

แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
(วังน้อย)

ปริญญานิพนธ์
ของ
พระมหาจายเหยน ลายแสง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา
สิงหาคม 2560

แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
(วังน้อย)

ปริญญานิพนธ์
ของ
พระมหาจายเหย่น ลายแสง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา

สิงหาคม 2560

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
(วังน้อย)

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา
สิงหาคม 2560

พระมหาจายเหยน ลายแสง. (2560). แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัย

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย). ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารและการจัดการ
การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อาจารย์ที่ปรึกษาปรินิพนธ์ : อาจารย์ ดร.ประภัศรา ชโนศวรรย์,
อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงและเปรียบเทียบแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้า
ศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและเป็นรายด้าน 3
ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย และด้านภาพลักษณ์ของ
มหาวิทยาลัยจำแนกตาม สถานะ คณะที่ศึกษา แหล่งที่มาของค่าเล่าเรียน และวุฒิการศึกษาก่อนเข้า
เรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตที่ศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ ภาคการศึกษาที่
2 ปีการศึกษา 2559 ชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 4 จำนวน 322 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
เป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 41 ข้อ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
ทั้ง ฉบับเท่ากับ 0.954 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบน
มาตรฐาน การทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลของการวิจัย พบว่า 1) นิสิต
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) มีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาโดยรวมอยู่
ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมของ
มหาวิทยาลัย ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย นิสิตมีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาอยู่ใน
ระดับมาก 2) นิสิตสถานะต่างกัน มีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาโดยรวมและในแต่ละด้านไม่
แตกต่างกัน 3) นิสิตคณะที่ศึกษาต่างกัน มีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาโดยรวมและในแต่ละ
ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) นิสิตแหล่งที่มาของค่าเล่าเรียนต่างกัน มี
แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน 5) นิสิตวุฒิการศึกษา
ก่อนเข้าเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

ENROLLMENT MOTIVATIONS OF STUDENTS AT
MAHACHULALONGKORNRAJAVIDYALAYA UNIVERSITY (WANGNOI CAMPUS)

AN ABSTRACT
BY
PHRAMAHAJAIYEN LAISANG

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration and Management
at Srinakharinwirot University

August 2517

Phramaha Jaiyen Laisang. (2017). *Enrollment Motivations of Students of Mahachulalongkornrajavidyalaya University (Wangnoi Campus)*. Master Thesis, M.Ed. (Educational Administration and Management). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Prapassara Thanosawan, PhD, Dr. Chakrit Ponathong.

The purposes of this research were: (1) to study the enrollment motivations of students and (2) to compare the enrollment motivation of students in overall and in three areas: academic management, the environment of the university and the reputation of the university. According to their status levels, faculties, sources of tuition and the educational backgrounds. The samples were three hundred and twenty two undergraduate students in first to fourth year in the academic year 2016. The research tool is a five-point rating scale questionnaire with 41 items. The questionnaire had a reliability of .954. The statistical analyses in this study included percentage, mean, standard deviation, t-test, one way analysis of variance, and Scheffe' method. The results revealed that: 1) On the whole, the level of enrollment motivation among students was high. Considering each aspect, the opinions on academic management, the environment of the university and the reputation of the university were also high. 2) The enrollment motivation between monks, novices and layman students was not significantly different. 3) Students from different faculties showed differences in terms of enrollment motivation on the whole and in each aspect at a level of .05 4) Students with different sources of tuition showed no differences in enrollment motivation both on the whole and in terms of each aspect. 5) Students with different education background showed no differences in enrollment motivation both on the whole and in terms of each aspect.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก อาจารย์ ดร. ประภัศรา ธโนศวรรย์ อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์หลัก อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ร่วม ที่เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษา ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนคำแนะนำในการทำวิจัยทุกขั้นตอน ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขออนุโมทนาขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญเลิศ จีรภัทร์ และอาจารย์ ดร.อรอุมา เจริญสุข ที่กรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์และทรงคุณค่ายิ่งในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิและเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแบบสอบถามในการทำปริญญานิพนธ์สำหรับการวิจัยครั้งนี้

ขออนุโมทนาขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และอาจารย์ ดร.ประภาศรี พรหมประกาย ซึ่งเป็นกรรมการสอบปากเปล่า ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์เพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์

ขออนุโมทนาขอบคุณ คณาจารย์สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทุกๆ ท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้อันทรงค่าแก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ท่านอธิการบดี คณบดีคณะพุทธศาสตร์ คณบดีคณะครุศาสตร์ คณบดีคณะมนุษยศาสตร์ และคณบดีคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย รวมทั้งคณาจารย์ทุกท่านที่อนุญาติ และให้ความเมตตาอนุเคราะห์ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ทั้งสี่คณะทุกรูป/คนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ พระอาจารย์ ศาสตราจารย์ ดร.คำหมาย ธรรมสุสามี (Oxford) และขออนุโมทนาขอบคุณ พลเอกยอดศึก ประธานสภาอภิปูริฐาน กองทัพบก คุนโยมวิภาศิริ ฆราวาส และครอบครัว คุนโยมกรณิการ์ พญาคำ และนายจายอู และนางคำ ที่เมตตาให้ทุนการศึกษาในการเล่าเรียนจนประสบความสำเร็จในครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมระลึกถึงพระคุณอันประเสริฐของพระพุทธศาสนาที่มีอุปการคุณแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างยิ่ง พระคุณของบิดามารดา และครูอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกๆ ท่านที่ได้อบรมสั่งสอน ถ่ายทอดความรู้ทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้

พระมหาจายเหยน ลายแสง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามเฉพาะศัพท์.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
สมมติฐานการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ.....	9
ความหมายของแรงจูงใจ.....	9
ความสำคัญของแรงจูงใจ.....	11
ประเภทของแรงจูงใจ.....	12
กระบวนการการเกิดแรงจูงใจ.....	15
ทฤษฎีแรงจูงใจ.....	18
แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ.....	24
ความหมายของการตัดสินใจ.....	24
ความสำคัญของการตัดสินใจ.....	25
ขั้นตอนของการตัดสินใจ.....	27
องค์ประกอบของการตัดสินใจ.....	29
ทฤษฎีของการตัดสินใจ.....	30
แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการตัดสินใจศึกษาในมหาวิทยาลัย	32
ตัวแปรที่มีผลต่อแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย.....	35
ความเป็นมาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	50
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	50
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
ลักษณะของแบบสอบถาม.....	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
การเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	77
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	77
วิธีการดำเนินการวิจัย	77
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
สรุปผลการวิจัย.....	78
การอภิปรายผล.....	79
ข้อเสนอแนะ.....	87
บรรณานุกรม	89
ภาคผนวก	97
ประวัติย่อผู้วิจัย	123

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคณะที่ศึกษา.....	50
2 ค่าความถี่และค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา.....	56
3 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้า ศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและเป็นรายด้าน.....	58
4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้า ศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ด้านการจัดการศึกษา เป็นรายข้อ.....	59
5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้า ศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยเป็นรายข้อ.....	60
6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้า ศึกษาของ นิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ด้าน ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย เป็นรายข้อ.....	61
7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้า ศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและ ในแต่ละด้านจำแนกตามสถานะ.....	63
8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้า ศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและ ในแต่ละด้านจำแนกตามคณะที่ศึกษา.....	64
9 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้า ศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและ ในแต่ละด้านจำแนกตามแหล่งที่มาของค่าเล่าเรียน.....	65
10 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้า ศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและ ในแต่ละด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษาก่อนเข้าเรียน.....	66
11 การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและในแต่ละด้านจำแนกตาม สถานะ.....	67

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
12 การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและในแต่ละด้านจำแนก ตามคณะที่ศึกษา.....	68
13 การทดสอบความแตกต่างของแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ด้านการจัดการศึกษา จำแนกตามคณะที่ศึกษาเป็นรายคู่.....	69
14 การทดสอบความแตกต่างของแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ด้านสภาพแวดล้อมของ มหาวิทยาลัย จำแนกตามคณะที่ศึกษา เป็นรายคู่.....	70
15 การทดสอบความแตกต่างของแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ด้านภาพลักษณ์ของ มหาวิทยาลัยจำแนกตามคณะที่ศึกษา เป็นรายคู่.....	71
16 การทดสอบความแตกต่างของแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ด้านโดยรวมจำแนกตาม คณะที่ศึกษาเป็นรายคู่.....	72
17 การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและในแต่ละด้านจำแนก ตามแหล่งที่มาของค่าเล่าเรียน.....	73
18 การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและในแต่ละ ด้านจำแนกตามวุฒิการศึกษาก่อนเข้าเรียน.....	74
19 ค่าความถี่ของแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ปีการศึกษา 2559 ด้านการจัดการศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย และด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย.....	75
20 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของ นิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย).....	116

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	8
2 กระบวนการการเกิดแรงจูงใจ.....	15
3 กระบวนการจูงใจ.....	16
4 วัฏจักรของขั้นตอนของแรงจูงใจ.....	17
5 กระบวนการการตัดสินใจ.....	27

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สถาบันอุดมศึกษาไทยถือเป็นแหล่งรวมองค์ความรู้ ศาสตร์ และวิทยาการแขนงต่าง ๆ ตลอดจนเป็นบ่อเกิดแห่งนวัตกรรมทางการศึกษา การวิจัย และเทคโนโลยี อีกทั้งยังเป็นสถาบันทางวิชาการที่ให้ความรู้และความชำนาญในการปฏิบัติกับวิชาชีพ และวิชาชีพชั้นสูงมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การศึกษาส่งเสริมงานวิจัยเพื่อสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดปัญญาเพื่อพัฒนาสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติและมีดุลยภาพ โดยยึดหลักจริยธรรมทางวิชาการและหลักในการให้โอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนรวมทั้งการสนับสนุนกิจกรรมของรัฐและท้องถิ่นและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมโดยมีพันธกิจหลัก 4 ประการของสถาบันอุดมศึกษาในการสอน การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคมและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา. 2553: 1) มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่สอนและถ่ายทอดความรู้ให้แก่เยาวชนและผู้เรียนพร้อม ๆ กับทำหน้าที่รวบรวม สังเคราะห์ วิเคราะห์ สร้าง และเผยแพร่ “ความรู้” ผ่านกระบวนการศึกษาวิจัยโลกในอดีต สิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและสิ่งที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ผลที่สังคมควรได้รับจากมหาวิทยาลัยคือ “บัณฑิต” ที่มีความรู้ความสามารถเข้าสู่ชีวิตการทำงานเป็นพลเมืองที่ได้รับการขัดเกลาทางสังคมและวัฒนธรรมมาเป็นอย่างดี ส่วนความรู้และองค์ความรู้ที่เป็นผลิตผลจากมหาวิทยาลัย นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางเศรษฐกิจแล้วยังจะต้องช่วยนำพาสังคมไปสู่ความเป็นอารยประเทศอย่างยั่งยืนอีกด้วย (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา. 2551: 1)

การพัฒนาอุดมศึกษาของประเทศได้ยึดตามแนวทางกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) ซึ่งมีเป้าหมายหลักคือมุ่งยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทย เพื่อผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพสามารถปรับตัวสำหรับงานที่เกิดขึ้นตลอดชีวิตและมีสมรรถนะสากล เรียนรู้การใช้ชีวิตในสังคม มุ่งพัฒนาศักยภาพอุดมศึกษาไทยในการสร้างความรู้และนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การแข่งขันในระดับสากล รวมทั้งเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนและท้องถิ่นบนพื้นฐานของเสรีภาพทางวิชาการ และเอกภาพเชิงระบบโดยใช้กลไกธรรมาภิบาลเครือข่ายอุดมศึกษาทั้งประเทศ ตลอดจนมุ่งแก้ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศ โดยมีส่วนช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนจากวิกฤติด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะเรื่องการว่างงานและมุ่งปฏิรูปอุดมศึกษาทุกด้านเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพอุดมศึกษาไทย (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา. 2556: 16)

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลกในต่างประเทศต้องแข่งขันแย่งชิงส่วนแบ่งการตลาดระดับอุดมศึกษาด้วยการจัดการศึกษาที่ตอบสนองผู้เรียนให้ได้มากที่สุดเพื่อดึงผู้เรียนจากประเทศอื่นๆ ให้เข้ามาเรียนให้มากที่สุดซึ่งเกณฑ์ในการเลือกศึกษาต่อของผู้เรียนประกอบไปด้วยเกณฑ์ด้านความมีชื่อเสียง คุณภาพการศึกษาและความปลอดภัยภายในประเทศ แต่แนวโน้มในอนาคตการศึกษาข้ามชาติจะทำให้ผู้เรียนมีช่องทางการศึกษามากขึ้นโดยไม่จำเป็นต้องไปศึกษาต่อในต่างประเทศ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2558: ออนไลน์) อัตราการเข้าเรียนระดับอุดมศึกษาของไทยซึ่งมีอัตราการเข้าเรียนก่อนข้างสูงถึงร้อยละ 51 ดีกว่าประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคอาเซียนทุกประเทศ จำแนกเป็นอุดมศึกษาที่เน้นทฤษฎีเป็นฐาน (อนุปริญญา ปริญญาตรี และปริญญาโท) ร้อยละ 85 เน้นวิชาชีพ (ปวส.) ร้อยละ 14 ระดับปริญญาเอกประมาณร้อยละ 1 ตรงข้ามกับลาว มาเลเซีย จีน และสิงคโปร์ที่เยาวชนเลือกเรียนโปรแกรมเน้นการปฏิบัติร้อยละ 40 ขึ้นไป (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2557: 9)

แรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา สิ่งที่ผู้เรียนเลือกเรียนและใช้เป็นเหตุผลในการตัดสินใจเข้าเรียนในสถาบันอุดมศึกษามีหลายปัจจัย เช่น ชื่อเสียงของสถาบัน คณาจารย์ที่มีชื่อเสียงมีความรู้ความสามารถ รวมทั้งบรรยากาศ การเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษาที่แตกต่างกันไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพรินทร์ สระแก้ว (2556: 7) ได้ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการเพชรเกษม พบว่า คุณภาพของวิทยาลัย สิ่งแวดล้อมในวิทยาลัย ค่าเล่าเรียนและแหล่งเงินทุน เป็นแรงจูงใจให้นักศึกษาเข้าเรียนต่อที่วิทยาลัย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย (2557: ออนไลน์) ได้ศึกษา เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อสาขาวิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม พบว่า ความศรัทธาต่อมหาวิทยาลัย และหลักสูตรการเรียนการสอน ก็จัดว่าเป็นแรงจูงใจในการศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยเหมือนกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑามาศ ชูจินดา และคณะ (2558: ออนไลน์) ที่ได้ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ในเขตจังหวัดนนทบุรี พบว่า ภาพลักษณ์ของสถาบัน ก็มีผลที่ทำให้เป็นแรงผลักดันให้นักศึกษาเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาเช่นกัน อีกทั้งงานวิจัยของ อริสรา บุญรัตน์ (2559: ออนไลน์) ที่ได้ศึกษา เรื่องแนวทางการพัฒนาภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย พบว่า องค์ประกอบภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ ด้านนวัตกรรมของหลักสูตร ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความคุ้มค่าทางวิชาการ ด้านคุณภาพบัณฑิต และด้านความเป็นนานาชาติ ก็เป็นแรงจูงใจในการตัดสินใจให้นิสิตนักศึกษาเข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยเหมือนกัน จากลักษณะของแรงจูงใจเหล่านี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษา สภาพแวดล้อม และภาพลักษณ์ ว่ามีด้านใดบ้างที่เป็นแรงจูงใจหรือแรงผลักดันแก่ผู้สนใจศึกษาให้มาเรียนที่มหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งนี้

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทยที่ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ได้ทรงสถาปนา ขึ้น ณ วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์เพื่อเป็นสถาบันการศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงสำหรับ พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์โดยพระราชทานนามว่า มหาธาตุวิทยาลัย เมื่อปีพุทธศักราช 2430 และได้เปิดดำเนินการ ศึกษาเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2432 ต่อมาได้ทรงเปลี่ยนจากมหาธาตุ วิทยาลัยเป็นมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ เมื่อวันที่ 13 กันยายน พุทธศักราช 2439 และปีพุทธศักราช 2450 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 โดยคำแนะนำ และยินยอมของรัฐสภาทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง กรณราชวิทยาลัยให้มีสถานภาพเป็นนิติบุคคลและเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐตามประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 114 ตอนที่ 51 ก ลงวันที่ 1 ตุลาคม 2540 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย เป็นองค์กรทางพระพุทธศาสนาที่มีพันธกิจในการผลิตบัณฑิต การวิจัยการพัฒนาการ ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม รวมไปถึงการทำหน้าที่ในการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมสอดคล้องกับปณิธานในการเป็นสถาบันการศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงสำหรับ พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ที่ทำหน้าที่ในการให้บริการด้านการศึกษาแก่พระภิกษุสามเณร และคฤหัสถ์ภายใต้ปรัชญาของมหาวิทยาลัยที่ว่า “จัดการศึกษาพระพุทธศาสนา บูรณาการกับ ศาสตร์สมัยใหม่ พัฒนาจิตใจและสังคม” (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา. 2553: 36) จากสถิติ นิสิตส่วนกลาง 4 ปี ไม่นับรวมวิทยาเขตและสถาบันสมทบอื่นๆ นิสิตชั้นปีที่ 1-4 ของมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีการศึกษา 2556-2559 พบว่ามือนิสิตที่เข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัย ส่วนกลาง ในปีการศึกษา 2556 มีจำนวนนิสิต 1,699 รูป/คน ในปีการศึกษา 2557 มีจำนวนนิสิต 1,950 รูป/คน ในปีการศึกษา 2558 มีจำนวนนิสิต 1,976 รูป/คน ในปีการศึกษา 2559 มีจำนวน นิสิต 2,047 รูป/คน (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2559: ออนไลน์)

ดังนั้น เพื่อให้ประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ผู้วิจัยจึงได้สำรวจความคิดเห็นด้วยการ สัมภาษณ์นิสิต พบว่า มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยที่ผลิตคนดีมี ศีลธรรมสุจริตและอีกประการหนึ่งคือมีวิชาทางโลกที่เกี่ยวข้องกับศาสนาด้วยเพราะมีการพัฒนา ความรู้ควบคู่ไปกับการพัฒนาจิตใจรวมถึงการเดินทางมาศึกษา มีความสะดวกในการเดินทางมีรถ ประจำทางให้บริการเพื่อเพิ่มความสะดวกให้กับผู้เรียน นอกจากนี้ ผู้เข้าศึกษาส่วนใหญ่เป็นพระสงฆ์ มหาวิทยาลัยมีการเน้นสอนเกี่ยวกับหลักธรรมและการดำเนินชีวิต มีครู อาจารย์ผู้มีความรู้ลึก รู้จริง มีความใกล้ชิดสามารถถามปัญหา สามารถอธิบายเนื้อหาเข้าใจง่าย ตอบปัญหาให้นิสิตได้เป็นกันเอง และเสียค่าใช้จ่ายในการศึกษาค่อนข้างน้อย (เทพฤทธิ์ ศรีช่วย; และชัชชาติ เตชะปัญโญ. 2558: สัมภาษณ์) และจากแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย (วังน้อย) สามารถแบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยแห่งนี้ เป็นมหาวิทยาลัยที่มีการจัดการศึกษาแบบบูรณาการทั้งทางโลกและทางธรรมโดยเฉพาะการจัดทำหลักสูตร มหาวิทยาลัยได้นำหลักธรรมมาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ หลักสูตรของมหาวิทยาลัยมีทั้งทางโลกและทางธรรมที่ทำให้นิสิตได้เรียนรู้คำสอนของพระพุทธเจ้า ทำให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม และทำให้หลักสูตรมีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา บุคลากรทางการศึกษาก็มีความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ และมีชื่อเสียงมากมายมักมีผลงานปรากฏอยู่เสมอ มหาวิทยาลัยได้เปิดสอนคณะที่ทุกคนอยากเข้ามาศึกษาโดยเฉพาะคณะครุศาสตร์เป็นคณะหนึ่งที่หลายคนมีความใฝ่ฝันอยากจะมาศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้ (พิทักษ์ อัครราช; ปัญญา คณะเสือ; และอำพล ทาดี. 2558: สัมภาษณ์)

2. ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย สภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยถือว่าดีมาก บรรยากาศเอื้ออำนวยต่อการมาศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้ เพราะวามหาวิทยาลัยอยู่ห่างจากถนนหลักและหมู่บ้านใกล้เคียงจึงไม่มีผล กระทบเรื่องเสียงต่างๆ มารบกวน และเป็นมหาวิทยาลัยที่มีสิ่งแวดล้อมที่ดีสังเกตได้จากการปลูกต้นไม้เป็นจำนวนมาก มหาวิทยาลัยมีอาคารเรียนกับห้องเรียนที่ทันสมัย มีอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนอีกมากมาย เช่น โปรเจคเตอร์ เครื่องเสียง เป็นต้น สถานที่ใช้ทำกิจกรรมต่างๆ ของมหาวิทยาลัยก็มีพร้อมทุกอย่าง ส่วนห้องสมุดอยู่ไกลเกินไป และมีสิ่งที่ต้องปรับปรุงคือ เครื่องกรองน้ำดื่มมีบริการน้อยเกินไป และไม่มีแก้วน้ำบริการสัญญาณไวไฟก็ครอบคลุมทั้งอาคาร แต่การเข้าถึงสัญญาณยังช้าอยู่บ้าง (กฤษฎา จินตมโย; และวัชร โสมา. 2558: สัมภาษณ์)

3. ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแห่งนี้ เป็นสถานที่ศึกษาของพระสงฆ์ เป็นมหาวิทยาลัยที่อยู่ในอุดมคติของผู้ปกครองหลายๆ ท่านเพราะเป็นมหาวิทยาลัยเกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาเป็นมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนในเรื่องคุณค่าของคุณธรรมจริยธรรม ปลูกฝังความคิดที่ดี มีความสงบรรม น่ายุ มีกฎระเบียบ ซึ่งจำเป็นแก่ฆราวาสหรือพุทธมามกะควรได้ศึกษาเรียนรู้ และค่าใช้จ่ายในการศึกษาไม่มากถึงแม้จะเป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์ แต่ก็มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับแก่สังคมไม่แพ้มหาวิทยาลัยอื่นๆ มีชื่อเสียงระดับประเทศ (พรพรรณนา สอนดา; อรอินทร์ ไทยกล้า; และอนุภาพ พลจันทร์. 2558: สัมภาษณ์)

จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย และการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและเป็นรายด้าน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย และด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน และการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และตรงกับความต้องการต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและเป็นรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย และด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและเป็นรายด้าน 3 ด้าน จำแนกตามสถานะ คณะที่ศึกษา แหล่งที่มาของค่าเล่าเรียน และวุฒิการศึกษา ก่อนเข้าเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวทางในการสร้างภาพลักษณ์ให้เกิดแก่นมหาวิทยาลัย ซึ่งผู้บริหารของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สามารถกำหนดแนวทางและสร้างแรงจูงใจแก่นิสิตที่เข้ามาศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และตอบสนองความต้องการของนิสิตในด้านการจัดการศึกษาและสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นิสิตภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งสิ้น 2,045 รูป/คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.1 สถานะ จำแนกเป็น

2.1.1 พระภิกษุ

2.1.2 สามเณร

2.1.3 คฤหัสถ์

2.2 คณะที่ศึกษา จำแนกเป็น

2.2.1 คณะพุทธศาสตร์

2.2.2 คณะครุศาสตร์

2.2.3 คณะมนุษยศาสตร์

2.2.4 คณะสังคมศาสตร์

2.3 แหล่งที่มาของค่าเล่าเรียน จำแนกเป็น

2.3.1 บิดามารดา

2.3.2 ญาติพี่น้อง

2.3.3 ญาติโยม

2.3.4 ทุนการศึกษาจากวัด-เจ้าอาวาส/หน่วยงานอื่น

2.4 วุฒิการศึกษาก่อนเข้าเรียน จำแนกเป็น

2.4.1 สายนักธรรม-บาลี (น.ธ.เอก-ป.ธ.3)

2.4.2 ปริญญาสามัญ

2.4.3 ม.6/กศน.

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ใน 3 ด้าน คือ

2.1 ด้านการจัดการศึกษา

2.2 ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย

2.3 ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

นิยามเฉพาะศัพท์

1. แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษา หมายถึง แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยจำแนกเป็น 3 ด้าน คือ

1.1 ด้านการจัดการศึกษา หมายถึง การแสดงความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร และสาขาวิชาที่เปิดการเรียนการสอน ว่ามีความน่าสนใจ เหมาะสมตามความต้องการของตนเองและสังคม มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา มุ่งเน้นปรัชญาเชิงพุทธ โครงสร้างหลักสูตรที่ได้ผ่านการประกันคุณภาพ และหลักสูตรสามารถเพิ่มพูนความรู้เดิมที่ตนสนใจได้ และมีความคิดเห็นว่า มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ รวมถึงอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถตามหลักสูตรและสาขาวิชานั้นๆ

1.2 ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย หมายถึง การแสดงความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ในด้านขนาดพื้นที่ของมหาวิทยาลัย อาคารเรียน ความสวยงาม สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โรงอาหาร หอพัก หอประชุม ห้องเรียน บรรณารักษ์ พื้นที่ที่ใช้ในการปฏิบัติศาสนกิจ/ห้องปฏิบัติธรรม ห้องปฏิบัติการของสาขาวิชาต่างๆ และความสะดวกของการเดินทางมาเรียนการห่างไกลจากแหล่งอบายมุขต่างๆ ศูนย์ส่งเสริมหรือพัฒนาความรู้ด้านอื่นๆ ความเหมาะสมของกฎระเบียบที่ใช้กับนิสิต และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ ที่ให้บริการในพื้นที่มหาวิทยาลัย

1.3 ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย หมายถึง การแสดงความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อมหาวิทยาลัยในด้านชื่อเสียง ชื่อเสียงความรู้ความสามารถของอาจารย์ ภาพลักษณ์ของนิสิตเก่า ความโดดเด่นเรื่องการจัดการศึกษา และนโยบายการพัฒนามหาวิทยาลัยของผู้บริหาร ค่าใช้จ่ายในการศึกษา การบริการวิชาการแก่สังคม การให้โอกาสแก่สังคม บทบาทในการสร้างและพัฒนาความ

เจริญสังคม ความมั่นใจ และความภาคภูมิใจตามสาขาวิชาที่ตนได้ศึกษา

2. สถานะ หมายถึง สถานภาพของพระภิกษุสามเณร และคฤหัสถ์ ดังนี้

2.1 พระภิกษุ หมายถึง นักบวชชายในพระพุทธศาสนา มีอายุ 20 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป ซึ่งได้รับการอุปสมบทโดยถูกต้องตามพระธรรมวินัย มีข้อปฏิบัติคือ ศีล 227 ข้อ

2.2 สามเณร หมายถึง นักบวชชายในพระพุทธศาสนา ผู้มีอายุยังไม่ครบ 20 ปี บริบูรณ์ หรือมีอายุครบ 20 ปีบริบูรณ์แล้วแต่ยังไม่ได้รับการอุปสมบท มีข้อปฏิบัติ คือ ศีล 10 ข้อ

2.3 คฤหัสถ์ หมายถึง ประชาชนทั่วไปทั้งชายและหญิงที่เข้ามาศึกษาที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

3. คณะที่ศึกษา หมายถึง คณะที่เปิดสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) 4 คณะ ได้แก่ คณะพุทธศาสตร์ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์

4. แหล่งที่มาของค่าเล่าเรียน หมายถึง ค่าเล่าเรียนสำหรับใช้ในการศึกษาที่ได้รับจากบิดามารดา ญาติพี่น้อง ญาติโยม และทุนการศึกษาจากวัด-เจ้าอาวาส/หน่วยงานอื่น

5. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) หมายถึง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยส่วนกลาง ที่เปิดทำการเรียนการสอนที่ อำเภอวังน้อย ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

6. วุฒิการศึกษา ก่อนเข้าเรียน หมายถึง ประกาศนียบัตรที่ทางโรงเรียนหรือสถานศึกษา มอบให้แบ่งเป็น

6.1 สายนักธรรม-บาลี (น.ธ.เอก-ป.ธ.3) หมายถึง ประกาศนียบัตรทางการศึกษาของพระสงฆ์ที่สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง และสำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวงมอบให้

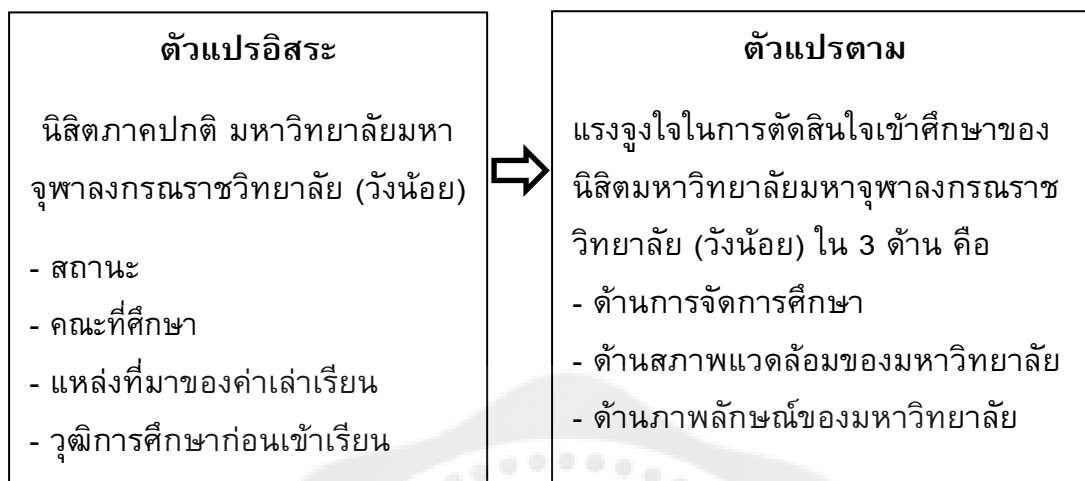
6.2 ปริญญาตรี หมายถึง วุฒิการศึกษาที่จบจากโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

6.3 ม.6 หมายถึง วุฒิการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ออกให้ผู้สำเร็จการศึกษาโดยโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน

6.4 กศน. หมายถึง วุฒิการศึกษา ที่ทางสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) มอบให้ผู้สำเร็จการศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยไว้ ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. นิสิตที่มีสถานะต่างกัน มีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาโดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน
2. นิสิตที่มีคณะที่ศึกษาต่างกัน มีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาโดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน
3. นิสิตที่มีแหล่งที่มาของค่าเล่าเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการตัดสินใจโดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน
4. นิสิตที่มีวุฒิการศึกษา ก่อนเข้าเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาโดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ
3. แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการตัดสินใจศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย
4. ตัวแปรที่มีผลต่อแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย
5. ความเป็นมาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย)

1. แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ

1.1 ความหมายของแรงจูงใจ

แรงจูงใจ (Motives) นับได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งในการกระตุ้น ผลักดัน ดึงดูดให้มนุษย์ได้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางเอาไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมนุษย์มีแรงจูงใจที่ต่างกันออกไปเพราะบางครั้งแรงจูงใจเหมือนกันอาจมีผลต่างกัน ในขณะที่บางครั้งแรงจูงใจต่างกันแต่กลับมีผลเหมือนกัน อย่างไรก็ตามคำว่า แรงจูงใจ ได้มีนักวิชาการทางการศึกษาทั้งหลายทั้งในและต่างประเทศได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

สิริอร วิชชาวุธ และคณะ (2556: 225) กล่าวว่า แรงจูงใจตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Motive มาจากภาษาละติน “Motus” เป็นกริยาช่องที่ 3 ของคำว่า Movere แปลว่า เคลื่อนที่ แรงจูงใจจะทำให้เกิดพฤติกรรมหนึ่งขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีเป้าหมาย เช่น จูงใจให้ทำงานทุกวันไม่มีวันหยุดเพื่อสร้างฐานะและความมั่นคงแก่ครอบครัว จูงใจให้พากเพียรในการเรียนเพื่อได้รับคะแนนสูงและเกิดความภูมิใจในตน

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2545: 160) กล่าวว่า แรงจูงใจคือสภาวะในตัวอินทรีย์ที่กระตุ้นให้อินทรีย์แสดงพฤติกรรมไปในทิศทางที่กำหนดไว้ เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายที่อินทรีย์ต้องการ

จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์ (2557: 145) ได้กล่าวว่า แรงจูงใจ (Motives) คือพลังในตัวบุคคลที่ก่อให้เกิดการกระตุ้น เร้า และการชี้แนะแนวทางพฤติกรรมให้มุ่งไปสู่เป้าหมาย

มุกดา ศรีรงค์ และคณะ (2558: 225) ให้ความหมายว่า แรงจูงใจ หรือ Motives หมายถึง สภาวะที่เป็นแรงกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่แรงจูงใจนั้นต้องการ

สุวรรี ศิวะแพทย์ (2549: 127) ให้ความหมายว่า แรงจูงใจ (Motives) หมายถึง เจื่อนไขใต้ของอินทรีย์ที่มีผลต่อความพร้อมที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมหรือทำให้พฤติกรรมดำเนินต่อไป

จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย (2553: 128) กล่าวว่า ในทางจิตวิทยา แรงจูงใจ หมายถึง พลังที่มีอยู่

ในตัวบุคคลซึ่งพร้อมที่จะกระตุ้นหรือชี้ทาง (urge or direct) ให้อินทรีย์กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย แรงจูงใจที่เกิดขึ้นจึงเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้คนเกิดความกระตือรือร้นในการแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือประกอบกิจการงานเพื่อนำไปสู่จุดหมายปลายทางที่ประสงค์คือความสำเร็จ แรงจูงใจมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคลตลอดเวลา

สมศักดิ์ ประเสริฐสุข (2554: 79) ได้กล่าวว่า ในทางจิตวิทยานั้น แรงจูงใจหมายถึง สภาวะที่อินทรีย์ถูกกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมเพื่อไปยังจุดมุ่งหมายปลายทาง (Goal) นักจิตวิทยามีความเชื่อว่า มนุษย์หรือสัตว์ก็ตามเมื่ออยู่ในสภาวะที่ได้รับการจูงใจจะต้องมีความกระตือรือร้นและขวนขวายในการทำกิจกรรม หรือแสดงพฤติกรรมเพื่อให้เกิดความสำเร็จซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายปลายทางที่ต้องการ

อุบลรัตน์ เพ็งสกลิต (2556: 48) ได้ให้ความหมายว่า แรงจูงใจ หมายถึง สภาวะที่เกิดความไม่สมดุลขึ้นภายในร่างกาย ภาวะดังกล่าวอาจเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลมีพฤติกรรมไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางให้ได้ แรงจูงใจชนิดนี้เป็นสิ่งที่ไม่สามารถเห็นได้โดยตรง แต่อนุมานได้จากพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมา ลักษณะดังกล่าวนี้นักจิตวิทยาได้ให้ความหมายที่รวมไปถึงความปรารถนาหรือความต้องการของแต่ละบุคคลที่จะไปให้ถึงเป้าหมายที่ตนตั้งไว้ แรงจูงใจมิได้มีสาเหตุมาจากความไม่สมดุลภายในร่างกายซึ่งอาจเรียกได้อีกลักษณะหนึ่งว่า แรงขับเท่านั้น แต่อาจจะเกิดเนื่องจากแรงจูงใจภายนอกก็ได้ เช่น ความต้องการอำนาจ ความต้องการความก้าวหน้า ความต้องการให้ประสบผลสำเร็จทางการเรียน ฯลฯ ลักษณะแรงจูงใจที่เกิดขึ้นประเภทนี้เป็นแรงจูงใจที่จะต้องมีการเรียนรู้

สดอโรว และ ริชคเบอว์ (Sdorow and Rickabaugh. 2002: 327; อ้างถึงใน วิไลวรรณ ศรีสงคราม. 2549: 167) ให้ความหมายแรงจูงใจว่า หมายถึง กระบวนการทางจิตวิทยาที่กระตุ้นมีทิศทางและนำพฤติกรรมให้ไปสู่เป้าหมาย

สเตียร์ และ พอร์เตอร์ (Steers and Porter. 1991: 30; อ้างถึงใน กานดา จันทรย์ยม. 2556: 81) กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นสิ่งที่มีความซับซ้อน และมีความคงทนของพฤติกรรม

เวสเทิน (Westen. 2002: 335; อ้างถึงใน วิไลวรรณ ศรีสงคราม. 2549: 167) ให้ความหมายแรงจูงใจว่า หมายถึง แรงขับที่อยู่เบื้องหลังพฤติกรรมที่นำพาบุคคลไปสู่เป้าหมายบางอย่างและหลีกเลี่ยงจากบางอย่าง

สเปคเตอร์ (Spector. 2000: 176; อ้างถึงใน กานดา จันทรย์ยม. 2556: 82) กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นสิ่งที่อยู่ภายในที่เป็นตัวชักนำให้แสดงพฤติกรรมในลักษณะต่างๆ

สรุปได้ว่า แรงจูงใจคือพลังในตัวบุคคลที่ก่อให้เกิดการกระตุ้นเราให้อินทรีย์กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย แรงจูงใจที่เกิดขึ้นจึงเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้คนเกิดความกระตือรือร้นในการแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือประกอบกิจการงานเพื่อนำไปสู่จุดหมายปลายทางที่ประสงค์คือความสำเร็จ แรงจูงใจมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคลตลอดเวลาและการชี้นำแนวทางพฤติกรรมให้มุ่งไปสู่เป้าหมาย

1.2 ความสำคัญของแรงจูงใจ

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2545: 159-160) กล่าวว่า แรงจูงใจจึงเป็นสิ่งสำคัญที่มีความหมายในฐานะตัวต้นกำเนิดของพฤติกรรม โดยปกติคำว่าแรงจูงใจหมายถึง แรงกระตุ้นหรือแรงผลักดัน (Motive or Drive) ให้เกิดพฤติกรรม เป็นแรงที่ทำให้พลังงานกระตุ้นให้ร่างกายเกิดพฤติกรรม เป็นแรงกระตุ้นที่มีการกำหนดทิศทางไว้ว่า จะทำให้กระทำพฤติกรรมไปในทางใด และเป็นแรงกระตุ้นให้บุคคลรักษาพฤติกรรมนั้นไว้

มุกดา ศรีรงค์ และคณะ (2558: 226) กล่าวว่า แรงจูงใจมีความสำคัญโดยตรงต่อพฤติกรรมของบุคคล เพราะแรงจูงใจจะเป็นทั้งสภาวะที่ผลักดันและดึงให้บุคคลแสดงพฤติกรรมแตกต่างกันไปในเรื่องของแรงจูงใจ จึงมีผู้นำแนวคิดและทฤษฎีไปประยุกต์ใช้เป็นประโยชน์ในงานด้านต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง การปกครอง การบริหารงานธุรกิจและการตลาด การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ การศึกษา รวมถึงการศาสนา ได้นำวิธีการจูงใจเพื่อสร้างสภาวะให้บุคคลอันเป็นกลุ่มเป้าหมายได้มีพฤติกรรมไปในทางที่ตนต้องการ

วิไลวรรณ ศรีสงคราม และคณะ (2549: 169) กล่าวว่า แรงจูงใจจะเป็นพลังที่อยู่ภายในตัวบุคคลที่จะทำหน้าที่เร้าหรือกระตุ้นอินทรีย์ให้มีความพร้อมที่จะกระทำพฤติกรรมแรงจูงใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคคลมีความกระตือรือร้นและมีชีวิตชีวาที่จะกระทำพฤติกรรมไปสู่เป้าหมาย

วิเชียร วิทย์อุดม (2556: 61) กล่าวว่า การจูงใจจึงนับได้ว่ามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมการแสดงออกและการตอบสนองต่อความต้องการทำงานของบุคคล และเป็นสภาวะภายในซึ่งเป็นเหตุให้แต่ละคนแสดงพฤติกรรมไปในทางที่แน่ใจว่าจะทำให้บางเป้าหมายสำเร็จลงได้ กล่าวอีกนัยหนึ่งการจูงใจช่วยในการอธิบายว่าทำไมคนถึงแสดงออกเช่นเดียวกับที่เขาทำอยู่ ยิ่งผู้บริหารเกิดความเข้าใจในพฤติกรรมของสมาชิกในองค์กรได้ดีเท่าไร เขาก็ยังสามารถมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของลูกน้องเพื่อทำให้พฤติกรรมที่เกิดขึ้นมานั้นมีความถูกต้องกับความสำเร็จตามจุดประสงค์ขององค์กร

จิราภรณ์ ตั้งกิตติภาภรณ์ (2557: 159) กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการผลักดันให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมต่างๆ เราจึงสามารถนำเรื่องแรงจูงใจไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ค่อนข้างมากไม่ว่าจะเป็นบริษัท หน่วยงานราชการ สถานศึกษา หรือแม้แต่ครอบครัวทั้งนี้เพื่อจะนำเรื่องแรงจูงใจไปใช้ในการจูงใจให้บุคคลเกิดพฤติกรรมต่างๆ ตามที่เราต้องการ

ซอล และ ไนท์ (Saal and Knight, 1995: 244-346; อ้างถึงใน กานดา จันทรย์แย้ม. 2556: 81) กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นพื้นฐานสำคัญในการแสดงพฤติกรรมเนื่องจากพฤติกรรมที่มีแรงจูงใจจะมีลักษณะที่สำคัญคือเป็นพฤติกรรมที่มีพลังมีเป้าหมายและความคงทนนั้นคือตราบดีที่ยังมีแรงจูงใจบุคคลจะไม่ล้มเลิกในการแสดงพฤติกรรมง่าย ๆ

สรุปได้ว่า แรงจูงใจ มีความสำคัญโดยตรงต่อพฤติกรรมของบุคคล เพราะแรงจูงใจจะเป็นทั้งสภาวะที่ผลักดันและดึงให้บุคคลแสดงพฤติกรรมแตกต่างกันไปเป็นพฤติกรรมที่มีพลังมีเป้าหมาย และมี

ความคงทน และเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการผลักดันให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมต่างๆ มนุษย์เราสามารถนำเรื่องแรงจูงใจไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ไม่ว่าจะเป็นส่วนบุคคล กลุ่ม และองค์กรต่างๆ เพื่อให้เป็นไปตามที่เราต้องการ

1.3 ประเภทของแรงจูงใจ

วิลโลว์รอน ศรีสงคราม และคณะ (2549: 170-175) ได้แบ่งประเภทของแรงจูงใจซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. แรงจูงใจทางชีววิทยา (Biological motives) หมายถึงแรงจูงใจที่เป็นทางด้านร่างกายและเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นต่อการมีชีวิตของบุคคลหรือสัตว์แต่ละสกุล ได้แก่ ความหิว ความกระหาย การรักษาอุณหภูมิของร่างกาย การหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด และแรงขับทางเพศ

2. แรงจูงใจที่ได้รับการกระตุ้น (Stimulus motives) แรงจูงใจชนิดนี้จะเป็นสาเหตุให้บุคคลกระตุ้นการรับสัมผัสโดยผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม แรงจูงใจชนิดนี้ได้แก่การสำรวจ (Exploration) ความอยากรู้อยากเห็น (Curiosity) และการมีศักยภาพ (Competence)

3. แรงจูงใจทางสังคมที่เป็นการเรียนรู้ แรงจูงใจชนิดนี้ที่สำคัญได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แรงจูงใจใฝ่อำนาจ และแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์

จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์ (2557: 146-147) ได้แบ่งประเภทของแรงจูงใจไว้ ดังนี้ คือ

1. แรงจูงใจปฐมภูมิ (Primary Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ มิได้เกิดจากการเรียนรู้ แต่เกิดขึ้นได้ด้วยวุฒิภาวะหรือสภาพร่างกาย แรงจูงใจปฐมภูมิบางครั้งเรียกว่าแรงขับ (Drive) หรือแรงจูงใจทางด้านสรีระ (Physiological Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นเพื่อสนองความต้องการของร่างกาย เป็นแรงจูงใจที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น แรงขับแห่งความหิว (Hunger Drive) แรงขับแห่งความกระหาย (Thirst Drive) แรงขับแห่งการหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด (Pain Reduction Drive) แรงจูงใจทางเพศ (Sex Motive)

2. แรงจูงใจทุติยภูมิ (Secondary Motives, Psychosocial Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ (Learned Motive) แรงจูงใจชนิดนี้มีความสำคัญน้อยกว่าแรงจูงใจทางด้านสรีระ กล่าวคือ ถึงแม้แรงจูงใจประเภทนี้ไม่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต แต่ก็มีความสำคัญต่อความทุกข์สุขทางจิตใจและความสามารถในการปรับตัวทางสังคม บางครั้งจึงเรียกว่า แรงจูงใจทางจิตสังคม (Psychological Motives) แรงจูงใจประเภทนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภทย่อย คือ

2.1 แรงจูงใจทางจิตใจ (Psychological Motives) ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่ความรักและความเอาใจใส่จากบุคคลอื่น (Affection Motive) แรงจูงใจใฝ่การยอมรับ (Approval Motive) แรงจูงใจใฝ่ความมั่นคง (Security Motive) แรงจูงใจอยากรู้อยากเห็น (Curiosity Motive)

2.2 แรงจูงใจทางสังคม (Social Motives) แรงจูงใจประเภทนี้มีจุดเริ่มต้นส่วนใหญ่มาจากประสบการณ์ทางสังคมในอดีตของบุคคล และเป้าหมายของแรงจูงใจชนิดนี้มีความสัมพันธ์กับการแสดงปฏิกิริยาของบุคคลอื่นที่มีต่อเรา เช่น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ (Affiliation Motive) แรงจูงใจใฝ่พึ่งพา (Dependency Motive) แรงจูงใจใฝ่อำนาจ

(Power Motive) นอกจากนั้น แรงจูงใจยังสามารถแบ่งโดยยึดปัจจัยจูงใจเป็นหลักได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motives) เป็นสภาวะที่บุคคลต้องการที่จะกระทำหรือเรียนรู้บางสิ่งบางอย่างด้วยตนเอง โดยไม่ต้องอาศัยการชักจูงจากสิ่งเร้าภายนอก แต่เกิดจากปัจจัยจูงใจภายในตัวบุคคล เช่น ความภูมิใจ ความสุขใจ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความอึดเอิบใจ เป็นต้น

2. แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motives) เป็นสภาวะที่บุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าภายนอก ทำให้มองเห็นเป้าหมาย กระตุ้นเร้าบุคคลเกิดความต้องการและแสดงพฤติกรรมไปสู่เป้าหมาย ปัจจัยจูงใจจากภายนอก ได้แก่ เงิน เหยียดตรา ปริญญาบัตร ตำแหน่ง เป็นต้น

มุกดา ศรียงค์ และคณะ (2558: 232-234) ได้แบ่งประเภทของแรงจูงใจ โดยได้แบ่งตามเกณฑ์ต่างๆ ที่เป็นตัวชี้ให้เห็นถึงลำดับขั้นและความแตกต่างของแรงจูงใจในแต่ละชนิดไว้ดังนี้ คือ

1. แบ่งประเภทตามสิ่งเร้า

1.1 แรงจูงใจพื้นฐาน (Primary Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นเพื่อความอยู่รอดของชีวิต ซึ่งแรงจูงใจพื้นฐานน่าจะเป็นตัวกระตุ้นให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมเพื่อแสวงหาอาหาร หลีกเลียงความเจ็บปวด และดำรงชีวิตเผ่าพันธุ์ของตนต่อไป แรงจูงใจพื้นฐานเป็นแรงจูงใจที่สำคัญที่จะต้องเกิดขึ้นกับคนทุกคนอันได้แก่ ความหิวอาหาร การกระหายน้ำ การหลีกเลียงความเจ็บปวด และระดับทางเพศ

1.2 แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคลโดยจะเกิดขึ้นได้โดยไม่ต้องมีสิ่งเร้าจากภายนอกมาล่อ จึงเป็นแรงจูงใจที่มีมาตั้งแต่เกิด แต่ไม่ค่อยมีความจำเป็นหรือสำคัญเท่ากับแรงจูงใจพื้นฐาน เพราะเป็นแรงจูงใจที่กระตุ้นให้บุคคลเกิดกิจกรรมอื่นๆ นอกเหนือจากความอยู่รอดของชีวิต โดยเป็นแรงจูงใจที่สร้างให้บุคคลให้เกิดการเรียนรู้ และพัฒนาชีวิตได้ด้วยตนเอง ทำให้มนุษย์มีกิจกรรมต่างๆ ขึ้นในสังคม เป็นต้นว่า ความอยากรู้อยากเห็น ความต้องการค้นคว้า สำรวจและทดลอง ความกระตือรือร้นในการแสดงกิจกรรมต่างๆ ความต้องการแข่งขันกับผู้อื่น การบรรลุจุดมุ่งหมาย แรงจูงใจเหล่านี้เป็นสาเหตุให้มนุษย์เกิดกิจกรรมที่จะพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ให้ก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลา สังคมมนุษย์จึงมีการเปลี่ยนแปลงตามเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ต่างๆ ที่เกิดมาจากการศึกษาค้นคว้า และความอยากรู้อยากเห็นของมนุษย์ เป็นต้น

1.3 แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motives) หรือแรงจูงใจจากการเรียนรู้ (Learned or Secondary Motives) เป็นแรงจูงใจของบุคคลที่เกิดจากการได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าภายนอกให้คนเราเกิดจุดมุ่งหมาย จนนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมเพื่อนำตนไปสู่จุดมุ่งหมายนั้น นับว่าเป็นแรงจูงใจทางสังคมที่สร้างให้บุคคลเกิดสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น เกิดพฤติกรรมตอบสนองหรือมีปฏิริยาต่อพฤติกรรมของบุคคลอื่น เป้าหมายพฤติกรรมที่เกิดจากแรงจูงใจชนิดนี้จะเกี่ยวข้องกับความมั่นคงสถานะและความสำเร็จของบุคคล โดยสังคมจะเป็นผู้เร้าให้เกิดขึ้น ซึ่งอาจจะนำไปสู่ความกลัวและความก้าวร้าวเพื่อให้ตนได้ชัยชนะและเป็นที่ยอมรับของสังคมก็ได้สำหรับแรงจูงใจประเภทนี้ที่กล่าว

กันเสมอได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์

2. แบ่งประเภทตามความต้องการ

จากการที่แรงจูงบุคคลเริ่มจากการที่บุคคลเกิดความต้องการจนผลักดันให้เป็นแรงขับแสดงพฤติกรรมไปสู่เป้าหมายนั้น จึงสามารถกล่าวได้ว่า ถ้าบุคคลแต่ละคนมีความต้องการที่ต่างระดับกัน จะทำให้คนเรามีแรงจูงใจที่แตกต่างกันด้วย ในด้านความต้องการนี้ได้มีนักทฤษฎีได้แบ่งชั้นจัดประเภทความต้องการไว้ ได้แก่ ลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์ และประเภทความต้องการของเมอร์เรย์

เดวิด คัทธิน (2546: 152-155) ได้แบ่งประเภทของแรงขับและแรงจูงใจไว้ดังนี้ คือ

1. แรงขับปฐมภูมิ (Primary Drives) หรือแรงขับทางกาย (physiological drives) ถือได้ว่าเป็นแรงขับพื้นฐานที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติโดยไม่จำเป็นต้องอาศัยการเรียนรู้ เป็นแรงขับที่เกิดขึ้นเมื่อร่างกายอยู่ในสภาวะของการขาดความสมดุลจนทำให้เกิดความต้องการขึ้น แรงขับดังกล่าวจะรบกวนร่างกายให้แสดงพฤติกรรมตอบสนองความต้องการนั้นๆ เพื่อให้ร่างกายกลับสู่สภาวะสมดุลดังเดิม ส่วนแรงขับปฐมภูมิหรือแรงขับทางกายนี้ ได้แก่ แรงขับที่เกิดจากความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ การพักผ่อน การขับถ่าย ความต้องการทางเพศ ความต้องการความอบอุ่น หลีกเลี่ยงความเจ็บปวด หรืออันตราย เป็นต้น

2. แรงจูงใจทุติยภูมิ (Secondary Motives) หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าแรงจูงใจทางสังคม (social motives) ทั้งนี้เนื่องจากแรงจูงใจประเภทนี้ไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติแต่เกิดขึ้นจากการที่บุคคลได้เรียนรู้จากสังคมที่ตนอาศัยอยู่ โดยในสังคมระดับต่างๆ ตั้งแต่ครอบครัวและสถานศึกษา จะถ่ายทอดวัฒนธรรม ค่านิยม ทศนคติ และความเชื่อให้กับสมาชิกจึงทำให้สมาชิกส่วนใหญ่ในสังคมเกิดความต้องการที่คล้ายคลึงกันด้วย เช่น สังคมไทยให้ความสำคัญกับคนมีเงิน เงินจึงสามารถสร้างแรงจูงใจทุติยภูมิให้กับคนไทยในการพยายามทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อให้ได้เงินมาตามความปรารถนาของตน จะเห็นได้ความต้องการเงินไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่เป็นเพราะได้เรียนรู้จากสังคม ส่วนแรงจูงใจทุติยภูมิหรือแรงจูงใจทางสังคมนั้นอาจเกิดจากทั้งความต้องการที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม เช่น แรงจูงใจทุติยภูมิที่เกิดจากความต้องการประเภทรูปธรรม ได้แก่ ความต้องการเงิน ตำแหน่งหน้าที่การงาน ยศถาบรรดาศักดิ์ ฐานะทางสังคม ส่วนที่เป็นนามธรรม ได้แก่ ความต้องการได้รับความภาคภูมิใจ ค่ายกย่องชมเชย ความสำเร็จ ชื่อเสียง เกียรติยศ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าแรงจูงใจทุติยภูมิที่เกิดจากความต้องการเหล่านี้จะเป็นแรงกระตุ้นให้บุคคลเกิดพฤติกรรมแสวงหาเพื่อตอบสนองความต้องการของตนทั้งสิ้น สำหรับแรงจูงใจทุติยภูมิหรือแรงจูงใจทางสังคมในส่วนที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำงานได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ และแรงจูงใจใฝ่อำนาจ

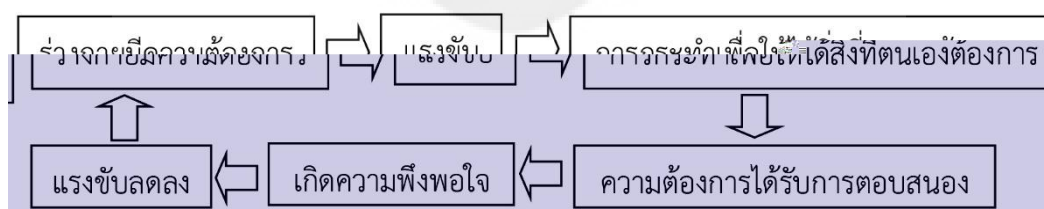
3. แรงจูงใจส่วนบุคคล (Individual Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นเนื่องจากแต่ละคนจะมีความต้องการส่วนตัวที่ไม่เหมือนกัน ถึงแม้จะมีความต้องการในเรื่องเดียวกันก็ตาม เช่น คนมีแรงขับที่เกิดจากความต้องการอาหารหรือมีความหิวเหมือนกัน แต่ละคนจะมีความต้องการรับประทาน

อาหารที่แตกต่างกัน เช่น บางคนต้องการรับประทานกล้วยเดี่ยว บางคนต้องการรับประทานข้าว บางคนต้องการรับประทานขนมจีน ฯลฯ หรือทุกคนต้องการพักผ่อน แต่บางคนต้องการนอน บางคนต้องการสังสรรค์ บางคนต้องการฟังเพลง บางคนต้องการดูภาพยนตร์ บางคนต้องการไปเที่ยวต่างจังหวัด เป็นต้น ความต้องการที่แตกต่างกันในด้านรายละเอียดเหล่านี้ทำให้เกิดแรงจูงใจส่วนบุคคลที่แสดงพฤติกรรมตอบสนองที่แตกต่างกันออกไป ด้วยเหตุนี้จะได้เห็นว่าในบางครั้งเมื่อเราชวนเพื่อนไปดูภาพยนตร์สยองขวัญแต่เพื่อนปฏิเสธไม่ไปดู เพราะเพื่อนชอบดูภาพยนตร์ชีวิต นั่นก็เพราะว่าความต้องการจะดูภาพยนตร์สยองขวัญนั้นทำให้เกิดแรงจูงใจส่วนบุคคลขึ้นกับตัวเรา แต่ไม่สามารถสร้างแรงจูงใจกับเพื่อนเราได้ ส่วนแรงจูงใจส่วนบุคคลที่แต่ละคนมีความแตกต่างกันนั้น เป็นเพราะว่า แต่ละคนได้รับการเรียนรู้จากสังคมและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันไป

สรุปได้ว่า ประเภทของแรงจูงใจนั้น มีหลายประเภท คือ แรงจูงใจทางชีววิทยา (Biological motives) แรงจูงใจที่ได้รับการกระตุ้น (Stimulus motives) แรงจูงใจทางสังคมที่เป็นการเรียนรู้ แรงขับปฐมภูมิ (Primary Drives) แรงจูงใจทุติยภูมิ (Secondary Motives) และแรงจูงใจส่วนบุคคล (Individual Motives) แรงจูงใจพื้นฐาน (Primary Motives) แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motives) และแรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motives) เป็นต้น

1.4 กระบวนการการเกิดแรงจูงใจ

วิลเลียม สตรีท (2549: 175) ได้กล่าวว่า กระบวนการการเกิดแรงจูงใจจะเริ่มต้นจากร่างกายเกิดความต้องการ เช่น ความหิว ความกระหาย หรืออาจเกิดจากปัจจัยภายนอก เช่น ต้องการมีชื่อเสียง ต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต เป็นต้น เมื่อบุคคลเกิดความต้องการก็จะก่อให้เกิดแรงขับ แรงขับนี้จะมีผลให้บุคคลกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ได้สิ่งที่ตนเองต้องการ เมื่อบุคคลได้รับสิ่งที่ตนเองต้องการแล้วก็จะก่อให้เกิดความพึงพอใจ ซึ่งก็จะทำให้แรงขับของบุคคลลดลง อย่างไรก็ตามบุคคลก็มีความเสียสละหรือมีความต้องการด้านอื่นๆ ขึ้นมาอีก และกระบวนการการเกิดแรงจูงใจก็จะเกิดขึ้นอีกเป็นวงจรซ้ำ ๆ ตลอดช่วงชีวิตของบุคคล กระบวนการการเกิดแรงจูงใจสามารถอธิบายได้ดังแสดงในภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 กระบวนการการเกิดแรงจูงใจ

ที่มา: วิลเลียม สตรีท (2549: 175)

กานดา จันทรแย้ม (2556: 83) กล่าวว่า การศึกษาเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับแรงจูงใจนั้น จำเป็นต้องทราบว่าแรงจูงใจเกิดขึ้นมาได้อย่างไร ซึ่งกระบวนการเกิดแรงจูงใจสามารถอธิบายเป็น กระบวนการได้แสดงในภาพประกอบที่ 3

ที่มา: กานดา จันทรแย้ม (2556: 83)

สุภาณี สนธิรัตน์ และคณะ (2545: 191) กล่าวว่า กระบวนการของแรงจูงใจประกอบด้วย ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกัน 4 ขั้นตอน โดยเริ่มด้วยความต้องการ (need) และสิ้นสุดลงที่การตอบสนอง ซึ่งลดหรือขจัดสิ่งที่เป็นแรงขับนั้น กระบวนการของแรงจูงใจ 4 ขั้นมีดังนี้

1. ขั้นความต้องการ (need stage) ความต้องการเป็นภาวะขาดสมดุลที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลขาดสิ่งที่จะทำให้ส่วนต่างๆ ภายในร่างกายดำเนินหน้าไปตามปกติ สิ่งที่เขาขาดนั้นอาจเป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิตอย่างมหันต์ เช่น อาหาร หรืออาจเป็นสิ่งสำคัญต่อความสุขทุกข์ของจิตใจ เช่น ความรัก หรืออาจเป็นสิ่งจำเป็นเล็กน้อยสำหรับบางคน เช่น หนังสือพิมพ์รายวัน เป็นต้น บางครั้งความต้องการอาจเกิดขึ้นจากภาวะที่มากुकความสุขภาพของบุคคล เช่น ความเจ็บปวดจะทำให้บุคคลเกิดความต้องการแสดงพฤติกรรมที่จะป้องกันไม่ให้เกิดความเจ็บปวดนั้นๆ ขึ้น

2. ขั้นแรงขับ (drive stage) ความต้องการในขั้นแรงนั้นกระตุ้นให้เกิดแรงขับ คือเมื่อเกิดความต้องการแล้ว บุคคลจะนิ่งเฉยอยู่ไม่ได้ อาจมีความกระวนกระวายไม่เป็นสุข ภาวะที่บุคคลเกิดความกระวนกระวายอยู่เฉยๆ ไม่ได้นี้เรียกว่าเกิดแรงขับซึ่งระดับความกระวนกระวายจะมีมากน้อย

เพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับระดับความต้องการด้วย ถ้าต้องการมากก็กระวนกระวายมาก เช่น เมื่อร่างกายขาดน้ำจะเกิดการคอแห้งกระหายน้ำเกิดความรู้สึกกระวนกระวายอยู่ไม่สุข

3. ขั้นพฤติกรรม (behavior stage) เมื่อเกิดความกระวนกระวายขึ้น ความกระวนกระวายนั้นจะผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา แรงขับจะเป็นพลังให้แสดงพฤติกรรมได้รุนแรงหรือมากน้อยต่างกัน เช่น คนที่กระหายน้ำมากกับคนที่กระหายน้ำเพียงเล็กน้อยย่อมมีพฤติกรรมในการกระหายน้ำดื่มต่างกัน คนกระหายมากอาจหาทั้งน้ำเย็น น้ำมะพร้าว น้ำอ้อยมาดื่มพร้อม ๆ กัน ในขณะที่คนกระหายน้อยหาเพียงน้ำเย็นแก้วเดียวเท่านั้น

4. ขั้นลดแรงขับ (drive reduction stage) เป็นขั้นสุดท้ายคือแรงขับจะลดลงภายหลังการเกิดพฤติกรรมที่สนองความต้องการแล้ว สรุปกระบวนการของแรงจูงใจทั้ง 4 ขั้นรวมกันจากตัวอย่างเช่น คนขาดอาหารมักเกิดความหิว (need) ซึ่งจะมีอาการทางกายปรากฏเพียงเล็กน้อย เช่น หอ้งร้องหรืออาจมีอาการรุนแรงถึงกับสับสนท้องปวดท้อง ปวดศีรษะ ทำให้กระวนกระวายหงุดหงิด (drive) จึงหาอาหารเท่าที่จะพอหาได้หรือพยายามหาอาหารหลายๆ อย่างมารับประทาน (behavior) เมื่อรับประทานอิ่มแล้วก็หายหิว (drive reduction) ดังรูปวัฏจักรของขั้นตอนของแรงจูงใจ ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 วัฏจักรของขั้นตอนของแรงจูงใจ

ที่มา: สุภาณี สนธิรัตน์ และคณะ (2545: 191)

แรงขับและการลดแรงขับนี้ไม่ใช่จะสัมพันธ์กันเสมอไป คือการลดแรงขับจะไม่หมดสิ้นในทุกครั้ง เป็นต้นว่าสิ่งที่เคยสนองความต้องการของคนหนึ่งอาจจะไม่สนองความต้องการของคนอื่นการเรียนรู้และการรับรู้ที่แตกต่างกันในแต่ละบุคคล จะมีอิทธิพลต่อผลของการตอบสนองที่ทำให้พอใจหรือไม่พอใจได้ และความต้องการที่ขัดแย้งกันภายในตัวบุคคลก็จะมีอิทธิพลต่อการตอบสนอง ทำให้แต่ละคนตอบสนองด้วยวิธีการและระดับความมากน้อยต่างกันไป

สรุปได้ว่า กระบวนการการเกิดแรงจูงใจจะเริ่มต้นจากร่างกายเกิดความต้องการ เช่น ความหิว ความกระหาย หรืออาจเกิดจากปัจจัยภายนอก เช่น ต้องการมีชื่อเสียง ต้องการประสบ

ความสำเร็จในชีวิต เป็นต้น เหมือนวัฏจักรของขั้นตอนของแรงจูงใจ คือความต้องการ พฤติกรรม แรงขับ ลดแรงขับวนเวียนกันกลับไปกลับมาไม่มีวันสิ้นสุด

1.5 ทฤษฎีแรงจูงใจ

ได้มีผู้ศึกษาทฤษฎีแรงจูงใจเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ไว้หลายท่าน ดังนี้

กึ่งแก้ว ทรัพย์พระวงศ์. 2556: 171) ได้กล่าวถึงทฤษฎีแรงจูงใจของฟรอยด์ (Freud's Theory of Motivation) ว่า พื้นฐานทางชีวภาพของมนุษย์มีผลต่อการเกิดพฤติกรรม โดยกล่าวว่า พฤติกรรมทั้งหมดของมนุษย์มีรากฐานมาจากสัญชาตญาณแห่งการมีชีวิตอยู่ (Life Instinct) หรือ Eros อันได้แก่ แรงขับที่ทำให้ร่างกายมีความสุขในความหมายที่เขาคือ Sex ซึ่งพฤติกรรมที่แสดงออกจะถูกควบคุมจากความเป็นจริง (Reality) และศีลธรรม (Morality) ฟรอยด์เชื่อว่า จะเกิดความขัดแย้งระหว่างแรงขับที่จะแสวงหาความสุขกับความจริงและศีลธรรม เพราะมนุษย์ไม่สามารถแสดงทุกอย่างอย่างได้ตามใจ บางครั้งบุคคลอาจแสดงออกโดยการกระทำที่ทดแทนเพื่อให้สังคมยอมรับ (Sublimation) เพื่อให้ตรงกับความเป็นจริงและถูกต้องตามศีลธรรม อย่างไรก็ตาม สงครามโลกครั้งที่หนึ่ง ฟรอยด์ ยอมรับว่ามนุษย์ยังมีแรงขับอีกทางหนึ่งที่สำคัญ นั่นคือ (Death Instinct) หรือ Thanatos ซึ่งเป็นการแสดงออกของความก้าวร้าวและการทำลาย แต่ก็将被ควบคุมด้วยความเป็นจริง (Reality) และศีลธรรม (Morality) เช่นเดียวกัน Eros และ Thanatos จึงเป็นแรงกระตุ้นที่ทำให้มนุษย์มีพฤติกรรมที่มีลักษณะตรงกันข้ามได้ เช่น มีความรัก และความเกลียด มีการให้อภัย มีการแก้แค้น เป็นต้น ในระยะต่อมา นักจิตวิทยารุ่นหลังได้ปฏิเสธทฤษฎีของฟรอยด์ด้วยเหตุผล 3 ประการ คือ

1. แรงจูงใจของมนุษย์ไม่ได้มีพื้นฐานมาจากความต้องการแสวงหาความสุขกับการก้าวร้าวเท่านั้น แต่มนุษย์มีพื้นฐานอื่นๆ ที่ทำให้เกิดแรงจูงใจได้มากมายหลายชนิด
2. แรงจูงใจบางอย่างของมนุษย์มีลักษณะไปในทางบวก เช่น ความคิดสร้างสรรค์เกี่ยวกับงานศิลปะต่างๆ
3. แรงจูงใจทุกอย่างของมนุษย์ไม่ได้เกิดจากแรงขับทางสรีระแต่เพียงอย่างเดียว เพราะแรงขับบางอย่างเป็นผลมาจากสังคม

ทฤษฎีแรงจูงใจตามลำดับขั้น (The Hierarchical Theory of Motivation) อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow. 1970; อ้างถึงใน จิราภรณ์ ตั้งกิตติภาภรณ์. 2557:153-159) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ได้ตีพิมพ์ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการใน ค.ศ. 1954 โดยมีแนวความคิดพื้นฐานดังนี้

1. มนุษย์มีความต้องการตลอดเวลา และความต้องการเป็นปัจจัยจูงใจพื้นฐานของการเกิดพฤติกรรม
2. ความต้องการของมนุษย์จะเรียงลำดับขั้น จากความต้องการพื้นฐานไปสู่ความต้องการที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น
3. หากความต้องการในระดับต่ำยังไม่ได้รับการตอบสนอง ความต้องการในระดับที่สูงกว่าจะเกิดขึ้นไม่ได้

4. ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองจะเป็นปัจจัยกระตุ้นพฤติกรรม ส่วนความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่กระตุ้นพฤติกรรมอีกต่อไป

ทฤษฎีลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์ได้รับการตีพิมพ์ครั้งแรกใน ค.ศ. 1954 โดยช่วงแรกมาสโลว์ได้กำหนดความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 5 ชั้น คือ ความต้องการทางด้านสรีระ (physiological Needs) ความต้องการความมั่นคงและปลอดภัย (Safety; & Security Needs) ความต้องการความรักและความเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (Love; & belonging Needs) ความต้องการเกียรติและศักดิ์ศรี (Self-esteem Needs) และความต้องการพัฒนาตนเองอย่างแท้จริง (Self-Actualization) ต่อมาใน ค.ศ. 1970 มาสโลว์ได้ปรับปรุงทฤษฎีความต้องการของมนุษย์เป็น 7 ชั้น ความต้องการที่เพิ่มขึ้น 2 ชั้น คือ ความต้องการด้านการรู้และการคิด (Cognitive Needs) ความต้องการด้านสุนทรียภาพ (Aesthetic Needs) ส่วนใน ค.ศ. 1990 ได้ปรับปรุงทฤษฎีใหม่อีกครั้ง โดยเพิ่มความต้องการด้านเหนือธรรมชาติ (Transcendence Needs) อีก 1 ด้าน รวมเป็น 8 ชั้น ความต้องการ 6 ชั้นแรกนี้ มาสโลว์ได้จัดไว้เป็นกลุ่มความต้องการที่ขาดแคลน (Deficiency Needs) ส่วนความต้องการ 2 ชั้นหลัง จัดอยู่ในกลุ่มความต้องการที่งอกงาม (Growth Needs) ส่วนความต้องการมนุษย์ 8 ชั้น มีดังต่อไปนี้

1. ความต้องการทางด้านสรีระ (Physiological Needs) เป็นความต้องการเบื้องต้นที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต เช่น ความหิว ความกระหาย ความง่วง ความต้องการทางเพศ ฯลฯ ความต้องการนี้จะมีมากในกลุ่มที่มีความขาดแคลน เช่น ผู้มีอาชีพหาเช้ากินค่ำ ส่วนใหญ่กลุ่มคนเหล่านี้ทำงานเพราะต้องการค่าจ้างเพื่อสนองความต้องการทางสรีระมากกว่าอย่างอื่น

2. ความต้องการความมั่นคงและปลอดภัย (Safety and Security Needs) เมื่อความต้องการทางสรีระได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์ก็จะหาทางทำให้ตนเองปลอดภัยจากภัยอันตรายต่างๆ ขณะเดียวกันก็จะแสวงหาความมั่นคงในชีวิต ทรัพย์สิน และการงาน ซึ่งความต้องการประเภทนี้ทำให้เกิดการผลักดันให้มีการออกกฎหมายคุ้มครองแรงงานต่างๆ หรือการเกิดบริษัทประกันภัย เป็นต้น

3. ความต้องการความรักและความเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (Love and belonging Needs) ความต้องการความรัก ความผูกพัน และการยอมรับจากบุคคลอื่นนี้จะเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลต้องการสร้างสัมพันธ์ไมตรีกับบุคคลอื่นโดยการแสวงหาและเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มต่างๆ ตลอดจนการรับผิดชอบต่อการมีชีวิตคู่

4. ความต้องการเกียรติและศักดิ์ศรี (Self-esteem Needs) เป็นความต้องการขั้นสูง ได้แก่ ความต้องการอำนาจ ความสำเร็จ ชื่อเสียง เกียรติยศ และการยกย่องนับถือ แอลเดอร์เฟอร์ กล่าวว่า ความต้องการนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ความภาคภูมิใจในตนเองกับการให้ผู้อื่นยกย่องให้เกียรติ ความต้องการนี้พบมากในคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีหรือคนที่มีการศึกษาสูง

5. ความต้องการด้านการรู้การคิด (Cognitive Needs) เป็นความต้องการที่ขาดแคลนได้แก่ ความต้องการตอบสนองความอยากรู้อยากเห็น ความต้องการแสวงหาความรู้และความเข้าใจในสิ่ง

แปลกใหม่ตลอดเวลา ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ อย่างแจ่มแจ้งชัดเจนและสามารถอธิบายขยายความได้อย่างถูกต้องแม่นยำและมีเป้าหมาย

6. ความต้องการด้านสุนทรียภาพ (Aesthetic Needs) เป็นความต้องการที่ขาดแคลน ได้แก่ ความต้องการชื่นชมและสรรหาความสมดุล ความเป็นระเบียบและความงดงามตามธรรมชาติ ปราศจากการปรุงแต่ง ความต้องการทราบซึ่งและสุนทรีย์ะให้ชีวิตและสังคมแวดล้อม

7. ความต้องการพัฒนาตนเองอย่างแท้จริง (Self-Actualization) เป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ บุคคลที่มีความต้องการในระดับนี้จะแสดงพฤติกรรม ดังนี้

7.1 สร้างการตระหนักเกี่ยวกับศักยภาพของตนเอง

7.2 ยอมรับไม่หลีกเลี่ยงหรือปฏิเสธความเป็นจริงของตนตามธรรมชาติ

7.3 เป็นคนพร้อมที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่

7.4 มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถหาแนวทางเพื่อพัฒนาศักยภาพและความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

7.5 ความเป็นอิสระจากสิ่งล่อใจทางสังคม

7.6 มีมโนธรรมจริยธรรม ประจักษ์

8. ความต้องการด้านเหนือธรรมชาติของคน (Transcendence Needs) มาสโลว์ กล่าวว่า เมื่อมนุษย์พัฒนาตนเองไปสู่จุดสมบูรณ์ของชีวิตอย่างแท้จริงแล้ว จะพัฒนาความต้องการที่เหนือธรรมชาติซึ่งเป็นความต้องการด้านจิตวิญญาณ (Spiritual Needs) ได้แก่ ความต้องการที่จะยอมรับและเข้าใจคนอื่นอย่างไม่มีเงื่อนไข สามารถสร้างความใกล้ชิดและสนิทสนมกับคนอื่นแม้ได้พบกันครั้งแรก มีความต้องการที่จะช่วยให้บุคคลอื่นสามารถพัฒนาไปสู่จุดสมบูรณ์ของชีวิตอย่างแท้จริง (Self-Actualization) บุคคลเหล่านี้มีความสุนทรีย์ะ สามารถเลือกภาษาสละสลวย รวมทั้งโคลงหรือกลอนต่างๆ เพื่อการเจรจาช่วยเหลือบุคคลอื่น

ทฤษฎีความต้องการพื้นฐาน (ERG Theory) เคลย์ตัน แอลเดอร์เฟอร์ (Clayton Alderfer. 1940; อ้างอิงจาก จิราภรณ์ ตั้งกิตติภาภรณ์. 2557: 156-158) ได้นำแนวคิดความต้องการของมาสโลว์ มาสร้างทฤษฎีใหม่ใน ค.ศ.1969 โดยเขามีความเชื่อว่า ความต้องการมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์เช่นเดียวกันกับมาสโลว์ แต่เขาได้ย่อความต้องการลงเหลือเพียง 3 กลุ่มใหญ่ ดังต่อไปนี้

1. ความต้องการเพื่อการดำรงชีวิต (Existence Needs, E) เป็นความต้องการทางกายภาพ และความต้องการทางวัตถุที่ช่วยให้มนุษย์มีชีวิตอยู่รอดได้ เช่น อาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย นอกจากนี้ ค่าจ้างแรงงาน ความมั่นคง สวัสดิภาพความปลอดภัยก็จะอยู่ในกลุ่มนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับทฤษฎีของมาสโลว์ ความต้องการเพื่อการดำรงชีวิตจะรวมส่วนความต้องการทางด้านสรีระทั้งหมดกับบางส่วนของความต้องการความมั่นคงปลอดภัย

2. ความต้องการด้านความสัมพันธ์ (Relatedness Needs, R) เป็นความต้องการที่รวมถึงความต้องการทางสังคม เช่น การได้รับการยอมรับและรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในการสัมพันธ์ระหว่าง

บุคคล การมีชื่อเสียง และการได้รับการยกย่องจากสังคม เมื่อเปรียบเทียบกับทฤษฎีของมาสโลว์ ความต้องการด้านความสัมพันธ์นี้จะรวมถึงส่วนที่เป็นความต้องการความมั่นคงปลอดภัย ความต้องการทางสังคม และบางส่วนของความต้องการเกียรติและศักดิ์ศรี

3. ความต้องการด้านความงอกงาม (Growth Needs, G) เป็นความต้องการทั้งหมดเกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง ความก้าวหน้าในวิชาชีพ ความภาคภูมิใจในตนเอง ตลอดจนการเข้าใจตนเอง และการใช้ศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ เมื่อเปรียบเทียบกับทฤษฎีของมาสโลว์ ความต้องการด้านความงอกงามนี้จะรวมถึงบางส่วนของความต้องการเกียรติและศักดิ์ศรี และความต้องการพัฒนาตนเองอย่างแท้จริงทั้งหมด แอลดอร์เฟอร์ตั้งทฤษฎีนี้โดยมีแนวคิดพื้นฐานดังนี้

3.1 มนุษย์อาจมีความต้องการหลายๆ อย่างที่เกิดขึ้นในเวลาเดียวกันก็ได้ โดยไม่จำเป็นว่าความต้องการเบื้องต้นจะต้องได้รับการตอบสนองก่อนจึงจะเกิดความต้องการเบื้องต้นสูง

3.2 ยิ่งความต้องการได้รับการตอบสนองน้อยเท่าใด บุคคลก็就会有ความต้องการแต่ละประเภทมากยิ่งขึ้น

3.3 ยิ่งความต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองมากเท่าใด บุคคลก็就会有ความต้องการระดับสูงมากขึ้นไปอีก

3.4 ยิ่งความต้องการระดับสูงได้รับการสนองตอบน้อยเท่าใด บุคคลก็就会有ความต้องการในระดับต่ำมากยิ่งขึ้นเท่านั้น

ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory) วิกเตอร์ รูม (Victor Vroom. 1932; อ้างถึงใน จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์. 2557: 158) ได้สร้างทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory) ใน ค.ศ. 1964 ทฤษฎีของเขาได้รับความนิยมมากในการอธิบายการจูงใจพนักงานในการทำงาน ทฤษฎีนี้ อธิบายว่า ก่อนการตัดสินใจเลือกแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ บุคคลจะพิจารณาดูว่า ผลหรือรางวัลที่ได้รับจากการตัดสินใจนั้นมีคุณค่าหรือมีความสำคัญต่อตนมากน้อยเพียงไร และความเป็นไปได้หรือไม่ในการให้ได้มาซึ่งรางวัลนั้น ดังนั้น การวิเคราะห์พฤติกรรมของมนุษย์จึงต้องวิเคราะห์การรับรู้และกระบวนการการรู้การคิดของบุคคลในเชิงการคาดหวังและการให้คุณค่ากับผลของการแสดงพฤติกรรม โดย รูม เสนอว่า การที่จะกระตุ้นให้บุคคลเกิดแรงจูงใจ (Motive) ในการทำงานนั้นจะต้องคำนึงถึงการเชื่อมโยงระหว่างปัจจัย 3 อย่าง

1. ระดับความเข้มข้นของความต้องการรางวัล (Valence) หมายถึง ระดับความชื่นชอบรางวัล หากรางวัลที่ได้รับมีความคุณค่าและความสำคัญมาก บุคคลก็就会有ชื่นชอบและต้องการให้ได้มาซึ่งรางวัลนั้นสูง

2. ความหมายของผลลัพธ์ (Instrumentality) หมายถึง การรับรู้ถึงคุณค่าของผลลัพธ์ หรือวิธีการที่ผลลัพธ์ที่ 1 จะเป็นเครื่องนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่พึงปรารถนาตามมา หากบุคคลรับรู้ว่าการกระทำของตนจะนำไปสู่รางวัล บุคคลนั้นย่อมมีความอยากหรือความพยายามในการกระทำสูง

3. ความคาดหวังของบุคคล (Expectancy) หมายถึง ระดับความเชื่อที่มีต่อความเป็นไปได้ของการได้รับรางวัล การที่บุคคลจะทุ่มเทความพยายามในการทำงานมากน้อยแค่ไหน จึงขึ้นอยู่กับ

คุณค่าของรางวัลและระดับความเข้มข้นของความต้องการรางวัลนั้น ซึ่งความคาดหวังของบุคคลนั้นเองที่จะมองว่ามีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงไรในการได้รับการตอบสนองความต้องการในสิ่งนั้น ถ้าเห็นวารางวัลที่จะได้รับจากความพยายาม (กระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง) มีคุณค่ากับตนมากและมีความเป็นไปได้สูงบุคคลก็จะทุ่มเทความพยายามให้มากขึ้น แต่ถ้าคิดว่ามีความเป็นไปได้น้อยหรือรางวัลที่จะได้รับมีน้อยก็จะไม่พยายามเพราะคิดว่าเป็นการลงทุนที่ไม่คุ้มค่า

ทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย (Goal-Setting Theory) ทฤษฎีนี้เสนอโดย เอ็ดวิน ล็อก และแกรี่ ลัทธัม (Edwin Locke and Gary Latham. 1968; อ้างถึงใน จิราภรณ์ ตั้งกิตติภาภรณ์. 2557: 159) เขาอธิบายว่า การปฏิบัติงานของบุคคลถูก จูงใจด้วยการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน (Clear Goals) และการให้ข้อมูลย้อนกลับที่เหมาะสม (Appropriate Feedback) การตั้งเป้าหมายและการรับรู้ผลการปฏิบัติงานเป็นกระบวนการการรู้การคิดที่มีอิทธิพลต่อการกระตุ้นเร้าให้บุคคลเกิดความพยายามในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จ ต่อมาใน ค.ศ. 1990 ล็อก และลาธัมได้ปรับปรุงทฤษฎีและสรุปหลักการตั้งเป้าหมายไว้ดังนี้

1. เป้าหมายต้องชัดเจนและเฉพาะ (Clarity) การตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนเฉพาะเจาะจง จะนำไปสู่ผลการปฏิบัติงานที่ดีกว่าการตั้งเป้าหมายที่คลุมเครือไม่เจาะจง
2. ความท้าทาย (Challenge) เป้าหมายควรมีความท้าทายอย่างมีเหตุผลและปฏิบัติได้จริง การตั้งเป้าหมายที่ยากจะกระตุ้นให้บุคคลทำงานได้ผลดีกว่าการตั้งเป้าหมายง่าย ๆ จากงานวิจัยของเขาพบว่า การตั้งเป้าหมายที่ยากแก่การบรรลุ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงาน
3. พันธะผูกพัน (Commitment) การมีส่วนร่วมในการคิดและการตั้งเป้าหมายจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานยอมรับเป้าหมายและมีพันธะผูกพันที่ทำให้งานสำเร็จ
4. การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) จะทำให้ผลการปฏิบัติงานดีกว่าการไม่ทราบข้อมูลของผลการปฏิบัติงาน
5. ความซับซ้อน (Complexity) หากเป้าหมายมีความซับซ้อน ควรกำหนดเวลาที่เหมาะสมแก่ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้เรียนรู้งานและปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ทฤษฎีความต้องการของเมอเรย์ (The Need Theories of Murray) ในปี ค.ศ. 1938 เฮนรี เมอเรย์ (Henry Murray. 1938; อ้างถึงใน กิ่งแก้ว ทรัพย์พระวงศ์. 2556: 171) ได้เริ่มทำการศึกษากลุ่มขนาดเล็กเป็นเวลาหลายปี และด้วยวิธีการต่างๆ กัน เขาสรุปผลจากการวิจัยของเขาว่ามนุษย์มีพฤติกรรมต่างๆ เพราะแรงจูงใจอันเกิดจากความต้องการพื้นฐาน 28 ประการดังต่อไปนี้

1. ความต้องการยอมรับผิด ยอมรับโทษ Abasement
2. ความต้องการความสำเร็จ Achievement
3. ความต้องการเป็นมิตรและสนิทสนมกับผู้อื่น Affiliation
4. ความต้องการก้าวร้าวและทำลาย Aggression

5. ความต้องการเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง Autonomy
6. ความต้องการสมบัติต่างๆ Acquisition
7. ความต้องการหลีกเลี่ยงจากการถูกตำหนิหรือถูกลงโทษ Avoidance of blame
8. ความต้องการหลีกเลี่ยงจากความอับอายทั้งหลาย Avoidance of inferiority
9. ความต้องการเอาชนะอุปสรรคต่างๆ Counteraction
10. ความต้องการจัดระบบหรือสร้างสิ่งต่างๆ Construction
11. ความต้องการซ่อมแซมและรักษาสิ่งต่างๆ Conversation
12. ความต้องการแตกต่างจากผู้อื่น Contrariness
13. ความต้องการรับรู้และเข้าใจในสิ่งต่างๆ Cognizance
14. ความต้องการปกป้องตนเองจากการถูกตำหนิ Defensiveness
15. ความต้องการยอมรับนับถือหรือยกย่องผู้ที่เหนือกว่า Deference
16. ความต้องการมีอิทธิพลหรือมีอำนาจเหนือกว่าผู้อื่น Dominance
17. ความต้องการสร้างความประทับใจแก่ผู้อื่น Exhibition
18. ความต้องการจะอธิบายหรือบรรยาย Exposition
19. ความต้องการรักษาชื่อเสียงและศักดิ์ศรีของตน Inviolacy
20. ความต้องการช่วยเหลือผู้อื่น Nurturance
21. ความต้องการความเป็นระเบียบเรียบร้อย Orderliness
22. ความต้องการสนุกสนาน Play
23. ความต้องการเพิกเฉยจากสิ่งทั้งปวง Rejection
24. ความต้องการเป็นที่ยอมรับนับถือจากผู้อื่น Recognition
25. ความต้องการสะสมหรือหวงแหน Retention
26. ความต้องการที่จะเหมือนและเลียนแบบผู้อื่น Semblance
27. ความต้องการขอความช่วยเหลือและความเห็นใจจากผู้อื่น Succorance
28. ความต้องการเด่นกว่าผู้อื่น Superiority

สรุปได้ว่า ทฤษฎีที่เกี่ยวกับแรงจูงใจนั้นมีหลากหลายทฤษฎี ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วเบื้องต้น เช่น ทฤษฎีแรงจูงใจของ فروยด์ (Freud's Theory of Motivation) ที่ว่ากล่าวถึง พฤติกรรมทั้งหมดของมนุษย์มีรากฐานมาจากสัญชาตญาณแห่งการมีชีวิตอยู่ (Life Instinct) และทฤษฎีแรงจูงใจตามลำดับขั้น (The Hierarchical Theory of Motivation) ที่กล่าวว่า มนุษย์มีความต้องการตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็น ความต้องการทางด้านสรีระ ความมั่นคงและปลอดภัย ความต้องการความรักและความเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ความต้องการเกียรติและศักดิ์ศรี และความต้องการพัฒนาตนเองอย่างแท้จริง เป็นต้น ซึ่งกล่าวโดยสรุป คือ มนุษย์มีความต้องการที่ไม่สิ้นสุด และความต้องการของแต่ละบุคคลก็มีปริมาณมากน้อยไม่เท่ากัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแรงจูงใจที่อยู่ในตัวของบุคคลนั้น หรือสภาวะแวดล้อมที่บุคคลนั้นได้ประสบโดยอาจเป็นแรงจูงใจภายใน เช่น ความต้องการความรัก

ความเข้าใจ หรือความต้องการภายนอก ได้แก่ เกียรติยศชื่อเสียง ต้องการให้คนอื่นยกย่อง อยากมีอำนาจบารมีหรือความเจริญก้าวหน้าของอาชีพการงาน เป็นต้น

2. แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ

2.1 ความหมายของการตัดสินใจ

การตัดสินใจ (Decision Making) หมายถึง การเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งจากหลายๆ ทางเลือกที่ได้พิจารณาหรือประเมินอย่างดีแล้วว่า เป็นทางเลือกที่ดีที่สุด และเป็นทางที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของผู้ตัดสินใจ คำว่าการตัดสินใจได้มีนักวิชาการทางการศึกษาทั้งหลาย ทั้งในและต่างประเทศได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

สมคิด บางโม (2558: 166) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง การตัดสินใจเลือกทางปฏิบัติซึ่งมีหลายทางเป็นแนวปฏิบัติไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ การตัดสินใจนี้อาจเป็นการตัดสินใจ ที่จะกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่งหลายอย่าง เพื่อความสำเร็จตรงตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ในทางปฏิบัติการตัดสินใจมักเกี่ยวข้องกับปัญหาที่ยุ่ยากสลับซับซ้อน และมีวิธีการแก้ปัญหาให้วินิจฉัยมากกว่าหนึ่งทางเสมอ ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของผู้วินิจฉัยปัญหาว่าจะเลือกสั่งการปฏิบัติโดยวิธีใดจึงจะบรรลุเป้าหมายอย่างดีที่สุดและบังเกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่องค์กรนั้น

ตุลา มหาพสุธานนท์ (2555: 301) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจไว้ว่า การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกดำเนินการที่เห็นว่าดีที่สุด จากทางเลือกหลายๆ ทางเพื่อที่จะให้บรรลุเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ต้องการ เป็นการกำหนดปัญหาและโอกาส การเสนอทางเลือก การตัดสินใจเลือก และการปฏิบัติตามผลลัพธ์นั้น การตัดสินใจยังหมายถึงการสร้างการประเมินทางเลือก และการตัดสินใจเลือกจากทางเลือกที่เป็นไปได้ทั้งหลาย ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้การตัดสินใจ (Decision Making) หมายถึง กระบวนการเลือกทางใดทางหนึ่งจากหลายๆ ทางเลือกที่ได้พิจารณาหรือประเมินอย่างดีแล้วก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแต่ประหยัดทรัพยากรที่สุด และเป็นทางให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ (คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2554: 185)

พระครูนิพัทธ์สมาจาร และชาญชัย อาจิมสมาจาร (2558: 33) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การตัดสินใจสามารถให้คำนิยามได้ว่าเป็นกระบวนการคัดเลือกที่นำไปสู่การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง บางครั้งมันเป็นการยากที่จะจำแนกรายละเอียดเล็กน้อยระหว่างการกระทำกับการตัดสินใจ แต่กล่าวอย่างเคร่งครัดแล้ว การกระทำคือการทำให้บรรลุการตัดสินใจโน้ตชนทั่วไปของการตัดสินใจคือการยุติการนำมาซึ่งผลลัพธ์ วิจาร์ณญาณ และการแก้ปัญหา การตัดสินใจคือการเลือกที่เลือกโดยผู้ตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำหรือไม่ควรทำในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง

เคอร์โต้ (Certo. 2000; อ้างถึงใน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2554: 185) ให้ความหมายว่า การตัดสินใจ คือการเลือกปฏิบัติหรือเลือกดำเนินการโดยเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดจากบรรดาทางเลือกหลายๆ ทางเลือกเพื่อดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับที่เซอร์เมอร์

ฮอร์น ฮันท์; และออสบอร์น (Schermerhorn Hunt; & Osborn. 2000; อ้างถึงใน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2554:185) ที่กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นกระบวนการเลือกสิ่งที่จำเป็นสำหรับดำเนินการเพื่อจัดการกับปัญหาหรือโอกาส

สรุปได้ว่า การตัดสินใจ คือ การเลือกทางเลือกของวิธีการกระทำทางหนึ่งจากหลายๆ ทางเลือกที่มีอยู่เพื่อให้สอดคล้องและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยอาศัยขั้นตอนต่างๆ ของกระบวนการตัดสินใจ คือ การแยกแยะตัวปัญหา การพิจารณาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหา การประเมินข้อมูลข่าวสาร การกำหนดทางเลือกเพื่อแก้ปัญหา การเลือกทางเลือกและการปฏิบัติตามทางเลือกที่ได้เลือกแล้ว

2.2 ความสำคัญของการตัดสินใจ

การตัดสินใจ เป็นกิจกรรมที่มนุษย์ต้องกระทำ ไม่ว่าจะเพื่อตนเองเพื่อผู้อื่นหรือเพื่อหน่วยงาน องค์การที่บุคคลนั้นเป็นส่วนหนึ่งในสถานะที่แตกต่างกัน การตัดสินใจเป็นสิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้ เพราะนอกจากจะใช้ตัดสินใจปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วยังเป็นการบ่งบอกถึงประสิทธิภาพของงานหรือกิจกรรมที่ทำ เนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้นแต่ละบุคคลจะมีวิธีแก้ปัญหาและตัดสินใจที่จะใช้รูปแบบวิธีการในการแก้ปัญหาที่แตกต่างกัน ถ้าตัดสินใจเลือกวิธีที่ถูกต้อง เหมาะสมก็จะส่งผลดี แต่ถ้าตัดสินใจผิดพลาด แนนอนผลเสียก็อาจเกิดขึ้นตามมา ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเรียนรู้กระบวนการตัดสินใจเพื่อเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหาต่างๆ (คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2554: 185)

เทพ สงวนกิตติพันธุ์ (2558: ออนไลน์) กล่าวว่า ความสำคัญของการตัดสินใจขึ้นอยู่กับความสามารถในการทำงานหรือการบริหารงาน นอกจากจะต้องมีความรู้ความสามารถในงานที่ปฏิบัติแล้วสิ่งสำคัญประการหนึ่งของผู้ปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหัวหน้างานหรือผู้บริหารก็คือ การตัดสินใจ (Decision Making) การตัดสินใจเปรียบเสมือนหัวใจของการปฏิบัติงานและบริหารงาน ทั้งนี้เพราะการตัดสินใจจะมีอยู่ในแทบทุกขั้นตอนและทุกกระบวนการของการทำงาน แม้แต่บุคคลทั่วไปก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงเรื่องการตัดสินใจได้ นับตั้งแต่บุคคลตื่นขึ้นมาก็จะมีการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ อยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นการเลือกชุดที่จะใส่ เวลาที่จะออกจากบ้าน เส้นทางที่จะใช้เดินทาง เป็นต้น แต่ดูเหมือนว่าการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ไปเหล่านี้เป็นเรื่องที่ไม่ต้องพิจารณาอะไรมากมายนัก แม้ตัดสินใจแล้วผิดพลาดก็สามารถแก้ไขได้ไม่ยาก แต่ถ้าเรื่องที่ตัดสินใจนั้นเป็นเรื่องใหญ่ ซึ่งหมายถึง เรื่องที่หากตัดสินใจแล้วผิดพลาดจะเกิดความเสียหายมากหรือแก้ไขได้ยาก การตัดสินใจในเรื่องใหญ่ๆ เหล่านี้ควรต้องพิจารณาให้รอบคอบก่อนที่จะตัดสินใจลงไป ทั้งนี้การตัดสินใจในบางเรื่องของบุคคลอาจหมายถึงชีวิตหรืออนาคตของบุคคลนั้น ทำนองเดียวกันกับการตัดสินใจในบางเรื่องของผู้นำหรือผู้บริหารอาจหมายถึงความอยู่รอดหรือไม่ ของกลุ่ม ของหน่วยงาน หรือขององค์การ

วีเชียร วิทย์อุดม. (2556: 131) กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นภาระหน้าที่อันสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อผู้นำและผู้บริหาร ถือได้ว่าเป็นกิจกรรมอันสำคัญยิ่งที่ผู้นำและผู้บริหารในทุกระดับจะต้องกระทำอยู่เสมอ การตัดสินใจจึงเป็นหัวใจที่สำคัญที่สุดในการปฏิบัติงานในทุกๆ เรื่องในทุกๆ กรณี ประสิทธิภาพของงานจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจของผู้นำหรือผู้บริหารเป็นสำคัญ การตัดสินใจจึงต้องมีศิลปะเป็นอย่างมากที่จะทำให้การตัดสินใจที่ได้ออกมานั้นมีคุณภาพเพราะหากการตัดสินใจผิดพลาดก็จะเกิดความเสียหายให้แก่องค์กรได้เป็นอย่างมาก แต่ถ้าการตัดสินใจได้ถูกต้องและเหมาะสมก็จะทำความสัมฤทธิ์ผลมาสู่องค์กร ดังนั้นจึงเป็นภาระหน้าที่ของผู้นำและผู้บริหารที่จะต้องศึกษาให้ทราบซึ่งถึงกระบวนการตัดสินใจให้ถ่องแท้ และตระหนักถึงความสำคัญของการตัดสินใจที่ใช้เป็นอุปกรณ์เสริมสร้างการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้นไป

คมสัน ขจรพันธุ์งาม. 2556: 42) กล่าวว่า เรามักจะถูกบังคับให้ตัดสินใจโดยมีข้อมูลอย่างจำกัด หรือไม่ชัดเจน อย่างเช่นในตอนเริ่มต้นของโครงการ รายละเอียดต่างๆ นั้นยังไม่มี ความชัดเจนมากนัก เราจำเป็นต้องมีความกล้าในการตัดสินใจ เนื่องจากในช่วงเวลานั้นการตัดสินใจจะมีผลที่ตามมาอย่างยาวนานที่สุด ยิ่งโครงการใกล้จะสำเร็จเราก็ยิ่งรู้อะไรๆ มากขึ้นและมีข้อสงสัยต่างๆ น้อยลง แต่ในช่วงนั้นเรื่องที่จะต้องตัดสินใจขั้นพื้นฐานก็ไม่มีแล้ว

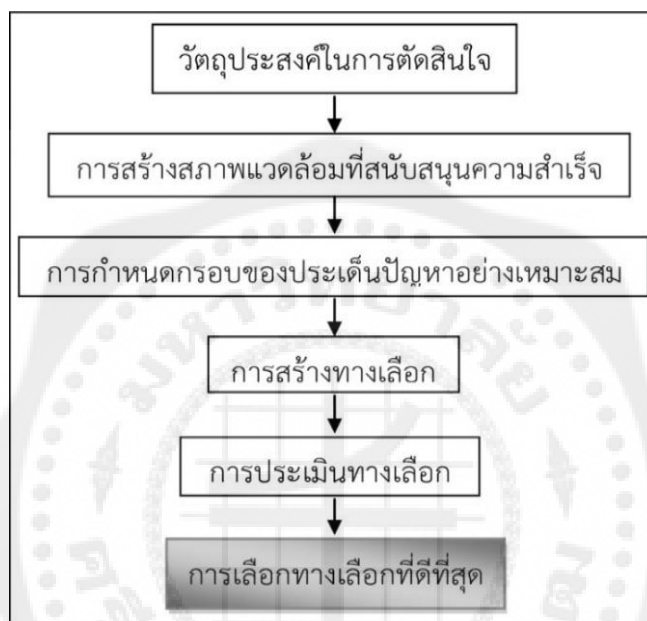
วรพจน์ บุษราคัมวดี (2558: ออนไลน์) กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นกระบวนการของการแสวงหาทางเลือกที่มีอยู่จากทางเลือกต่างๆ และสามารถเลือกทางเลือกที่เป็นไปได้ โดยทั่วไปการตัดสินใจเป็นบทบาทหน้าที่ที่บ่งบอกถึงแตกต่างระหว่างผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติ ซึ่งผู้บริหารที่ทำการตัดสินใจนั้นจะต้องมีหลักการและเหตุผล มีเจตคติ และวิจรรย์ญาณที่ดี นอกจากนี้การตัดสินใจยังเป็นวิธีที่สามารถนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายองค์กร ดังนั้นผู้บริหารควรตระหนักอยู่เสมอว่าการตัดสินใจมิใช่เป็นเป้าหมายในตัวของมันเอง แต่เป็นเพียงแนวทางหรือเครื่องมือที่จะทำให้การบริหารสามารถประสบความสำเร็จลงได้ นอกจากนี้สิ่งสำคัญของการตัดสินใจที่ผู้บริหารจะต้องเริ่มต้น คือการค้นหาวิธีการและแนวทางการปฏิบัติที่หลากหลาย ตลอดจนสามารถดำเนินการได้อย่างเป็นขั้นตอน จากนั้นจึงทำการกำหนดแนวทางหรือวิธีการที่เหมาะสมที่สุด มีการใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จต่อไป

พระครูนิพัทธ์สมาจาร และชาญชัย อาจิณสมาจาร. (2558: 34) กล่าวว่า การตัดสินใจคือส่วนสำคัญของกิจกรรมของผู้บริหาร ทั้งนี้เพราะว่าเมื่อผู้บริหารวางแผน เขาตัดสินใจในเรื่องต่างๆ เช่น เป้าหมายหรือโอกาสที่องค์กรของเขาจะต้องทำตามทรัพยากรที่ใช้และภารกิจอะไรที่จะทำโดยใคร กระบวนการวางแผนทั้งหมดทำให้พวกเขาเกี่ยวข้องเป็นประจำในชุดของสถานการณ์การตัดสินใจ และสิ่งดังกล่าวจะตัดสินใจว่าแผนของเขาดีแค่ไหน

สรุปได้ว่าการตัดสินใจนับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งต่อชีวิตของบุคคล การตัดสินใจที่ดีนั้นจะก่อให้เกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด ดังนั้นผู้ที่ตัดสินใจจึงควรหาข้อมูลหรือมีข้อมูลที่ดีและมีกระบวนการที่ดีให้การตัดสินใจ ตลอดจนตระหนักถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการตัดสินใจผิดพลาดอีกด้วย การตัดสินใจจึงจะเกิดผลดีมากที่สุดและเกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด

2.3 ขั้นตอนของการตัดสินใจ

ณัฐยา สินตระการผล (2554: 20-21) ได้กล่าวเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจไว้ว่า การตัดสินใจยังเกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาระหว่างบุคคลซึ่งเป็นสิ่งวัดและประเมินได้ยาก แต่ก็มักจะเป็นตัวกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสิ่งที่ได้ทำ หรือได้ตัดสินใจลงไปเสมอ หลายปีที่ผ่านมา มีคนจำนวนมากได้พัฒนาเทคนิคเพื่อจัดการกับความยุ่งยากดังกล่าว โดยเทคนิคเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล มีกระบวนการตัดสินใจ 5 ขั้นตอน แสดงในภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 กระบวนการการตัดสินใจ

ที่มา: ณัฐยา สินตระการผล (2554: 20-21)

พลันเกต และแอ็ตเนอร์ (Plunkett; & Attner. 1994; อ้างอิงจาก คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2554: 188-190) ได้เสนอลำดับขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจเป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. การระบุปัญหา (Define the Problem) เป็นขั้นตอนแรกที่มีความสำคัญอย่างมาก เพราะการระบุปัญหาได้ถูกต้องหรือไม่ย่อมมีผลต่อการดำเนินการในขั้นต่อไปของกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการตัดสินใจด้วย ดังนั้น ผู้ตัดสินใจจึงควรระมัดระวังความผิดพลาดในการระบุปัญหา โดยควรแยกแยะความแตกต่างระหว่างอาการแสดง (Symptom) ที่เกิดขึ้นกับตัวปัญหาที่แท้จริงเสียก่อน เช่น กรณีที่ยอดขายของบริษัทลดลงซึ่งมีสาเหตุมาจากคุณภาพสินค้าต่างๆ จะเห็นว่าการที่ยอดขายลดลงเป็นอาการแสดง และปัญหาที่ต้องแก้ไขคือคุณภาพของสินค้าที่ต่ำลง ผู้ตัดสินใจที่ชาญฉลาดต้องหมั่นสังเกตอาการแสดงต่างๆ ทั้งต้องรวบรวม ข้อมูลที่

จำเป็นต่อการค้นหาสาเหตุของอาการแสดงเหล่านั้นซึ่งจะนำไปสู่การระบุปัญหาที่แท้จริงได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

2. การระบุข้อจำกัดของปัจจัย (Identify Limiting Factors) เมื่อสามารถระบุปัญหาได้ถูกต้องแล้วผู้ตัดสินใจควรพิจารณาถึงข้อจำกัดต่างๆ ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาอาจพิจารณาจากทรัพยากรต่างๆ เช่น เวลา กำลังคน เงินทุน เครื่องจักร สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ซึ่งมักเป็นปัจจัยจำกัดที่พบอยู่เสมอๆ การทราบถึงข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้จะช่วยให้ผู้ตัดสินใจกำหนดขอบเขตในการพัฒนาทางเลือกให้แคบลงได้ ตัวอย่างเช่น ถ้าบริษัทมีเงื่อนไขว่าต้องส่งสินค้าให้แก่ลูกค้าภายในเวลา 1 เดือน ทางเลือกของการแก้ไขปัญหาการผลิตสินค้าไม่เพียงพอที่มีระยะเวลาดำเนินการมากกว่า 1 เดือน ก็ควรถูกตัดทิ้งไป

3. การพัฒนาทางเลือก (Develop Potential Alternatives) ขั้นตอนต่อไป ผู้ตัดสินใจควรทำการพัฒนาทางเลือกต่างๆ ขึ้นมา ซึ่งทางเลือกเหล่านั้นควรเป็นทางเลือกที่มีศักยภาพมีความเป็นไปได้ ใช้เวลาในการแก้ปัญหาให้น้อย และให้ประโยชน์สูงสุด

4. การวิเคราะห์ทางเลือก (Analyze the Alternatives) เมื่อผู้ตัดสินใจได้ทำการพัฒนาทางเลือกต่างๆ โดยการนำข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกมาเปรียบเทียบกับกันอย่างรอบคอบการวิเคราะห์ทางเลือกถูกนำมาใช้เพื่อพิจารณาถึงผลต่อเนื่องที่จะตามมา ตัวอย่างเช่น โควตาปกติของแผนกตัดเย็บเสื้อผ้าในการตัดเย็บเสื้อ 2,000 ชุดต่อเดือน ขณะที่ลูกค้ามีความต้องการเสื้อผ้า 3,000 ชุด ภายในสิ้นเดือนนี้ โดยมีข้อจำกัดด้านต้นทุนของโรงงานในการจ่ายค่าจ้างพนักงานเพิ่มขึ้นได้ไม่เกิน 20,00 บาทเท่านั้น ทางเลือกหนึ่งของการแก้ปัญหาอาจทำได้โดยการจ้างพนักงานทำงานล่วงเวลาในวันหยุดและเวลากลางคืน แต่เมื่อประเมินได้แล้วพบว่าวิธีนี้ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นถึง 30,00 บาท ผู้ตัดสินใจก็ควรตัดทางเลือกนี้ทิ้งไป เพราะไม่สามารถนำมาใช้ได้ภายใต้ข้อจำกัดด้านต้นทุน

5. การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด (Select the Best Alternative) เมื่อผู้ตัดสินใจได้ทำการวิเคราะห์และประเมินทางเลือกต่างๆ แล้วควรมีการเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกอีกครั้งหนึ่งเพื่อพิจารณาทางเลือกที่ดีที่สุดเพียงทางเดียว ทางเลือกที่ดีที่สุดควรมีผลเสียต่อเนื่องในภายหลังน้อยที่สุด และให้ผลประโยชน์มากที่สุด แต่บางครั้งผู้ตัดสินใจอาจตัดสินใจเลือกทางเลือกแบบประนีประนอม โดยพิจารณาองค์ประกอบที่ดีที่สุดของแต่ละทางเลือกนำมาผสมผสานกัน

6. การนำผลการตัดสินใจไปปฏิบัติ (Implement the Decision) เมื่อผู้ตัดสินใจได้ทางเลือกที่ดีที่สุดแล้ว ก็ควรมีการนำผลการตัดสินใจนั้นไปปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

7. การสร้างระบบควบคุมและประเมินผล (Establish a Control and Evaluation System) ขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการตัดสินใจ ได้แก่การสร้างระบบการควบคุมและการประเมินผลซึ่งจะช่วยให้ผู้ตัดสินใจได้รับข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการนำทางเลือกไปปฏิบัติว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ ข้อมูลย้อนกลับจะช่วยให้ผู้ตัดสินใจสามารถแก้ปัญหาหรือทำการตัดสินใจใหม่ได้เพื่อให้ได้ผล

ลัพท์ของการปฏิบัติที่ดีที่สุด

สรุปได้ว่าขั้นตอนของการตัดสินใจประกอบด้วยกระบวนการการตัดสินใจที่เกี่ยวกับการสร้างสภาพแวดล้อม กำหนดกรอบของประเด็นปัญหา สร้างและประเมินทางเลือกแล้วเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด และลำดับขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจประกอบด้วย การระบุปัญหา ระบุข้อจำกัดของปัจจัยพัฒนาและวิเคราะห์ทางเลือกและเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดแล้วนำผลการตัดสินใจไปปฏิบัติ

2.4 องค์ประกอบของการตัดสินใจ

รีเดอร์ (Reeder. 1971; อ้างอิงจาก คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2554: 186-187) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีการตัดสินใจและการกระทำทางสังคม โดยกล่าวว่า การตัดสินใจเลือกกระทำพฤติกรรมของมนุษย์นั้นมักเกิดจากความเชื่อและความไม่เชื่อเป็นเหตุผลหลักที่ใช้ในการตัดสินใจซึ่งความเชื่อและไม่เชื่อนี้เกิดจากสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว (ปัจจัยทางครอบครัว) และปัจจัยส่วนตัวหลายๆ อย่างมารวมกัน คือบุคคลอาจจะตัดสินใจกระทำพฤติกรรมอย่างเดียวกันแต่เหตุผลที่ทำให้เกิดการตัดสินใจอาจแตกต่างกันโดยได้อธิบายเหตุผลในการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดของมนุษย์ว่าเกิดจากปัจจัยต่อไปนี้

1. เป้าหมายหรือจุดประสงค์ (Goals) ในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งผู้ตัดสินใจจะมีการกำหนดเป้าหมายไว้ก่อนล่วงหน้าและพยายามที่จะทำทุกวิถีทางเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้นๆ

2. ความเชื่อ (Belief Orientation) เกิดจากความคิด ความรู้ที่ผู้ตัดสินใจเข้าใจในเรื่องหนึ่งซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและการเลือกกระทำทางสังคม ในการกระทำทางสังคมใดๆ ย่อมต้องอาศัยความเชื่ออยู่เสมอความเชื่ออาจจะมีพื้นฐานมาจากหลักฐานข้อเท็จจริงซึ่งเชื่อถือได้หรือไม่ก็ตามโดยอาจเชื่อจากการรับรู้เอาเองหรือจากลักษณะที่เกิดความไขว่คว้าได้

3. ค่านิยม (Value Standard) คือ สิ่งที่มีคุณค่ายึดถือเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจและการกระทำของตนเอง ค่านิยมจะแตกต่างจากความเชื่อตรงที่ว่า ค่านิยมเป็นที่ยึดมั่นและเปลี่ยนแปลงได้ยาก ค่านิยมของมนุษย์จะแสดงออกทางทัศนคติและพฤติกรรมของผู้กระทำทุกรูปแบบ ดังนั้น ค่านิยมจึงมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและการกระทำทางสังคมของบุคคล โดยบุคคลพยายามที่จะกระทำให้สอดคล้องกับค่านิยมที่ยึดถืออยู่

4. นิสัยและธรรมเนียม (Habit and Customs) แบบอย่างพฤติกรรมที่สังคมกำหนดไว้สืบต่อกันมาด้วยประเพณีและถ้ามีการละเมิดก็จะถูกบังคับด้วยการที่สังคมไม่เห็นด้วยในการตัดสินใจที่จะเลือกกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งของมนุษย์ ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากแบบอย่างพฤติกรรมที่สังคมกำหนดไว้

5. การคาดหวัง (Expectation) คือ ทำที่ของบุคคลที่มีต่อพฤติกรรมของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตนเองซึ่งคาดหวังหรือต้องการให้บุคคลนั้นถือปฏิบัติและกระทำในสิ่งที่ตนต้องการ ดังนั้นในการตัดสินใจกระทำพฤติกรรมของบุคคลส่วนหนึ่งจึงขึ้นอยู่กับความคาดหวังและทำที่ของบุคคลอื่นด้วย

6. ข้อผูกพัน (Commitments) เป็นสิ่งที่ผู้ตัดสินใจเชื่อว่าตนเองผูกพันจำเป็นที่จะต้องกระทำให้สอดคล้องกับสถานการณ์หรือประเด็นปัญหาที่ตนเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมข้อผูกพันจะมี

อิทธิพลต่อการตัดสินใจและการกระทำทางสังคม เพราะผู้ตัดสินใจตั้งใจจะทำสิ่งนั้นเนื่องจากรู้สึกว่ามีข้อผูกพันที่จะต้องกระทำ

7. การบังคับ (force) เป็นความเชื่อที่อยู่ในใจของผู้กระทำว่า ตนเองต้องตัดสินใจหรือกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งโดยไม่มีทางเลือก การบังคับเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้ตัดสินใจกระทำได้เร็วขึ้นเพราะในขณะที่ผู้ตัดสินใจตั้งใจที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ นั้น เขาอาจจะยังไม่แน่ใจว่าจะกระทำพฤติกรรมนั้นดีหรือไม่ แต่เมื่อมีการบังคับก็ทำให้ตัดสินใจกระทำพฤติกรรมนั้นได้เร็วขึ้น

8. โอกาส (opportunity) คือ ความเชื่อของผู้ตัดสินใจที่มีต่อสถานการณ์หรือทางเลือกที่มีอยู่ เมื่อผู้ตัดสินใจพิจารณาแล้วพบว่าภายใต้สถานการณ์นั้นมีช่องทางจังหวะเวลาที่เหมาะสมและเปิดโอกาสให้เลือกกระทำได้ ดังนั้น การที่บุคคลจะตัดสินใจประพฤติปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใดลงไป จึงขึ้นอยู่กับโอกาสที่มีในสถานการณ์นั้น

9. ความสามารถ (ability) ผู้ตัดสินใจที่ทราบความสามารถของตัวเองจะส่งผลให้เกิดการกระทำทางสังคมและประสบความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ

10 การสนับสนุน (support) คือ สิ่งที่ผู้ตัดสินใจทราบว่าจะได้รับจากบุคคลอื่นซึ่งจะเป็น แรงสนับสนุนให้เขาตัดสินใจเลือกกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ บุคคลมักจะมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจและกระทำพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดเมื่อทราบว่าจะได้รับการสนับสนุนจากผู้อื่น จากปัจจัยที่กล่าวมา พบว่าการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดของมนุษย์ย่อมต้องมีเหตุผลในการกระทำเสมอ ขณะที่เหตุผลก็ไม่ได้จำกัดเพียงอย่างเดียว แต่จะประกอบด้วยหลายเหตุผลขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลซึ่งอาจเหมือนหรือแตกต่างกัน

สรุปได้ว่า องค์ประกอบการตัดสินใจของมนุษย์นั้น อาจเกิดจากการเลือกกระทำพฤติกรรมจากความเชื่อและความไม่เชื่อเป็นเหตุผลหลักที่ใช้ในการตัดสินใจ การตัดสินใจอาจแตกต่างกันหลายเหตุผลและปัจจัย เช่น เป้าหมายหรือจุดประสงค์ ความเชื่อ ค่านิยม เป็นต้น

2.5 ทฤษฎีของการตัดสินใจ

ทฤษฎีการตัดสินใจ (decision theory) คือ วิธีการเชิงวิเคราะห์และเชิงระบบที่ใช้ในการแก้ปัญหาและช่วยให้ได้การตัดสินใจที่ดีคำว่า การตัดสินใจที่ดี (good decision) นั้นหมายถึง การตัดสินใจที่ใช้หลักตรรกศาสตร์ด้วยการพิจารณาข้อมูลและทางเลือก หรือกลยุทธ์เป็นไปได้อย่างหมดจดจากนั้นใช้วิธีการเชิงปริมาณที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา ในบางครั้งอาจได้ผลลัพธ์ที่ไม่น่าพอใจก็ตาม รวมทั้งบางครั้งการตัดสินใจที่ดีมีผลลัพธ์ที่ไม่ได้คาดคะเนไว้เกิดขึ้นได้ แต่เรายังคงถือว่าเป็นการตัดสินใจที่ดี การตัดสินใจที่ไม่ดี (bad decision) คือ การตัดสินใจที่ไม่ได้ใช้หลักตรรกศาสตร์ไม่พิจารณาทางเลือกที่มีทั้งหมด ไม่ใช่ข่าวสารที่หาได้ ไม่ใช่เทคนิคเชิงปริมาณ ถ้าท่านทำการตัดสินใจที่ไม่ดีแต่โชคดีได้ผลลัพธ์ที่น่าพอใจ แต่ยังถือได้ว่าได้ท่านทำการตัดสินใจที่ไม่ดีเช่นเดิม (สราญ บุญเจริญ, 2558: ออนไลน์)

ทฤษฎีการตัดสินใจเป็นการนำแนวความคิดที่มีเหตุผลที่ผู้บริหารใช้ในการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ ทฤษฎีการตัดสินใจจำแนกตามวิธีการตัดสินใจ และ ทฤษฎีการตัดสินใจตามบุคคลที่ตัดสินใจ (วรพจน์ บุษราคัมวดี. 2558: ออนไลน์) ดังนี้

1. ทฤษฎีการตัดสินใจจำแนกตามวิธีการตัดสินใจ สามารถจำแนกทฤษฎีการตัดสินใจตามวิธีการตัดสินใจออกเป็น 3 วิธี ดังนี้

1.1 ทฤษฎีการตัดสินใจโดยการคาดการณ์ มีการใช้เทคนิคการคาดการณ์และการพยากรณ์ เข้ามาประกอบการตัดสินใจ เช่น การพยากรณ์โดยใช้แนวโน้ม เป็นต้น

1.2 ทฤษฎีการตัดสินใจโดยการพรรณนา เป็นการใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจ ดังนั้นผู้วิจัยจะต้องมีการพิสูจน์และเห็นจริงจึงจะดำเนินการตัดสินใจได้ บางครั้งเรียกการตัดสินใจแบบนี้ว่า การตัดสินใจทางวิทยาศาสตร์

1.3 ทฤษฎีการตัดสินใจโดยกำหนดความ เป็นทฤษฎีที่คำนึงถึงว่าแนวทางการตัดสินใจควรจะเป็นหรือน่าจะเป็นอย่างไรจึงจะสามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการตัดสินใจได้

2. ทฤษฎีการตัดสินใจจำแนกตามบุคคลที่ตัดสินใจ สามารถจำแนกทฤษฎีการตัดสินใจโดยการจำแนกตามบุคคลที่ตัดสินใจได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

2.1 การตัดสินใจโดยคนเดียว เป็นการตัดสินใจโดยคนๆ เดียวจะทำให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพในการตัดสินใจ มักจะใช้ธุรกิจขนาดย่อมที่มีผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของกิจการและเป็นผู้ที่ใกล้ชิดปัญหาและทราบข้อมูลได้ดีกว่า

2.2 การตัดสินใจโดยกลุ่ม เป็นการตัดสินใจที่ยึดทีมงาน และคณะกรรมการเป็นผู้ร่วมตัดสินใจเป็นการมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เมื่อใดก็ตามที่ต้องการความร่วมมือผู้บริหาร จึงควรให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม ดังนั้น การกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจึงจำเป็นสำหรับองค์การในอนาคต อย่างไรก็ตามในการตัดสินใจโดยคนเดียวหรือกลุ่มนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องพิจารณาความสลับซับซ้อนของปัญหาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจด้วยความสลับซับซ้อนของปัญหา

ปิยะนุช เหลืองงาม. (2558: ออนไลน์) ได้กล่าวว่า ในบรรดาทฤษฎีที่สำคัญของการตัดสินใจอาจจำแนกได้อย่างน้อย 2 ประเภท ดังนี้

1. ทฤษฎีบรรทัดฐาน (Normative Theory) เป็นทฤษฎีการตัดสินใจที่มีลักษณะสำคัญ คือจะคำนึงถึงว่า แนวทางการตัดสินใจ น่าจะเป็น หรือควรจะเป็นเช่นใด จึงจะสามารถบรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการตัดสินใจได้ ซึ่งการพิจารณาว่าแนวทางใดเป็นแนวทางที่น่าจะเป็นหรือควรจะเป็นนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับวิจารณ์ญาณของบุคคลแต่ละคน ซึ่งอาจจะคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันก็ได้ ดังนั้น การใช้ทฤษฎีนี้ ตัดสินใจในประเด็นปัญหาใดๆ ก็ตาม จึงมีลักษณะที่ขึ้นอยู่กับมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์ดังกล่าว จะเป็นเครื่องกำหนดว่า มีปัญหานั้นๆ น่าจะเป็นหรือควรจะตัดสินใจอย่างไร จึงจะดีที่สุด ถูกต้องเหมาะสมที่สุด ซึ่งในทรรศนะของบุคคลอื่น ที่มีมาตรฐานความพึงพอใจที่แตกต่างกันอาจจะเห็นว่าไม่เหมาะสมก็ได้ ด้วยเหตุนี้ การตัดสินใจโดยใช้ทฤษฎีจึงมีลักษณะการพรรณนาแบบอุดม

ทัศน์ (Idea Type) มากกว่าจะเป็นแบบวิเคราะห์ถึงสภาพที่แท้จริง

2. ทฤษฎีพรรณนา (Descriptive Theory) คือ เป็นทฤษฎีการตัดสินใจที่มีลักษณะแตกต่างกับทฤษฎีแรก กล่าวคือ เป็นทฤษฎีที่มีสาระสำคัญที่ว่า การตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาหนึ่งๆ จะต้องกระทำอย่างไร จึงจะสัมฤทธิ์ผลได้ ไม่ว่าผลของการตัดสินใจนั้น จะเป็นที่ชื่นชอบหรือพึงพอใจของผู้ตัดสินใจหรือไม่ก็ตาม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การตัดสินใจโดยใช้ทฤษฎีนี้ จะพยายามหลีกเลี่ยงการใช้ความรู้สึกนึกคิดใด หรือค่านิยมส่วนตัวของผู้ตัดสินใจมาเป็นหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจ โดยมุ่งเน้นให้การตัดสินใจเป็นไปอย่างมีเหตุผล มีความถูกต้องและเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป ดังนั้น จึงได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่แน่นอน ตลอดจนมีการนำเอาเทคนิคสมัยใหม่ต่างๆ เข้ามาช่วยในการตัดสินใจด้วย เพื่อที่จะให้การตัดสินใจนั้น มีความถูกต้องเหมาะสมที่สุด

สรุปได้ว่า ทฤษฎีการตัดสินใจ สามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ ทฤษฎีการตัดสินใจจำแนกตามวิธีการตัดสินใจ ประกอบด้วยทฤษฎีการตัดสินใจโดยการคาดการณ์ ทฤษฎีการตัดสินใจโดยการพรรณนา ทฤษฎีการตัดสินใจโดยกำหนดความ และทฤษฎีการตัดสินใจตามบุคคลที่ตัดสินใจ ประกอบด้วยการตัดสินใจโดยคนเดียว การตัดสินใจโดยกลุ่ม

3. แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการตัดสินใจศึกษาในมหาวิทยาลัย

กาญจนา พุทธิมนต์. (2558: ออนไลน์) กล่าวว่า มนุษย์เราจะทำการสิ่งใดหรือจะศึกษาเล่าเรียนจะต้องมีแรงจูงใจ แรงจูงใจจะเป็นตัวกระตุ้นให้กระทำการในสิ่งนั้นได้สำเร็จตามความต้องการหรือมุ่งหวัง ถ้าขาดแรงจูงใจก็จะทำงานหรือศึกษาเล่าเรียนเพียงเพื่อให้ผ่านไปวันๆ โดยไร้จุดหมายหมาย ชีวิตก็จะไม่ประสบผลสำเร็จ แรงจูงใจเป็นตัวกระตุ้นให้มนุษย์เราแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้ได้สิ่งนั้นๆ มาสนองความต้องการโดยจะใช้เวลาพยายามในการกระทำไปสู่เป้าหมายโดยไม่ลดละ ถ้าแรงจูงใจต่ำอาจจะล้มเลิกการกระทำก่อนบรรลุจุดหมายได้ การเรียนในช่วงปริญญาตรี ถึงแม้พ่อแม่จะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการเรียนระดับนี้อยู่ก็ตาม แต่การตัดสินใจในการเรียนส่วนมากมักมาจากตัวของผู้เรียนเอง โดยแรงจูงใจส่วนใหญ่ยังเป็นแรงจูงใจภายนอกที่มาจากความคาดหวังของครอบครัว รายได้ ค่านิยม การยอมรับของสังคมและความต้องการได้รับการยกย่องและได้รับเกียรติ นอกจากนี้ ยังมีแรงจูงใจภายในคือมาจากความต้องการและความชอบรวมทั้งความต้องการประสบความสำเร็จของตนเองอีกด้วย ดังนั้น แรงจูงใจในการเรียนช่วงนี้จะเริ่มมีแรงจูงใจภายในคือความต้องการประสบความสำเร็จซึ่งเป็นความต้องการลำดับสูงสุดในทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์เข้ามาเสริมร่วมกับแรงจูงใจภายนอกคือรางวัลต่างๆ ค่านิยมและความต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคมซึ่งตรงความต้องการขั้นที่สาม และการต้องการการยกย่องตามความต้องการขั้นที่สี่ในทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (กรรัช อยู่สุข. 2558: ออนไลน์)

ที่ผ่านมาผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายกับการจัดการอุดมศึกษาไทย ต่างแสดงความเป็นห่วงในเรื่องแรงจูงใจของผู้เรียนไทยในการเรียนต่อระดับมหาวิทยาลัยว่า มีผู้เรียนจำนวนมากเลือกเรียนเพียงเพื่อให้ได้ปริญญาเป็นใบเบิกทางเข้าสู่ตำแหน่งงานโดยไม่ได้ให้ความสนใจในสาขาวิชาที่เรียนจนอาจนำไปสู่ปัญหาแรงงานระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษาที่ไม่มีคุณภาพ และเกิดภาวะล้นตลาด ซึ่งหากนักศึกษาจำนวนมากเรียนโดยที่ไม่มีใจรักในสิ่งที่เรียน ย่อมไม่สามารถเข้าถึงแก่นความรู้ในสาขาวิชานั้นๆ ซึ่งยากในการต่อยอดองค์ความรู้และไม่สามารถประยุกต์ที่เรียนมาใช้ในการพัฒนาประเทศ ประเด็นแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษานี้ มีการถกเถียงในประเทศอังกฤษเช่นกัน โดย ศาสตราจารย์ไมค์ ธอร์น (Mike Thorne) รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยแองเกลีย รัสกิน (Anglia Ruskin University) กล่าวโทษรัฐบาลอังกฤษที่ทำให้เกิดค่านิยมการเรียนเพื่อเข้าสู่โลกการทำงาน โดยไม่ได้เห็นความสำคัญในสิ่งที่เรียนหรือความรู้ที่ได้อย่างแท้จริง ศาสตราจารย์ธอร์น กล่าวว่า ปัจจุบันแรงจูงใจในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยไม่ได้อยู่ที่การรักในสิ่งที่เรียน แต่เกิดจากการเห็นว่าใบปริญญาเป็นเหมือนหนังสือเดินทางที่นำไปสู่โลกของการทำงาน มีนักศึกษาส่วนน้อยเท่านั้นที่มีค่านิยมเรียนเพราะเห็นคุณค่าในสิ่งที่เรียน แต่ค่านิยมนี้เริ่มจากหายไป นับตั้งแต่รัฐบาลทำให้มหาวิทยาลัยเป็นเครื่องจักรขับเคลื่อนเศรษฐกิจ โดยนโยบายการศึกษาของประเทศหลายข้อถูกผลักดันด้วยประเด็นทางการเงิน นโยบายการศึกษาของรัฐบาลได้ปรับเปลี่ยนแรงจูงใจของนักศึกษา จากการศึกษาเพื่อแสวงหาความรู้ ไปสู่การศึกษาเพื่อให้ได้งานทำเป็นหลัก ซึ่งแท้จริงแล้วไม่ได้เป็นสิ่งที่นายจ้างทุกคนต้องการ เพราะหากนักศึกษาไม่มีแรงจูงใจที่จะเรียนเพื่อรู้สึกในสาขาที่ตนเองเรียน แต่เรียนเพียงเพื่อให้ได้ใบปริญญา เมื่อเข้าสู่โลกของการทำงาน พวกเขาจะไม่ให้ความสำคัญกับการทำงานมากไปกว่าเงินเดือนที่จะได้รับเช่นเดียวกัน ในทางตรงข้ามกับนักศึกษาที่มีแรงจูงใจในการเรียน เพื่อได้วิชาความรู้ที่สำคัญต่อการก้าวเข้าสู่โลกของการทำงาน หรือโลกของนักวิชาการจะมีพฤติกรรมที่แสดงออกแตกต่างจากข้างต้นคือ นักศึกษาจะมีเป้าหมายว่าต้องการเรียนในสาขาวิชาหรือคณะใด โดยตั้งใจอย่างแน่วแน่ว่าจะเชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้นๆ เพื่อไปเป็นนักวิชาการ หรือทำงานในบริษัทหรือหน่วยงานที่รับคนที่จบในสาขาดังกล่าว ในการเรียนจะมีความตั้งใจมากกว่านักศึกษาที่มีแรงจูงใจอยู่ที่ใบปริญญา ดังนั้น การมีแรงจูงใจเพื่อการแสวงหาดักดวงความรู้ รวมถึงการมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการเข้าเรียนระดับมหาวิทยาลัยเป็นสิ่งสำคัญ ย่อมจะได้จากประโยชน์การเรียนให้ตนเอง มีความสุขในการเรียนรู้ในสาขานั้นๆ และสามารถเข้าสู่โลกของการทำงานในภาคธุรกิจหรือโลกของนักวิชาการได้อย่างมีคุณภาพ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2558: ออนไลน์)

พระสรวิษฐ์ อภิปัญญา (2558: ออนไลน์) กล่าวว่า การอุดมศึกษา ต้องเป็นการจัดการศึกษาเพื่อประชาชน ประชาชนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงการศึกษาได้โดยไม่มีเหตุผลด้านการเงินหรือวัฒนธรรม เป็นการเปิดโอกาสทางการศึกษาโดยไม่มีกำแพงกันด้วยระบบค่าใช้จ่ายที่แพงและรูปแบบการเรียนรู้ที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะตามที่สังคมต้องการ พัฒนาค้นเพื่อให้คนเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนความ

เจริญก้าวหน้าของสังคมต่อไป

แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยนั้นได้รับความสนใจ และมีการศึกษาค้นคว้ามานานแล้ว ทั้งนี้ ได้มีผู้วิจัยทำการวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ ที่มหาวิทยาลัย ดังนี้ พวงรัตน์ บำรุงพันธ์ (2550: 4-5) ได้ศึกษาวิจัยเรื่ององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อวิชาเอกการแนะแนวของนิสิตระดับปริญญาตรีวิชาเอกการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่ามีองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในการเรียน ได้แก่ ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัย และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในสังคม สอดคล้องกับ จิตติรัตน์ แสงเลิศสุทัย (2557: 139) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อสาขาวิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครปฐม พบว่า ตัวแปรที่รับการคัดเลือกเข้าสมการ คือ ปัจจัยด้านหลักสูตรการเรียนการสอน อีกทั้ง กนกกาญจน์ ศรีสุรินทร์; กนิษฐา คุณมี; และ ศุภชัย จันทรงาม (2557: 1) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ มหาวิทยาลัยราชธานี พบว่าปัจจัยและลำดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ คือ ปัจจัยด้านหลักสูตรและสถาบันการศึกษา โดยในภาพรวมปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสาขาวิชา วิศวกรรมอุตสาหการในระดับมาก ได้แก่ ปัจจัยด้านหลักสูตรและสถาบันการศึกษา และผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชธานี ในแต่ละด้าน จำแนกตามอายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปริญญาตรี และ รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครองที่แตกต่างกันให้ความสำคัญต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียน สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ ยังพบ ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนสาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการของนักศึกษาเมื่อเข้ามาศึกษาแล้ว พบว่า นักศึกษายังมีปัญหาในด้านเนื้อหาของหลักสูตร และด้านสื่อการสอน จะเห็นได้ว่า จาก การศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่กล่าวไว้ในเบื้องต้น นักวิจัยต่างนำเสนอเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ หลากหลายสาเหตุทั้งที่เหมือนกันและแตกต่างกันออกไป

สรุปได้ว่า แรงจูงใจในการศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยนั้น เกิดจากแรงจูงใจหลายสาเหตุด้วยกัน เช่น การจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรที่เปิดสอน มหาวิทยาลัยมีคณะและสาขาวิชาหลากหลาย ให้เลือกเรียน หรือจากสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย เช่น สถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัยอยู่ใกล้บ้าน ความสะดวกในการเดินทางไปเรียน หรือจากชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย และ ค่าใช้จ่ายในการศึกษา เป็นต้น

ดังนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ใน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย และด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

4. ตัวแปรที่มีผลต่อแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย

ด้านการจัดการศึกษา

การศึกษาเป็นกลไกหลักในการพัฒนา ส่งเสริม ปลุกฝังแนวความคิด ความรู้ให้กับพลเมือง และสังคมโดยรวมในทุกประเทศ ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นตัวแปรหลักของความสามารถในการแข่งขันระยะยาว การออกแบบการศึกษาจึงเป็นข้อต่อที่สำคัญของการพัฒนาประเทศในทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์และสังคม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2557: 1)

การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการอย่างเป็นระบบ โดยมีเป้าหมายชัดเจน คือ การพัฒนาคุณภาพมนุษย์ทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม ค่านิยม ความคิดการประพฤติปฏิบัติ ฯลฯ โดยคาดหวังว่า คนที่มีคุณภาพนี้จะทำให้สังคมมีความมั่นคงสงบสุข เจริญก้าวหน้าทันโลก แข่งขันกับสังคมอื่นในเวทีระหว่างประเทศได้ คนในสังคมมีความสุข มีความสามารถประกอบอาชีพการงานอย่างมีประสิทธิภาพ และอยู่ร่วมกันได้อย่างสมานฉันท์ (ปรัชญา เวสารัชช. 2558: ออนไลน์)

ส่วนการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้น ถือว่าเป็นการจัดการศึกษาในระดับที่สำคัญ เนื่องจากเป็นการศึกษาที่เตรียมบุคคลเข้าสู่อาชีพ โดยนิสิตนักศึกษาที่จบการศึกษาในระดับนี้แล้ว จะเข้าสู่การประกอบอาชีพ ดังนั้น การจบการศึกษาแล้วมีอาชีพหรือมีงานทำจึงเป็นเป้าหมายของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการ นักศึกษา และรัฐบาล ซึ่งการที่นิสิตนักศึกษาที่จบการศึกษาแล้วมีอาชีพทันที จะต้องเป็นนักศึกษาที่มีคุณลักษณะตามที่เจ้าของสถานที่ประกอบการยอมรับซึ่งโดยทั่วไปเราเรียกว่า นักศึกษาที่มีคุณภาพ ทำให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งจึงพยายามทุกวิถีทางที่จะให้นิสิตนักศึกษาของตน มีคุณภาพ ซึ่งเราเรียกว่า การบริหาร ในการบริหารสถาบันให้มีคุณภาพจึงเป็นหัวใจสำคัญ ยิ่งในยุคปัจจุบันนั้นเป็นยุคการแข่งขันจึงมีความจำเป็นที่ต้องเน้นคุณภาพของบัณฑิตเพื่อการแข่งขัน คงไม่ใช่เฉพาะภายในประเทศเท่านั้นแต่รวมถึงต่างประเทศด้วยเช่นกัน (อักรินทร์ เตชไกรชนะ. 2558: ออนไลน์)

กัญมณู เกื้อนเหมือน (2551: 4) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีปทุม พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นที่จำแนกตามเพศของนักศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน

ภาณุวัฒน์ สว่างแสง; และ นุชวรา เหลืองอังกูร. (2556: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่องแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ระบบรับตรงมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2554 ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ นิสิตที่ตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ระบบรับตรงมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2554 มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากในด้านหลักสูตร และด้านค่าใช้จ่าย

จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย. (2557: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อสาขาวิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อในสาขาวิชาชีพครูซึ่งเป็นตัวแปรที่รับการคัดเลือกเข้าสมการ คือ

หลักสูตรการเรียนการสอน ที่เป็นตัวทำนายแรงจูงใจในการศึกษาต่อในสาขาวิชาชีพครู ร้อยละ 51.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อาจสรุปได้ว่า การจัดการศึกษา เป็นตัวแปรที่สำคัญตัวแปรหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนเลือกเป็นแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย เพราะการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ถือว่า เป็นการจัดการศึกษาในระดับที่สำคัญ ซึ่งผู้เรียนต้องเลือก มหาวิทยาลัย คณะ สาขาวิชา และ หลักสูตรที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน เพราะเป็นการศึกษาที่เตรียมบุคคลเข้าสู่อาชีพ และการจัดการศึกษาถือว่าเป็นภาระหลักของมหาวิทยาลัยที่ทำหน้าที่บริการวิชาการแก่สังคม

ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย

โดยทั่วไปสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยมักจะมีลักษณะคล้ายกันอยู่หลายอย่าง มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มักจะมีสาขาวิชาที่หลากหลายให้นักศึกษาได้เลือกเรียน และต่างก็มีการกำหนดภาคเรียนที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งโดยส่วนใหญ่ จะแบ่งเป็นเทอม หรือเป็นแบบควอเตอร์ซึ่งจะเริ่มตั้งแต่ช่วงฤดูใบไม้ร่วง ไปจนถึงฤดูใบไม้ผลิ นอกจากนี้ ยังมีความหลากหลายในเรื่องของประเภทของห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ หรือห้องสตูดิโอประเภทต่าง ๆ ที่มีไว้สำหรับให้อาจารย์และนักศึกษาได้แลกเปลี่ยนความรู้กัน โดยที่นักศึกษาจะสามารถสร้างเสริมทักษะของตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น การตัดสินใจ หรือการทำงานร่วมกับผู้อื่น ที่มีความแตกต่างกับตัวเองได้เป็นอย่างดีจากประสบการณ์ที่ได้รับในการศึกษานอกห้องเรียน (พิมลพรรณ หิรัญยเอกภาพ. 2558: ออนไลน์)

คณะกรรมการดำเนินงานวิจัยสถาบัน. (2555: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ด้านอาคารสถานที่ นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ชลัยรัตน์ จิรัชัยเชาวนนท์. (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการศึกษาทัศนคติและสื่อประชาสัมพันธ์ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พบว่า เกณฑ์ในการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ลำดับความสำคัญเกณฑ์ในการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา คือ ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย แบบของสื่อการประชาสัมพันธ์ในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยอันดับแรก คือ ด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย โดยอันดับแรก คือ สภาพแวดล้อมบรรยากาศเอื้อต่อการศึกษา

ไพรินทร์ สระแก้ว. (2556: 4) ได้ศึกษา เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการเพชรเกษม ตัวแปรที่ศึกษา คือ สิ่งแวดล้อมในมหาลัย พบว่า นักศึกษาที่มีสาขาวิชา และรอบการเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อโดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รัชตนันท์ หมั่นมานะ; และรุจาภา แฝงเกษร. (2557: 634) ได้ศึกษา เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ พบผลการวิเคราะห์ส่วน

ประสมทางการตลาด โดยกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านสถานที่ ที่ตั้งของสถาบันมีระบบคมนาคมที่สะดวกในการเดินทางมีความสัมพันธ์การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 8.39 ส่วนด้านการสร้างและนำเสนอลักษณะทางกายภาพ การใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพในการสื่อสารและถ่ายทอดมีความสัมพันธ์การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 8.31

อาจสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย เป็นตัวแปรที่สำคัญตัวแปรหนึ่งที่ทำให้เป็นแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของผู้เรียน เพราะสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะเป็น พื้นที่ของมหาวิทยาลัย อาคารเรียน หอพัก หอประชุม ห้องเรียน บรรยากาศของห้องเรียน ห้องปฏิบัติการของสาขาวิชา ความสะดวกของการเดินทางไปเรียน ความเหมาะสมของกฎระเบียบที่ใช้กับนิสิต และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ที่ให้บริการในพื้นที่มหาวิทยาลัยซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ ทั้งหมดเป็นสิ่งที่ผู้เรียนต้องคำนึงถึงและตัดสินใจทั้งนั้น

ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

การแข่งขันของมหาวิทยาลัยคือ การทำอย่างไรที่จะทำให้มีภาพลักษณ์ที่ดีที่สุดปรากฏต่อสายตาบุคคลภายนอกสถาบันของตนให้มากที่สุดเท่าที่จะปรากฏได้ เนื่องจากภาพลักษณ์เป็นความประทับใจที่บุคคลมีต่อองค์กรหรือสถาบัน โดยมีการสั่งสม พัฒนา และปรับเปลี่ยนตามประสบการณ์ที่ได้พบเห็นภาพลักษณ์เป็นได้ทั้งบวกและลบซึ่งสะท้อนให้เห็นจุดดีและจุดด้อยขององค์กรหรือสถาบันนั้นๆ ภาพลักษณ์ที่สะท้อนออกมาในด้านดีแสดงว่าองค์กรหรือสถาบันนั้นมีความแข็งแกร่งและเป็นที่ยอมรับของชุมชน ในขณะที่ภาพลักษณ์สะท้อนออกมาในด้านลบก็จำเป็นต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้องค์กรหรือสถาบันนั้นมีคุณภาพและพัฒนาภาพลักษณ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคม (นิตยา ศรีพูล, 2556: ออนไลน์)

อภิชาต พูลสวัสดิ์. (2555: ออนไลน์) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ศึกษาเฉพาะกรณี 25 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย มีอายุ 17 ปี และมีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.01-3.50 มากที่สุด ผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบอาชีพรับจ้างมากที่สุด ครอบครัวของกลุ่ม ตัวอย่างมีรายได้ 10,000-20,000 บาทต่อเดือนมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารทั่วไปจากสื่ออินเทอร์เน็ตมากที่สุดและได้รับข่าวสารสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต และผ่านกิจกรรมการแนะแนว การศึกษาของมหาวิทยาลัยมากที่สุด เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่าง สนใจศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติมากที่สุด คือ คณะวิชาต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยเปิดสอน กลุ่มตัวอย่างให้คำตอบว่า อาจจะมาศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติมากที่สุด ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ในภาพรวมทั้งหมดเป็นภาพลักษณ์เชิงบวก กล่าวคือ ความมีชื่อเสียง ความมั่นคงของมหาวิทยาลัย การจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย ความเป็นสากลของมหาวิทยาลัย รวมทั้งการบริการวิชาการแก่สังคม ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย

นิสากกร หิรัญญะวณิชย์. (2557: 493) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องภาพลักษณ์ของสถาบันวิจัยภาษา และวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดลในมุมมองของบุคลากร และนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า

1) กลุ่มผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหิดลทั้งหมดรู้จักสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย โดยรู้จักผ่านบุคคลมากที่สุด ส่วนใหญ่รู้จักและไม่เคยใช้บริการงานด้านต่าง ๆ ของสถาบันฯ ทั้งหลักสูตร งานวิจัย งานบริการวิชาการ และงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม กลุ่มนี้มีมุมมองต่อภาพลักษณ์ของสถาบันฯ ที่ดีทั้งในด้านหลักสูตร งานวิจัย งานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม งานบริการวิชาการและบุคลากร

2) กลุ่มผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชียส่วนใหญ่รู้จักสถาบันฯ ก่อนที่จะเข้ามาศึกษา โดยรู้จักสถาบันจากบุคคลมากที่สุด ส่วนใหญ่รู้จักและเคยใช้บริการทางด้านหลักสูตร รองลงมา คืองานวิจัย และงานบริการวิชาการ ส่วนใหญ่รู้จักแต่ไม่เคยใช้บริการงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม กลุ่มนี้มีมุมมองต่อภาพลักษณ์ของสถาบันฯ ที่ดีในทุกด้าน

3) กลุ่มนักศึกษาปริญญาตรีส่วนใหญ่รู้จักสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย โดยรู้จักจากเว็บไซต์มหาวิทยาลัยมหิดลมากที่สุด ส่วนใหญ่รู้จักและไม่เคยใช้บริการงานด้านต่าง ๆ ของสถาบันฯ ทั้งหลักสูตร งานวิจัย งานบริการวิชาการ และงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม กลุ่มนี้มีมุมมองต่อภาพลักษณ์ของสถาบันฯ ที่ดีในด้านบุคลากร และความน่าเชื่อถือทางวิชาการ ดังนั้น ภาพลักษณ์สถาบันฯ ที่ดีคือความน่าเชื่อถือของการบริการด้านต่าง ๆ และบุคลากร ส่วนช่องทางการสื่อสารของทั้ง 3 กลุ่ม คือ สารมหาวิทยาลัย บุคลากรของสถาบันฯ และเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยมหิดล โดยทุกกลุ่มให้ข้อเสนอแนะตรงกันในเรื่องของการเพิ่มการประชาสัมพันธ์สถาบันฯ ให้เป็นที่รู้จัก ดังนั้น สถาบันฯ ควรเร่งดำเนินงานประชาสัมพันธ์โดยมีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายอย่างชัดเจน

อริสรา บุญรัตน์ (2558: ออนไลน์) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องแนวทางการพัฒนาภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ (1) ด้านนวัตกรรมของหลักสูตร (2) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (3) ด้านความคุ้มค่าทางวิชาการ (4) ด้านคุณภาพบัณฑิต และ (5) ด้านความเป็นนานาชาติ โดยมีแนวทางการพัฒนาภาพลักษณ์ ดังนี้ ด้านนวัตกรรมของหลักสูตร ควรจัดทำสภาพจริง บริบท และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย โดยเมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษาไปแล้วสามารถนำไปต่อยอดหรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม มหาวิทยาลัยต้องผลิตผลงานวิจัย เพื่อนำองค์ความรู้ใหม่ๆ ไปพัฒนาชุมชนรอบๆ มหาวิทยาลัย และจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพเพื่อบัณฑิตที่จบออกไปมีคุณภาพ ไม่เป็นภาระต่อสังคม ด้านความคุ้มค่าทางวิชาการ พัฒนาศักยภาพของอาจารย์ตามศาสตร์ที่ถนัด ทั้งการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การเข้าร่วมอบรมสัมมนาต่างๆ เพื่อนำความรู้มาพัฒนาผู้เรียนต่อไป เพราะเด็กจะเก่งได้ต้องมีครูที่ดีและเก่งด้วย ด้านคุณภาพบัณฑิต การส่งเสริมทักษะทางวิชาชีพตั้งแต่ต้นในการเรียน เพื่อให้บัณฑิต

สามารถปรับตัวในการทำงาน แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้จริง เมื่อออกไปสู่ตลาดแรงงาน และด้านความเป็นนานาชาติ ส่งเสริมทุนการศึกษา แลกเปลี่ยนทั้งบุคลากรและนักศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยไทยและต่างชาติ โดยทำความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยต่างชาติที่มีชื่อเสียง

รักชนก สมศักดิ์ (2559: ออนไลน์) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการสำรวจภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ในทัศนะของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ในจังหวัดเพชรบูรณ์ส่วนใหญ่เห็นว่า ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์อยู่ในระดับดี ทั้งในด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน ด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านบุคลากรและอาจารย์ผู้สอน ด้านคุณภาพบัณฑิต ส่วนภาพลักษณ์ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน และผลงานการวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง

จิระศักดิ์ สารรัตน์ (2559: ออนไลน์) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยรังสิต ในทัศนะของนักเรียนและครูระดับมัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนและครูที่ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยรังสิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.14 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า นักเรียนและครูที่ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบที่มีในสังคมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.20 รองลงมาคือ สถานที่ตั้งและอาคารสถานที่ มีค่าเฉลี่ย 4.17 และหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย 4.11 เท่ากันตามลำดับ

อาจสรุปได้ว่า ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย เป็นตัวแปรที่สำคัญตัวแปรหนึ่งที่ทำให้เป็นแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของผู้เรียนทั้งหลาย เพราะภาพลักษณ์ ไม่ว่าจะเป็นชื่อเสียง ความโดดเด่น นโยบายของผู้บริหาร บทบาทในการสร้างและพัฒนาความเจริญแก่สังคม ความเชื่อมั่น การผ่านการประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัย องค์ความรู้ที่จะได้รับ การให้โอกาสแก่ผู้เรียนที่หลากหลาย ค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการเรียน ภาพลักษณ์ต่างๆ ของคณาจารย์ และภาพลักษณ์ของศิษย์เก่า ล้วนเป็นสิ่งที่ปรากฏต่อสายตาบุคคลภายนอกและสัมผัสได้ และภาพลักษณ์ยังเป็นความประทับใจที่บุคคลมีต่อองค์กรหรือสถาบัน โดยมีการสั่งสม พัฒนา และปรับเปลี่ยนตามกาลเวลา

5. ความเป็นมาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้ทรงสถาปนาขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2430 ตั้งอยู่ ณ วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ และโปรดให้เรียกว่า “มหาธาตุวิทยาลัย” เปิดสอนครั้งแรก เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2432 ต่อมาวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2439 ทรงพระราชทานนามใหม่ว่า “มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” โดยมีพระราชประสงค์ให้ใช้ “เป็นสถานศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงสำหรับพระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์” ในพ.ศ. 2490 พระพิมลธรรม (ช้อย ฐานตตมहाเถร) อธิบดีสงฆ์วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ ได้จัดประชุมพระเถรานุเถระฝ่ายมหานิกาย จำนวน 57 รูปเพื่อ

ดำเนินการจัดการศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงตามพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยเปิดสอนระดับปริญญาตรีครั้งแรก เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2490 และดำเนินการจัดการศึกษามาโดยลำดับ พ.ศ. 2512 มหาเถรสมาคมออกคำสั่งเรื่อง “การศึกษาของมหาวิทยาลัยสงฆ์ พุทธศักราช 2512” และเรื่องสภาการศึกษาของคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2512” ส่งผลให้มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมีสถานะเป็นสถาบันการศึกษาของคณะสงฆ์ไทยโดยสมบูรณ์ ต่อมาในพ.ศ. 2527 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติกำหนดวิถียฐานะผู้สำเร็จวิชาการทางพระพุทธศาสนา พ.ศ. 2527 ระบุไว้ในมาตรา 4 (3) ว่า “ให้ผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนาตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรบัณฑิต มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ มีวิถียฐานะชั้นปริญญาตรี เรียกว่า “พุทธศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อว่า “พธ.บ.” ต่อมาในปี พ.ศ. 2540 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขึ้นประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 114 ตอนที่ 51 ก ลงวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2540 กำหนดเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มีฐานะเป็นนิติบุคคล กำหนดสถานภาพและวัตถุประสงค์ (ตามมาตรา 6) ไว้ “ให้เป็นสถานศึกษาและวิจัย มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา วิจัย ส่งเสริมและให้บริการทางพระพุทธศาสนาแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ รวมทั้งการบำเพ็ญกุศลสาธารณะ” (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2558ก: ออนไลน์)

พระมหาสุทัศน์ นักการเรียน และคณะ (2558: ออนไลน์) กล่าวว่า มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ซึ่งได้จัดให้มีกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ขณะเดียวกัน เป็นมหาวิทยาลัยที่โครงสร้างการบริหารมีการขยายส่วนงานที่อยู่ในสังกัดในฐานะ คณะ วิทยาเขต วิทยาลัยสงฆ์ โครงการขยายห้องเรียนและหน่วยวิทยบริการในพื้นที่หลายจังหวัดทั่วประเทศ การมีส่วนงานภายใต้สังกัดจำนวนมากและอยู่ในลักษณะกระจายรูปแบบการจัดการเรียนการสอนมีหลักสูตรกลางหลักสูตรเดียวแต่นำไปเปิดสอนทั่วประเทศภายใต้การบริหารจัดการของส่วนงานจัดการศึกษาแต่ละแห่ง โดยมีอาจารย์ในส่วนงานนั้นๆ เป็นผู้สอนก่อให้เกิดความหลากหลายด้านอาจารย์ วิธีการสอน วิธีการวัดผลประเมินผล มคอ.3 มคอ.5 และ มคอ.7

ตราประจำมหาวิทยาลัย

พระจุลมงกุฏ (พระเกี้ยว) พระราชลัญจกรประจำพระองค์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ตรงฐานของพระเกี้ยวมีอักษรย่อว่า มจร และมีรูปธรรมจักรวางเป็นฉากเบื้องหลัง เป็นรูปวงกลมครอบธรรมจักรส่วนกลางเป็นพระเกี้ยวเป็นพระราชลัญจกรประจำพระองค์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 รอบกรอบด้านบน มีอักษรภาษาบาลีว่า ปญญา โลกสุมิ ปชุโขโต รอบกรอบด้านล่างมีอักษรว่า มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สุภาสิตประจำมหาวิทยาลัย

ปัญญา โลกสุขมี ปชโชโต ปัญญาเป็นแสงสว่างในโลก

ปณิธานมหาวิทยาลัย

เป็นสถานศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงสำหรับพระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์

ปรัชญามหาวิทยาลัย

จัดการศึกษาพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ พัฒนาจิตใจและสังคม

วิสัยทัศน์มหาวิทยาลัย

ศูนย์กลางการศึกษาพระพุทธศาสนาในระดับนานาชาติ ที่สร้างคนดีและเก่งอย่างมีประสิทธิภาพ จัดการศึกษาและวิจัยได้อย่างมีคุณภาพ บริการวิชาการได้อย่างมีคุณภาพ บริหารตัวอย่างมีประสิทธิภาพ

สร้างคนดีและเก่งอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลิตบัณฑิตและพัฒนาบุคลากรให้มีปฏิพาน่าเลื่อมใส ใฝ่รู้ ใฝ่คิด เป็นผู้นำด้านจิตใจ และปัญญา มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของสังคม มีโลกทัศน์กว้างไกล มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองให้เพียบพร้อมด้วยคุณธรรมและจริยธรรม

จัดการศึกษาและวิจัยอย่างมีคุณภาพ

จัดการศึกษาและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยบูรณาการวิชาการด้านพระพุทธศาสนา เข้ากับศาสตร์สมัยใหม่ ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ผ่านกระบวนการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อก้าวไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ และเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการพัฒนามนุษย์ สังคม และสิ่งแวดล้อมให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสมดุลและสันติสุข

บริการวิชาการอย่างมีคุณภาพ

มุ่งมั่นในการให้บริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาแก่คณะสงฆ์และสังคม รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ และความร่วมมืออันดีระหว่างพุทธศาสนิกชนในระดับชาติและนานาชาติ เพื่อธำรงรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมและประเพณี ศิลปะ และวัฒนธรรมอันเนื่องด้วยพระพุทธศาสนา

บริหารอย่างมีประสิทธิภาพ

มุ่งพัฒนาการบริหารจัดการตามหลักนิติธรรม จริยธรรม ความสำนึกรับผิดชอบ การมีส่วนร่วม ความโปร่งใสตรวจสอบได้ และความคุ้มค่า รวมทั้งสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพของบุคลากรเพื่อก้าวไปสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2558ข: ออนไลน์)

พันธกิจ

ผลิตบัณฑิต วิจัยและพัฒนา ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม ทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม อีกประการหนึ่งพันธกิจของมหาวิทยาลัยตามแผนพัฒนามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) คือ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมุ่งปฏิบัติพันธกิจสำคัญในฐานะสถาบันอุดมศึกษาที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล โดยจัดการเรียนการสอนในลักษณะของการนำความรู้ด้านพระพุทธศาสนาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ให้เกิดเป็นองค์ความรู้ที่นำไปสู่การพัฒนาจิตใจและสังคมอย่างยั่งยืนซึ่งมีสาระสำคัญ 5 ด้าน ดังนี้

1) มุ่งเน้นการสร้างบัณฑิตและบุคลากร ที่ผ่านการศึกษาอบรม เป็นผู้มีความรู้มีความรู้ มีปฏิปทาน่าเลื่อมใส ใฝ่รู้ ใฝ่คิด เป็นผู้นำทางจิตใจและปัญญา มีโลกทัศน์กว้างไกล มีความสามารถ และทักษะในการแก้ปัญหา มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนาและพัฒนาสังคม

2) มุ่งส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้าวิจัยให้ก้าวไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการด้านพระพุทธศาสนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการพัฒนามนุษย์ สังคมและสิ่งแวดล้อมให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสมดุลและสันติสุข ร่วมทั้งการสร้างเครือข่ายกับสถาบันที่มีชื่อเสียงทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักวิจัยให้ไปสู่ความเป็นสากล

3) มุ่งเน้นการให้บริการทางวิชาการในรูปแบบที่หลากหลาย มีการบริการหรือบริหารเพื่อให้เกิดการพัฒนาพระพุทธศาสนา พัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน มีความมุ่งมั่นในการให้การบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาแก่คณะสงฆ์และสังคม รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ และความร่วมมืออันดีระหว่างพระภิกษุสงฆ์และฆราวาสในระดับชาติและนานาชาติ

4) มุ่งส่งเสริมการศึกษาผสมผสานทางวัฒนธรรมและการมีส่วนร่วมในประชาคมโลกด้านพระพุทธศาสนา โดยการทำนุบำรุงและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของสังคมไทย เป็นรากฐานของการพัฒนาอย่างมีคุณภาพเพื่อไปสู่การรักษาความแตกต่างทางวัฒนธรรมและการอยู่ร่วมกันในประชาคมโลกอย่างมีเอกลักษณ์และศักดิ์ศรีเพื่อเป็นการสร้างวัฒนธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับบุคคล องค์กร และสังคม

5) ปรับปรุงโครงสร้างองค์กร กฎระเบียบ การบริหาร และพัฒนาบุคลากร ให้เกิดการบริหาร การเปลี่ยนแปลง โดยยึดหลักการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2558ข: ออนไลน์)

ผลิตบัณฑิต

ผลิตและพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 9 ประการ คือ มีปฏิปทาน่าเลื่อมใส ใฝ่รู้ใฝ่คิด เป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของสังคม มีโลกทัศน์กว้างไกล มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเอง ให้เพียบพร้อมด้วยคุณธรรมและจริยธรรม

วิจัยและพัฒนา

การวิจัยและค้นคว้า เพื่อสร้างองค์ความรู้ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน เน้นการพัฒนาองค์ความรู้ในพระไตรปิฎก โดยวิธีสหวิทยาการแล้วนำองค์ความรู้ที่ค้นพบมาประยุกต์ใช้แก้ปัญหา ศีลธรรม และจริยธรรมของสังคม รวมทั้งพัฒนาคุณภาพงานวิชาการด้านพระพุทธศาสนา

ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม

ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม ตามปณิธานการจัดตั้งมหาวิทยาลัย ด้วยการปรับปรุงกิจกรรมต่าง ๆ ให้ประสานสอดคล้อง เอื้อต่อการส่งเสริม สนับสนุนกิจการคณะสงฆ์ สร้างความรู้ ความเข้าใจหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา สร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่ประชาชน จัดประชุม สัมมนา และฝึกอบรม เพื่อพัฒนาพระสงฆ์และบุคลากรทางศาสนาให้มีศักยภาพในการธำรงรักษา เผยแผ่หลักคำสอน และเป็นแกนหลักในการพัฒนาจิตใจในวงกว้าง

ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

เสริมสร้างและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ให้เอื้อต่อการศึกษา เพื่อสร้างจิตสำนึกและความภาคภูมิใจในความเป็นไทย สนับสนุนให้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นรากฐานของการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ

เอกลักษณ์มหาวิทยาลัย

บริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนา

อัตลักษณ์มหาวิทยาลัย

ประยุกต์พระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม

อัตลักษณ์บัณฑิตของมหาวิทยาลัย

มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2558
ข: ออนไลน์)

ส่วนงานระดับคณะ สำนัก สถาบันมี 9 ส่วนงาน ประกอบด้วย

- 1) สำนักงานอธิการบดี
- 2) บัณฑิตวิทยาลัย
- 3) คณะพุทธศาสตร์
- 4) คณะครุศาสตร์
- 5) คณะมนุษยศาสตร์
- 6) คณะสังคมศาสตร์
- 7) สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
- 8) สำนักหอสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 9) สำนักส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการสังคม

ส่วนงานระดับวิทยาเขต มี 10 วิทยาเขต ประกอบด้วย

- 1) วิทยาเขตหนองคาย จังหวัดหนองคาย
- 2) วิทยาเขตเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
- 3) วิทยาเขตนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
- 4) วิทยาเขตขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
- 5) วิทยาเขตนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

- 6) วิทยาเขตอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี
- 7) วิทยาเขตแพร่ จังหวัดแพร่
- 8) วิทยาเขตสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์
- 9) วิทยาเขตพะเยา จังหวัดพะเยา
- 10) วิทยาเขตบาฬีศึกษาพุทธโฆส จังหวัดนครปฐม

ส่วนงานระดับวิทยาลัยมี 8 แห่ง ประกอบด้วย

- 1) วิทยาลัยสงฆ์เลย จังหวัดเลย
- 2) วิทยาลัยสงฆ์นครพนม จังหวัดนครพนม
- 3) วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน จังหวัดลำพูน
- 4) วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์
- 5) วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก
- 6) วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
- 7) วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี จังหวัดปัตตานี
- 8) วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน จังหวัดน่าน

สถาบันสมทบ มี 7 แห่ง ประกอบด้วย

- 1) วิทยาลัยพระพุทธศาสนาดองกุก ขอนบอบ สาธารณรัฐเกาหลีใต้
- 2) มหาวิทยาลัยพระพุทธรศาสนาชินเจีย สาธารณรัฐไต้หวัน
- 3) มหาปัญญาวิทยาลัย วัดถาวรรวราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- 3) สถาบันพระพุทธรศาสนานานาชาติศรีลังกา ประเทศศรีลังกา
- 4) ศูนย์การศึกษาพระอาจารย์พรหม ประเทศสิงคโปร์
- 5) วิทยาลัยพระพุทธรศาสนาสิงคโปร์ ประเทศสิงคโปร์
- 6) มหาวิทยาลัยธรรมเกต บูดาเปสต์ ประเทศฮังการี (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2558ก: ออนไลน์)

หลักสูตรมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.

2555

คณะพุทธศาสตร์

- สาขาวิชาพระพุทธรศาสนา
- สาขาวิชาศาสนา
- สาขาวิชาปรัชญา
- สาขาวิชาบาลีพุทธศาสตร์
- สาขาวิชาบาลี
- สาขาวิชาบาลีสันสกฤต
- สาขาวิชาพุทธศิลปกรรม

สาขาวิชามหาบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชามหาบัณฑิตศึกษา (หลักสูตรนานาชาติ)

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาสังคมศึกษา (หลักสูตร (5 ปี)

สาขาวิชาการสอนภาษาไทย (หลักสูตร 5 ปี)

สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ (หลักสูตร 5 ปี)

สาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนาและจิตวิทยาแนะแนว (หลักสูตร 5 ปี)

คณะมนุษยศาสตร์

สาขาวิชาภาษาไทย

สาขาวิชาภาษาอังกฤษ

สาขาวิชาพุทธจิตวิทยา

สาขาวิชาจิตวิทยา

คณะสังคมศาสตร์

สาขาวิชารัฐศาสตร์

สาขาวิชาสังคมวิทยา

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

2556: 3-266)

การพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้มีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายมีคุณภาพได้มาตรฐานสากล ซึ่งตอบสนองความต้องการของสังคม คณะจารย์มีความรู้ความชำนาญวิชาการด้านพระพุทธศาสนา และสังคมศาสตร์เป็นที่ปรากฏ มีทรัพยากรสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและเพียงพอ มี 4 กลยุทธ์ คือ (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2558ก: ออนไลน์)

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาวิชาการด้านพระพุทธศาสนาและด้านสังคมศาสตร์ ให้ความหลากหลาย มี 5 ตัวชี้วัด คือ

- 1) หลักสูตรเดิมได้รับการปรับปรุงไม่น้อยกว่า 35 สาขาวิชา
 - 1) มีหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมไม่น้อยกว่า 10 สาขาวิชา
 - 3) มีข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการไม่น้อยกว่า 10 สถาบัน
 - 4) มีกิจกรรม/โครงการแลกเปลี่ยน นิสิตและบุคลากรไม่น้อยกว่า 5 กิจกรรม/โครงการ
- สรุปผลการดำเนินการ ดังนี้

1) ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการจัดการความรู้ เครือข่ายการวางแผนอุดมศึกษา 28 มหาวิทยาลัยของรัฐ เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2551

2) จัดทำสัมมนาเครือข่าย กิจกรรม/โครงการร่วมกัน 5 ครั้ง

3) มีบุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จำนวน 37 รูป/คน

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบการจัดการศึกษาโดยใช้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกในการดำเนินงาน มี 4 ตัวชี้วัด คือ

1) มีการจัดกิจกรรม/โครงการที่สะท้อนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่น้อยกว่า 50 กิจกรรม/โครงการ

2) นิสิตได้รับการบริการขั้นพื้นฐานอย่างน้อย 5 ด้าน คือ การเดินทาง ที่พักอาศัย ห้องเรียน บริการห้องสมุด และอาจารย์ที่ปรึกษา

3) มีกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิต อย่างน้อย 5 คุณลักษณะ

4) มีกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาส่งเสริมการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้ สรุปผลการดำเนินการ ดังนี้

1) ปี 2552 มหาวิทยาลัยจัดโครงการ/กิจกรรมสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้จำนวน 3 โครงการ 14 กิจกรรม

2) มีกระบวนการให้บริการแก่นิสิตอย่างทั่วถึงครอบคลุม ได้แก่

1. โครงการจัดทำข้อสอบกลาง
2. ระบบสารสนเทศทะเบียนนิสิต
3. ระบบสารสนเทศห้องสมุด
4. ระบบสารสนเทศการเรียนรู้ออนไลน์

3) มีการส่งเสริมกิจกรรมนิสิตที่สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่

1. กิจกรรมองค์การบริหารนิสิต
2. กิจกรรมนิสิตอาสาพัฒนาสิ่งแวดล้อม
3. กิจกรรมสวดมนต์ทำวัตรเช้า-เย็น
4. กิจกรรมเจริญจิตภาวนา
5. กิจกรรมรณรงค์วินัยนิสิต
6. กิจกรรมการสวด-ฟังปาติโมกข์
7. กิจกรรมตรวจเยี่ยมการปฏิบัติงานของพระบัณฑิตอาสาพัฒนาชาวเขา

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ให้มีความทันสมัยเพียงพอต่อการจัดการศึกษา มี 3 ตัวชี้วัด คือ

1) จำนวนคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา ได้สัดส่วนกับจำนวนนิสิตและอาจารย์

2) มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศที่ตอบสนองการจัดการเรียนการสอน อย่างเพียงพอทั้งส่วนกลาง วิทยาเขต วิทยาลัย

3) มีสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศทางการจัดการเรียนการสอนอย่างน้อย 2 ระบบ สรุปผลการดำเนินการ ดังนี้

1) ปี 2552 สืบจากฐานข้อมูลห้องสมุด มีหนังสือจำนวน 185,755 เล่ม คิดเป็นอัตราส่วนต่อจำนวนนิสิตรวมเท่ากับ 12

2) มหาวิทยาลัยพัฒนาเครือข่ายคอมพิวเตอร์หลัก เรียกว่า Mahachulalongkornrajavidyalaya University Network: MCU Net เชื่อมโยงมหาวิทยาลัยในส่วนกลางกับวิทยาเขต วิทยาลัย ห้องเรียน หน่วยวิทยบริการ และสถาบันสมทบ

3) มหาวิทยาลัยมีสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการจัดการเรียนการสอนจำนวน 2 โครงการได้แก่

1. โครงการผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้พระพุทธศาสนา สนับสนุนการเรียนรู้ในระบบการเรียนรู้ทางไกล (E-Learning)

2. โครงการจัดทำข้อสอบกลาง ดำเนินการไปแล้วจำนวน 10 รายวิชา

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาอาจารย์ให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ มี 2 ตัวชี้วัด คือ

1) มีหลักสูตรพัฒนาความสามารถและทักษะในการจัดการเรียนการสอน อย่างน้อย 5 หลักสูตร

2) อาจารย์ร้อยละ 50 ผ่านการอบรมพัฒนาความสามารถและทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอน สรุปผลการดำเนินการ ดังนี้

1) มหาวิทยาลัยดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพการสอนสำหรับอาจารย์ การจัดอบรมพัฒนาการเรียนการสอนผ่านโครงการ

2) มีคณาจารย์ผ่านการอบรม จำนวน 40 รูป/คน

นโยบายการบริหารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พุทธศักราช 2555 – 2559

นโยบายด้านการจัดการศึกษา

ส่งเสริมการจัดการศึกษาผ่านระบบเครือข่าย การจัดการเรียนการสอนทางไกล การผลิตสื่อเพื่อการเรียนการสอน การจัดทำ video on demand ให้ผู้เรียนเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา เพื่อยกระดับมาตรฐานการจัดการศึกษาให้เท่าเทียมกัน ทั้งส่วนกลาง วิทยาเขต วิทยาลัย ห้องเรียน และหน่วยวิทยบริการ

นโยบายด้านการวิจัย

จัดทำประเด็นวิจัยเชิงรุก สร้างเครือข่ายการวิจัยพระพุทธศาสนาระดับนานาชาติ

นโยบายด้านการบริการวิชาการแก่สังคม

1) การบริหารผลผลิตตามความต้องการของผู้รับบริการ

2) จัดทำวิทยุ-โทรทัศน์ผ่านดาวเทียม (บูรณาการกับนโยบายการจัดการศึกษา)

- 3) จัดทำหลักสูตรบริการสังคมเฉพาะกลุ่ม (พระสังฆาธิการ อุบาสก-อุบาสิกา นักเรียน)
- 4) เปิดและบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาบาลี ในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ สำหรับพระสังฆาธิการ ซึ่งสามารถนำไปต่อยอดสอบบาลีสนามหลวงได้

นโยบายด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

- 1) การบริหารหลักสูตรพุทธศิลป์ให้แพร่หลาย และเหมาะสมกับพื้นที่
- 2) เปิดและบริหารหลักสูตรการเทศนา (บูรณาการกับนโยบายด้านการบริการวิชาการ)
- 3) การสร้างวัดมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

นโยบายด้านการบริหารจัดการ

เน้นการบริหารเชิงรุก มุ่งที่จุดแข็งและโอกาสของมหาวิทยาลัย สร้างความสมดุลระหว่างความสามารถในตนเองกับความสามารถในการแข่งขันในโลก ความสมดุลระหว่างสังคมชนบทและสังคมเมือง มีการเตรียมระบบภูมิคุ้มกัน ด้วยการบริหารจัดการความเสี่ยงให้เพียงพอ พร้อมกับผลกระทบทั้งภายในและภายนอกประเทศ มีระบบการป้องกันความเสี่ยงด้านงบประมาณการเงิน การตรวจสอบภายในนิติการ

1) กลยุทธ์การจัดการด้านงบประมาณ จัดตั้งกองทุนพัฒนามหาวิทยาลัย จัดสรรจากส่วนงานต่างๆ สมทบเข้ากองทุน อาจมีการจัดตั้งกองทุนเฉพาะด้านขึ้นมาได้

2) กลยุทธ์การพัฒนาบุคลากร จัดทำแผนพัฒนาบุคลากร เพื่อเป็นผู้บริหารทั้งสายวิชาการและสายปฏิบัติการวิชาชีพ ประกอบด้วยการคัดเลือก การสรรหา การเลือกสรร การให้ทุนการศึกษา การฝึกอบรม ระบบการธำรงรักษาบุคลากรที่มีความสามารถ เป็นต้น เพื่อสร้างบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมากขึ้น

3) การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล เน้นหลักความรับผิดชอบ (Accountability) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หลักความโปร่งใส (Transparency) หลักคุณธรรม (Ethics) หลักนิติธรรม (Rule of Laws) และหลักความคุ้มค่า (Value for Money)

4) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานวิทยาลัยพุทธศาสน์นานาชาติให้แล้วเสร็จภายในปี 2559

5) ผลักดันสมาคมมหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนา (IABU) เข้าไปสังกัดองค์การเพื่อการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO)

6) ผลักดันให้วันวิสาขบูชาซึ่งเป็นวันสำคัญสากลของสหประชาชาติ (UN Day of Vesak: UNDV) อยู่ในบัญชีกิจกรรมสำคัญขององค์การสหประชาชาติ (UN) (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2558ก: ออนไลน์)

สรุปได้ว่า มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทยที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ได้ทรงสถาปนาขึ้น ณ วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ เพื่อเป็นสถาบันการศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูง และเป็นองค์กรทางพระพุทธศาสนาที่มีพันธกิจในการผลิตบัณฑิต การวิจัยการพัฒนา การส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม รวมไปถึงการทำหน้าที่ในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

สอดคล้องกับปณิธานของมหาวิทยาลัยที่ว่า ศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชีพชั้นสูง ทำหน้าที่ในการให้บริการด้านการศึกษาแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ภายใต้ปรัชญาของมหาวิทยาลัยที่ว่า “จัดการศึกษาพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ พัฒนาจิตใจและสังคม”

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยจัดลำดับสารดังนี้ การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตที่ศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2559 ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) จำนวน 2,045 รูป

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตที่ศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2559 ซึ่งได้มาจากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ $\alpha=.05$ โดยใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจิจและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง 322 คน จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยการเลือกแบบอิงสัดส่วน จำแนกตามคณะที่ศึกษา ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคณะที่ศึกษา

คณะที่ศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
คณะพุทธศาสตร์	356	56
คณะครุศาสตร์	450	71
คณะมนุษยศาสตร์	601	95
คณะสังคมศาสตร์	638	100
รวมทั้งสิ้น	2,045	322

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ใน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าทฤษฎีจากเอกสาร ตำรา วารสาร สื่อพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแรงจูงใจ ของไพรินทร์ สระแก้ว (2556); ปริญญา ญาณโกชน (2545); อาภรณ์ เชี่ยวชาญเกษตร (2551); และ เสถียร เกรงขาม (2553) เพื่อนำมากำหนดกรอบและขอบเขตในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามวิธีการสร้างแบบสอบถามของลิเคิร์ท (Likert's Scales) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย จำนวน 41 ข้อ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อปรับปรุงแก้ไขในเรื่องความครอบคลุมของเนื้อหา การใช้ภาษาและข้อความให้ถูกต้องชัดเจน ในแต่ละข้อคำถาม

4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความชัดเจนของภาษาให้ถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น จากนั้นพิจารณาความสอดคล้องและความครอบคลุมของแบบสอบถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป ได้จำนวน 41 ข้อ

5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขตามข้อเสนอแนะขอคณะกรรมการควบคุมปริญญาโทโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความชัดเจนของภาษาที่ใช้ในข้อคำถาม แล้วจึงนำแบบสอบถาม มาปรับปรุงแก้ไขและนำเสนอต่อประธานและกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง ก่อนที่จะนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out)

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับนิสิตของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) จำนวน 30 รูป/คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination power) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้วิธีการหาค่าร้อยละ 25 ของกลุ่มสูงและร้อยละ 25 ของกลุ่มต่ำ จากนั้นใช้การทดสอบที (t-test) (Ferguson. 1981: 180) เพื่อคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.761 ขึ้นไป ว่าเป็นข้อคำถามเพื่อการวิจัย ส่วนข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำกว่าเกณฑ์ ผู้วิจัยจะได้นำมาปรับปรุงเนื้อหาและสำนวนภาษาร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท ได้ข้อคำถามเพื่อการวิจัยทั้งสิ้น 41 ข้อ (ภาคผนวก ก หน้า 105)

7. นำแบบสอบถามไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) โดยวิเคราะห์ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1990: 161) ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.954

8. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อให้ความเห็นชอบแล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ลักษณะของแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert.1932: 1-55) เกี่ยวกับแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ใน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย โดยผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนไว้ ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ผู้ตอบมีแรงจูงใจในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ผู้ตอบมีแรงจูงใจในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง ผู้ตอบมีแรงจูงใจในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ผู้ตอบมีแรงจูงใจในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ผู้ตอบมีแรงจูงใจในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับแรงจูงใจ ดังนี้

คะแนน 4.51-5.00 หมายถึง มีแรงจูงใจในระดับ มากที่สุด

คะแนน 3. 51-4.50 หมายถึง มีแรงจูงใจในระดับ มาก

คะแนน 2.51-3.50 หมายถึง มีแรงจูงใจในระดับ ปานกลาง

คะแนน 1.51-2.50 หมายถึง มีแรงจูงใจในระดับ น้อย

คะแนน 1.00-1.50 หมายถึง มีแรงจูงใจในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมนอกเหนือจากข้อคำถามที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขออนุญาตและนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลจากพระนิสิต

2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กับนิสิต จำนวน 322 คน ด้วยตนเอง และรับคืนด้วยตนเอง

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. นำแบบสอบถามไปวิเคราะห์หาค่าสถิติต่างๆ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และ หาค่าร้อยละ (Percentage)

2. ตามความมุ่งหมายของการวิจัย ข้อ 1 เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของ นิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและเป็นรายด้านได้แก่ ด้านการจัดการศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (Ferguson. 1981: 68)

3. ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อ 2 เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของ นิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามตัวแปร สถานะ คณะที่ศึกษา แหล่งที่มาของค่าเล่าเรียน และวุฒิการศึกษาก่อนเข้าเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนน เฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ เชฟเฟ (Scheffe's) (Ferguson. 1981: 308)

4. การวิเคราะห์ข้อมูลปลายเปิด จัดกลุ่มลักษณะคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ วิเคราะห์แจกแจงความถี่ (Frequency)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าความถี่ (Frequency)

1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.3 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

1.4 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพแบบสอบถาม

2.1 การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Discrimination power) โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่

2.2 การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าความสอดคล้องภายในแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ของครอนบาค (Cronbach.1984: 161)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไปใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) (Ferguson. 1981: 190) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe') (Ferguson. 1981: 308)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ปีการศึกษา 2559 จำแนกตามสถานะ คณะที่ศึกษา แหล่งที่มาของค่าเล่าเรียน และวุฒิการศึกษาก่อนเข้าเรียน เพื่อให้การแปลความหมายของข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
f	แทน	ค่าความถี่ (Frequency)
F	แทน	ค่าที่ใช้การพิจารณาใน (F-distribution)
df	แทน	ระดับขั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of freedom)
SS	แทน	ผลรวมยกกำลังสอง (Sum of squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมยกกำลังสอง (Mean squares)
p	แทน	ความน่าจะเป็นที่มีค่าสถิติที่ใช้ทดสอบจะตกอยู่ในช่วงปฏิเสธสมมุติฐาน
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ใน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย และด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ใช้การวิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ในด้านการจัดการศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย และด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม สถานะ คณะที่ศึกษา แหล่งที่มาของค่าเล่าเรียน วุฒิการศึกษาก่อนเข้าเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way

ANOVA) และในกรณีที่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffé's method)

ตอนที่ 4 การสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากแบบสอบถามปลายเปิด (Open-End Response Questions) เกี่ยวกับแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ด้านการจัดการศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย และด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และนำเสนอในเชิงบรรยาย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลกระทำตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 322 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนสมบูรณ์ จำนวน 322 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ค่าความถี่และค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน (คน) n = 322	ร้อยละ
1. สถานะ		
พระภิกษุ	145	45.0
สามเณร	119	37.0
คฤหัสถ์	58	18.0
รวม	322	100.00
2. คณะวิชา		
คณะพุทธศาสตร์	56	17.4
คณะครุศาสตร์	71	22.0
คณะมนุษยศาสตร์	95	29.5
คณะสังคมศาสตร์	100	31.1
รวม	322	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน (คน) n = 322	ร้อยละ
3. แหล่งที่มาของค่าเล่าเรียน		
บิดามารดา	122	37.9
ญาติพี่น้อง	28	8.7
ญาติโยม	64	19.9
ทุนการศึกษาจากวัด-เจ้าอาวาส/หน่วยงานอื่น	108	33.5
รวม	322	100.00
4. วุฒิการศึกษาก่อนเข้าเรียน		
สายนักรธรรม-บาลี	62	19.3
ปริยัติสามัญ	116	36.0
ม.6/กศน.	144	44.7
รวม	322	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 322 คน ส่วนใหญ่เป็นพระภิกษุจำนวน 145 รูป (ร้อยละ 45.0) สามเณรจำนวน 119 รูป (ร้อยละ 37.0) และคฤหัสถ์จำนวน 58 คน (ร้อยละ 18.0) นิสิตส่วนใหญ่เป็นนิสิตคณะสังคมศาสตร์ จำนวน 100 รูป/คน (ร้อยละ 31.1) คณะมนุษยศาสตร์จำนวน 95 รูป/คน (ร้อยละ 29.5) คณะครุศาสตร์จำนวน 71 รูป/คน (ร้อยละ 22.0) และคณะพุทธศาสตร์จำนวน 56 รูป/คน (ร้อยละ 17.4) นิสิตส่วนใหญ่มีแหล่งที่มาของค่าเล่าเรียนจากบิดามารดาจำนวน 122 รูป/คน (ร้อยละ 37.9) จากทุนการศึกษาจากวัด-เจ้าอาวาส/หน่วยงานอื่น จำนวน 108 รูป/คน (ร้อยละ 33.5) จากญาติโยมจำนวน 64 รูป/คน (ร้อยละ 19.9) และจากญาติพี่น้องจำนวน 28 รูป/คน (ร้อยละ 8.7) และนิสิตส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้าเรียนสาย ม.6/กศน. จำนวน 144 รูป/คน (ร้อยละ 44.7) สายปริยัติสามัญจำนวน 116 รูป/คน (ร้อยละ 36.0) สายนักรธรรม-บาลีจำนวน 62 รูป/คน (ร้อยละ 19.3)

ตอนที่ 2 การศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ใน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย และด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย โดยรวมและเป็นรายด้านโดยวิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ดังแสดงในตาราง

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของ
นิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและเป็นรายด้าน

แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิต	นิสิต n = 322		ระดับแรงจูงใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการจัดการศึกษา	3.71	0.62	มาก
2. ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย	3.65	0.66	มาก
3. ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	3.82	0.63	มาก
รวม	3.74	0.60	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า นิสิตมีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.74$, S.D.= 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษา ทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ($\bar{x} = 3.82$, S.D.= 0.63) ด้านการจัดการศึกษา ($\bar{x} = 3.71$, S.D.= 0.62) และด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ($\bar{x} = 3.65$, S.D.= 0.66)

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของ
นิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ด้านการจัดการศึกษา
เป็นรายข้อ

ด้านการจัดการศึกษา	นิสิต (n = 322) ระดับแรงจูงใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	
1. หลักสูตรและสาขาวิชาที่เปิดสอนตรงกับความต้องการและความสนใจ	3.76	.84	มาก
2. โครงสร้างหลักสูตรมีความชัดเจนเหมาะสมกับความต้องการ	3.66	.80	มาก
3. หลักสูตรที่เปิดสอนมีความทันสมัยและเป็นที่ต้องการของสังคมปัจจุบัน	3.66	.82	มาก
4. เนื้อหารายวิชาในหลักสูตรสามารถนำไปบูรณาการได้กับทุกวิชา	3.70	.85	มาก
5. หลักสูตรและสาขาวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาที่ต้องการศึกษา	3.86	.82	มาก
6. หลักสูตรและสาขาวิชาที่เปิดสอนเน้นปรัชญาเชิงพุทธ	3.81	.78	มาก
7. หลักสูตรที่ศึกษาสามารถเพิ่มพูนความรู้ที่ตนสนใจได้	3.74	.83	มาก
8. เนื้อหารายวิชาของหลักสูตรมีความชัดเจน	3.67	.81	มาก
9. หลักสูตรที่เปิดทำการเรียนการสอนผ่านการประกันคุณภาพการศึกษา	3.77	.77	มาก
10. สาขาที่เปิดสอนมีรายวิชาเกี่ยวกับการปฏิบัติการ (workshop) ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	3.57	.80	มาก
11. มหาวิทยาลัยมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องเหมาะสมกับหลักสูตร	3.66	.83	มาก
12. มหาวิทยาลัยจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ	3.58	.84	มาก
13. อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้มีคุณวุฒิและมีความเชี่ยวชาญโดยตรงกับหลักสูตรและสาขาวิชา	3.84	.83	มาก
รวม	3.71	.62	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า นิสิตมีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ด้านการจัดการศึกษาโดยรวมและเป็นรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อ 5 หลักสูตรและสาขาวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาที่ต้องการศึกษามีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด และข้อ 10 สาขาที่เปิดสอนมีรายวิชาเกี่ยวกับการปฏิบัติการ (workshop) ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของ
นิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ด้านสภาพแวดล้อมของ
มหาวิทยาลัย เป็นรายชื่อ

ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย	นิสิต (n = 322)		ระดับแรงจูงใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
14. ขนาดพื้นที่ของมหาวิทยาลัย มีความเหมาะสม	3.89	.83	มาก
15. อาคารเรียน มีความสวยงาม	3.74	.93	มาก
16. มหาวิทยาลัยมีความร่มรื่นและสะอาด	3.66	.89	มาก
17. มหาวิทยาลัยมีสิ่งอำนวยความสะดวกครบถ้วน เช่น โรงอาหาร หอพัก หอประชุม ห้องเรียน ห้องสมุด ฯลฯ	3.83	.94	มาก
18. มหาวิทยาลัยมีห้องเรียนและห้องปฏิบัติการของสาขาวิชา ต่างๆ พอเพียงกับความต้องการของนิสิต	3.52	.97	มาก
19. บรรยากาศภายในและภายนอกห้องเรียนส่งเสริม ให้เกิดการเรียนรู้	3.57	.90	มาก
20. มหาวิทยาลัยมีการจัดสรรพื้นที่สำหรับการปฏิบัติ ศาสนกิจ/ห้องปฏิบัติธรรม	3.77	.88	มาก
21. มหาวิทยาลัยอยู่ในที่ตั้งที่มีความสะดวกในการเดินทาง	3.44	.98	มาก
22. มหาวิทยาลัยมีการควบคุมแหล่งอบายมุข แหล่งมั่วสุม และยาเสพติดให้โทษให้ห่างไกลได้ดี	3.56	.1.01	มาก
23. มหาวิทยาลัยมีศูนย์หรือหน่วยงานที่ช่วยส่งเสริมพัฒนา เพิ่มเติมความรู้ด้านภาษาต่างประเทศให้กับนิสิต	3.74	.83	มาก
24. กฎระเบียบ ข้อบังคับ และนโยบายของมหาวิทยาลัย ที่ให้กับนิสิตมีความเหมาะสม	3.61	.79	มาก
25. มหาวิทยาลัยมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ให้บริการได้ทั่วถึง	3.53	.92	มาก
รวม	3.65	.66	มาก

ตาราง 5 แสดงว่า นิสิตมีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยโดยรวมและเป็นรายชื่อทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อ 14 ขนาดพื้นที่ของมหาวิทยาลัย มีความเหมาะสมมีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด และข้อ 21 มหาวิทยาลัยอยู่ในที่ตั้งที่มีความสะดวกในการเดินทาง มีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของ
นิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ด้านภาพลักษณ์ของ มหาวิทยาลัย
เป็นรายข้อ

ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	นิสิต (n = 322)		ระดับแรงจูงใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
26. มหาวิทยาลัยมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของสังคม	3.81	.83	มาก
27. มหาวิทยาลัยมีชื่อเสียงโดดเด่นเรื่องการจัดการศึกษา พระพุทธศาสนา	4.01	.78	มาก
28. นโยบายและการพัฒนามหาวิทยาลัยของผู้บริหาร มีความชัดเจน	3.74	.80	มาก
29. มหาวิทยาลัยมีบทบาทในการสร้างและพัฒนาความเจริญ ให้กับสังคม	3.75	.79	มาก
30. มหาวิทยาลัยมีชื่อเสียงในการสร้างสรรค์ความเจริญให้ กับของสังคมไทย	3.79	.82	มาก
31. มหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและมีความ เชื่อมั่นในการสร้างคุณภาพทางการศึกษา	3.79	.83	มาก
32. มหาวิทยาลัยจัดการศึกษามุ่งให้นิสิตมีความรู้ทั้งทางโลก และทางธรรม	3.97	.81	มาก
33. มหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้พระภิกษุ แม่ชี และคฤหัสถ์ ให้เรียนรวมกันได้	4.02	.82	มาก
34. มหาวิทยาลัยเก็บค่าใช้จ่ายในการศึกษาเหมาะสม ไม่แพงเกินไปเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ	3.69	.94	มาก
35. อาจารย์มีความรู้ความสามารถและมีชื่อเสียงสังกัดใน มหาวิทยาลัยแห่งนี้	3.77	.83	มาก
36. อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความสามารถทันต่อการ เปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบัน	3.90	.84	มาก
37. คณาจารย์มีเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้อย่างมี คุณภาพและเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ	3.75	.81	มาก
38. มหาวิทยาลัยมีศิษย์เก่าที่มีชื่อเสียงและสร้าง ภาพลักษณ์ที่ดีงาม	3.84	.84	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	นิสิต (n = 322)		ระดับแรงจูงใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
39. มหาวิทยาลัยผ่านการประกันคุณภาพการศึกษา	3.83	.82	มาก
40. มหาวิทยาลัยทำให้นิสิตเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ ว่าตนมีความเชี่ยวชาญตรงตามสาขาที่ศึกษา	3.80	.84	มาก
41. มหาวิทยาลัยทำให้นิสิตมีความมั่นใจในการ ประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา	3.75	.89	มาก
รวม	3.82	.63	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า นิสิตมีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยโดยรวมและเป็นรายชื่อทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อ 33 มหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้พระภิกษุ แม่ชี และคฤหัสถ์ให้เรียนรวมกันได้ มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด และข้อ 34 มหาวิทยาลัยเก็บค่าใช้จ่ายในการศึกษาเหมาะสมไม่แพงเกินไป เมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ มีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามสถานะ

แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วัง น้อย)	สถานะ (n = 322)								
	พระภิกษุ (n = 145)			สามเณร (n = 119)			คฤหัสถ์ (n = 58)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ แรงจูงใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ แรงจูงใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ แรงจูงใจ
1. ด้านการจัดการศึกษา	3.71	.58	มาก	3.72	.62	มาก	3.68	.71	มาก
2. ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย	3.65	.65	มาก	3.68	.62	มาก	3.57	.74	มาก
3. ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	3.82	.62	มาก	3.88	.60	มาก	3.70	.71	มาก
รวม	3.74	.58	มาก	3.77	.57	มาก	3.66	.70	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า นิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ที่มีสถานะพระภิกษุ สามเณร และคฤหัสถ์เห็นด้วยกับการมีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามคณะที่ศึกษา

แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของ นิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย (วังน้อย)	คณะที่ศึกษา (n = 322)											
	คณะพุทธศาสตร์			คณะครุศาสตร์			คณะมนุษยศาสตร์			คณะสังคมศาสตร์		
	(n = 56)			(n = 71)			(n = 95)			(n = 100)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ แรงจูงใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ แรงจูงใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ แรงจูงใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ แรงจูงใจ
1. ด้านการจัดการศึกษา	3.84	.56	มาก	3.98	.60	มาก	3.51	.64	มาก	3.63	.56	มาก
2. ด้านสภาพแวดล้อมของ มหาวิทยาลัย	3.71	.56	มาก	3.89	.65	มาก	3.51	.73	มาก	3.57	.59	มาก
3. ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	3.93	.62	มาก	4.08	.63	มาก	.64	.64	มาก	3.75	.57	มาก
รวม	3.84	.55	มาก	3.99	.59	มาก	3.56	.62	มาก	3.66	.54	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่า นิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ที่มีคณะพุทธศาสตร์ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์ เห็นด้วยกับการมีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามแหล่งที่มาของค่าเล่าเรียน

แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของ นิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย (วังน้อย)	แหล่งที่มาของค่าเล่าเรียน (n =322)											
	บิตามารดา (n = 122)			ญาติพี่น้อง (n = 28)			ญาติโยม (n = 64)			ทุนการศึกษาจากวัดฯ (n = 108)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
			แรงจูงใจ			แรงจูงใจ			แรงจูงใจ			แรงจูงใจ
1. ด้านการจัดการศึกษา	3.68	.66	มาก	3.81	.54	มาก	3.65	.58	มาก	3.75	.61	มาก
2. ด้านสภาพแวดล้อมของ มหาวิทยาลัย	3.61	.68	มาก	3.63	.74	มาก	3.64	.62	มาก	3.71	.64	มาก
3. ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	3.75	.66	มาก	3.83	.60	มาก	3.81	.55	มาก	3.91	.65	มาก
รวม	3.69	.63	มาก	3.77	.59	มาก	3.71	.53	มาก	3.80	.60	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่า นิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ที่มีแหล่งที่มาของค่าเล่าเรียนจากบิตามารดา ญาติพี่น้อง ญาติโยม และทุนการศึกษาจากวัดฯ เห็นด้วยกับการมีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ตาราง 10 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษาก่อนเข้าเรียน

แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของ นิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย (วังน้อย)	วุฒิการศึกษาก่อนเข้าเรียน (n = 322)								
	นักธรรม-บาลี (n = 62)			ปริยัติสายสามัญ (n = 116)			ม.6/กศน. (n = 144)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
			แรงจูงใจ			แรงจูงใจ			แรงจูงใจ
1. ด้านการจัดการศึกษา	3.68	.53	มาก	3.75	.62	มาก	3.68	.66	มาก
2. ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย	3.60	.61	มาก	3.73	.62	มาก	3.60	.70	มาก
3. ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	3.83	.58	มาก	3.88	.59	มาก	3.77	.68	มาก
รวม	3.72	.54	มาก	3.80	.57	มาก	3.69	.64	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่า นิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้าเรียนจากนักธรรม-บาลี ปริยัติสายสามัญ และ ม.6/กศน. เห็นด้วยกับการมีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) จำแนกตาม สถานะ คณะที่ศึกษา แหล่งที่มาของค่าเล่าเรียน และวุฒิการศึกษา ก่อนเข้าเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) และในกรณีที่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffé's method) ดังแสดงในตาราง 11-18

ตาราง 11 การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตาม สถานะ

แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านการจัดการศึกษา	ระหว่าง	2	0.05	0.029	0.074	0.929
	กลุ่ม	319	124.55	0.390		
	ภายในกลุ่ม					
	รวม	321	124.60			
2. ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย	ระหว่าง	2	0.53	0.266	0.604	0.547
	กลุ่ม	319	140.36	0.440		
	ภายในกลุ่ม					
	รวม	321	140.90			
3. ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	ระหว่าง	2	1.24	0.662	1.53	0.217
	กลุ่ม	319	129.21	0.405		
	ภายในกลุ่ม					
	รวม	321	130.46			
รวมทุกด้าน	ระหว่าง	2	0.52	0.261	0.716	0.489
	กลุ่ม	319	116.08	0.364		
	ภายในกลุ่ม					
	รวม	321	116.60			

จากตาราง 11 แสดงว่า นิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ที่มีสถานะพระภิกษุ สามเณร และคฤหัสถ์ มีความคิดเห็นต่อแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 12 การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตาม คณะที่ศึกษา

แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านการจัดการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	10.40	3.469	9.66	.001
	ภายในกลุ่ม	318	114.20	.359		
	รวม	321	124.60			
2. ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย	ระหว่างกลุ่ม	3	6.90	0.300	5.49	.001
	ภายในกลุ่ม	318	133.99	.421		
	รวม	321	140.90			
3. ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	ระหว่างกลุ่ม	3	9.28	3.093	8.11	.001
	ภายในกลุ่ม	318	121.18	.381		
	รวม	321	130.46			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	3	8.83	2.945	8.71	.001
	ภายในกลุ่ม	318	107.77	.339		
	รวม	321	116.60			

จากตาราง 12 แสดงว่า นิสิตที่มีคณะคณะพุทธศาสตร์ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์ มีความคิดเห็นต่อแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ ดังได้แสดงในตาราง 13-16

ตาราง 13 การทดสอบความแตกต่างของแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ด้านการจัดการศึกษา จำแนกตามคณะที่ศึกษาเป็นรายคู่

ด้านการจัดการศึกษา					
ด้านการจัดการศึกษา	คณะพุทธศาสตร์	คณะครุศาสตร์	คณะมนุษยศาสตร์	คณะสังคมฯ	
$\bar{X}$	3.84	3.98	3.51	3.63	
คณะพุทธศาสตร์	3.84		*		
คณะครุศาสตร์	3.98		*		
คณะมนุษยศาสตร์	3.51				
คณะสังคมศาสตร์	3.63		*		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 แสดงว่า นิสิตคณะมนุษยศาสตร์ มีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาด้านการจัดการศึกษา แตกต่างกับนิสิตคณะพุทธศาสตร์และนิสิตคณะครุศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนิสิตคณะครุศาสตร์ มีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาด้านการจัดการศึกษา แตกต่างกับนิสิตคณะสังคมศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 14 การทดสอบความแตกต่างของแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย จำแนกตาม
คณะที่ศึกษา เป็นรายคู่

		ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย			
		ด้านสภาพแวดล้อมฯ	คณะพุทธศาสตร์	คณะครุศาสตร์	คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมฯ
		$\bar{X}$	3.71	3.89	3.51 3.57
คณะพุทธศาสตร์	3.71				
คณะครุศาสตร์	3.89				*
คณะมนุษยศาสตร์	3.51				
คณะสังคมศาสตร์	3.57			*	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 แสดงว่า นิสิตคณะมนุษยศาสตร์ มีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย แตกต่างกับนิสิตคณะครุศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนิสิตคณะครุศาสตร์ มีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย แตกต่างกับนิสิตคณะสังคมศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 15 การทดสอบความแตกต่างของแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย จำแนกตามคณะ
ที่ศึกษา เป็นรายคู่

		ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย			
ด้านภาพลักษณ์		คณะพุทธศาสตร์	คณะครุศาสตร์	คณะมนุษยศาสตร์	คณะสังคมฯ
$\bar{X}$		3.93	4.08	3.64	3.75
คณะพุทธศาสตร์	3.93				
คณะครุศาสตร์	4.08			*	
คณะมนุษยศาสตร์	3.64				
คณะสังคมศาสตร์	3.75		*		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงว่า นิสิตคณะมนุษยศาสตร์ มีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาด้าน
ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยแตกต่างกับนิสิตคณะครุศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
และนิสิตคณะครุศาสตร์ มีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย
แตกต่างกับนิสิตคณะสังคมศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความ
แตกต่าง

ตาราง 16 การทดสอบความแตกต่างของแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ด้านโดยรวม จำแนกตามคณะที่ศึกษา เป็นรายคู่

		ด้านโดยรวม			
ด้านโดยรวมฯ		คณะพุทธศาสตร์	คณะครุศาสตร์	คณะมนุษยศาสตร์	คณะสังคมฯ
$\bar{X}$		3.84	3.99	3.56	3.66
คณะพุทธศาสตร์	3.84			*	
คณะครุศาสตร์	3.99			*	
คณะมนุษยศาสตร์	3.56				
คณะสังคมศาสตร์	3.66		*		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 แสดงว่า นิสิตคณะมนุษยศาสตร์ มีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาด้านโดยรวมแตกต่างกับนิสิตคณะพุทธศาสตร์และนิสิตคณะครุศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนิสิตคณะครุศาสตร์ มีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาด้านโดยรวมแตกต่างกับนิสิตคณะสังคมศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 17 การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามแหล่งที่มาของค่าเล่าเรียน

แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านการจัดการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	.72	.241	.620	.603
	ภายในกลุ่ม	318	123.88	.390		
	รวม	321	124.60			
2. ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย	ระหว่างกลุ่ม	3	.60	.202	.459	.711
	ภายในกลุ่ม	318	140.29	.441		
	รวม	321	140.90			
3. ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	ระหว่างกลุ่ม	3	1.35	.450	1.10	.346
	ภายในกลุ่ม	318	129.11	.406		
	รวม	321	130.46			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	3	.76	.254	.697	.554
	ภายในกลุ่ม	318	115.84	.360		
	รวม	321	116.60			

จากตาราง 17 แสดงว่า นิสิตที่มีแหล่งที่มาของค่าเล่าเรียนจากบิดามารดา ญาติพี่น้อง ญาติโยม และทุนการศึกษาจากวัด-เจ้าอาวาส/หน่วยงานอื่น มีความคิดเห็นต่อแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและเป็นรายด้านไม่พบความแตกต่างกัน

ตาราง 18 การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษาก่อนเข้าเรียน

แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านการจัดการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	.37	.188	.482	.618
	ภายในกลุ่ม	319	124.23	.389		
	รวม	321	124.60			
2. ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย	ระหว่างกลุ่ม	2		.659	1.50	.223
	ภายในกลุ่ม	319	1.31	.438		
	รวม	321	139.58			
3. ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	ระหว่างกลุ่ม	2	.84	.423	1.04	.354
	ภายในกลุ่ม	319	129.61	.406		
	รวม	321	130.46			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	.76	.381	1.04	.351
	ภายในกลุ่ม	319	115.84	.363		
	รวม	321	116.60			

จากตาราง 18 แสดงว่า นิสิตที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้าเรียนจากมัธยมศึกษา-ปวช. ปริญญาตรี ปริญญาโท และ ม.6/กศน. มีความคิดเห็นต่อแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและเป็นรายด้านไม่พบความแตกต่างกัน

ตอนที่ 4 การสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากแบบสอบถามปลายเปิดของนิสิตเกี่ยวกับแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ด้านการจัดการศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย และด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย โดยวิธีการแจกแจงความถี่และนำเสนอในเชิงบรรยาย ดังแสดงในตาราง 19

ตาราง 19 ค่าความถี่ของแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ปีการศึกษา 2559 ด้านการจัดการศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย และด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	ความถี่ (f)
ด้านการจัดการศึกษา	
1. มหาวิทยาลัยมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนได้ สอดคล้องเหมาะสมกับหลักสูตร	3
2. เนื้อหารายวิชาในหลักสูตรสามารถนำไปบูรณาการได้กับทุกวิชา	1
3. มหาวิทยาลัยจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ	1
ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย	
1. มหาวิทยาลัยมีห้องเรียนและห้องปฏิบัติการของสาขาวิชาต่างๆ พอเพียงกับความต้องการของนิสิต	6
2. มหาวิทยาลัยอยู่ในที่ตั้งที่มีความสะดวกในการเดินทาง	5
3. กฎระเบียบ ข้อบังคับ และนโยบายของมหาวิทยาลัยที่ใช้กับนิสิต มีความเหมาะสม	2
4. มหาวิทยาลัยมีศูนย์หรือหน่วยงานที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาเพิ่มเติม ความรู้ด้านภาษาต่างประเทศให้กับนิสิต	2
ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	
1. มหาวิทยาลัยเก็บค่าใช้จ่ายในการศึกษาเหมาะสมไม่แพงเกินไป เมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ	10
2. มหาวิทยาลัยมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของสังคม	2
3. คณาจารย์มีเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้อย่างมีคุณภาพ และเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ	2
รวม	34

จากตาราง 19 แสดงว่า นิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ปีการศึกษา 2559 ในด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านการจัดการศึกษา มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ในเรื่องห้องเรียน ความสะดวกในการเดินทาง กฎระเบียบ ข้อบังคับ นโยบายต่างๆ และศูนย์หรือหน่วยงานที่ช่วยส่งเสริมเพิ่มเติมความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย มีเรื่องค่าใช้จ่ายอื่นๆ และมหาวิทยาลัยมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของสังคม เป็นต้น

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาและเปรียบเทียบการศึกษาศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและในแต่ละด้าน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย และด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย จำแนกตามสถานะ คณะที่ศึกษา แหล่งที่มาของค่าเล่าเรียน และวุฒิการศึกษาก่อนเข้าเรียน สามารถสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและเป็นรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย และด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามสถานะ คณะที่ศึกษา แหล่งที่มาของค่าเล่าเรียน วุฒิการศึกษาก่อนเข้าเรียน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นิสิตคณะพุทธศาสตร์ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์ ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2559 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) จำนวน 322 รูป/คน ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์คืนทั้งสิ้น 322 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) แบ่งเป็น 3 ตอน คือ
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ เกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานะ คณะที่ศึกษา แหล่งที่มาของค่าเล่าเรียน และวุฒิการศึกษาก่อนเข้าเรียน
ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการศึกษา จำนวน 13 ข้อ ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย จำนวน 12 ข้อ และด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย จำนวน 16 ข้อ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert. 1932: 1-55) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.954

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานะ คณะที่ศึกษา แหล่งที่มาของค่าเล่าเรียน และวุฒิการศึกษาก่อนเข้าเรียน โดยการใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. ตามความมุ่งหมายของการวิจัย ข้อ 1 เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและในแต่ละด้าน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย และด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบเปรียบเทียบแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและในแต่ละด้าน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย และด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย จำแนกตามตัวแปร สถานะ คณะที่ศึกษา แหล่งที่มาของค่าเล่าเรียน และวุฒิการศึกษา ก่อนเข้าเรียน ใช้การวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) (Ferguson. 1981: 191-299) และในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) (Ferguson. 1981: 308)

4. การสรุปแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาจากแบบสอบถามปลายเปิด (Open-End Response Questions) เกี่ยวกับแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยการใช้การแจกแจงความถี่ และนำเสนอประกอบการอภิปรายผลแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย)

สรุปผลการวิจัย

1. นิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) มีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย นิสิตมีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาอยู่ในระดับมาก

2. นิสิตที่มีสถานะต่างกัน มีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาโดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. นิสิตที่มีคณะที่ศึกษาต่างกัน มีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาโดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นิสิตที่มีแหล่งที่มาของค่าเล่าเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาโดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

5. นิสิตที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้าเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาโดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผล

จากการศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) สามารถอภิปรายผล ดังนี้

1. การศึกษาพบว่า แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ใน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย และด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตมีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์ ได้กำหนดวิสัยทัศน์และปรัชญาไว้เพื่อเป็นองค์การชั้นนำแห่งการเรียนรู้วิชาการทางพระพุทธศาสนาและการวิจัยทางพุทธศาสตร์บนพื้นฐานการศึกษา มุ่งสร้างสรรค์นวัตกรรมทางธรรมสู่สากล และงานด้านการจัดการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับการพัฒนาพระสงฆ์ไทย โดยมีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนทั้งระบบให้มีความสัมพันธ์กัน ทั้งมีการปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง การเปิดหลักสูตรในสาขาวิชาใหม่ การจัดการเรียนการสอนให้นิสิตได้ศึกษาและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อให้ นิสิตมีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการและทักษะด้านวิชาพุทธศาสนาและพุทธปรัชญา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ยังมีคณาจารย์ที่มีความรู้ ความสามารถ มีคุณวุฒิและประสบการณ์ตรงตามสาขาวิชาที่สอน ซึ่งจะช่วยในการส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย นั่นคือมุ่งผลิตบัณฑิตทุกระดับในสาขาวิชา ส่งเสริมการวิจัยที่สร้างองค์ความรู้ใหม่และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอันจะนำไปสู่ความเป็นเลิศทางพุทธวิชาการ พัฒนาพระสงฆ์ไทยให้มีศักยภาพด้านพุทธวิชาการก่อปรด้วยศาสตร์และศิลป์ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและตระหนักถึงหน้าที่ที่พึงมีต่อสังคม มีทัศนคติที่ดีต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน ส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

ธงชัย สมบูรณ์ (2560: ออนไลน์) กล่าวว่า อุดมศึกษา ถือได้ว่า เป็นการศึกษาในระดับสูง เมื่อการศึกษาถูกจัดแบ่งตามระดับ (level) กล่าวคือ อนุบาลศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ซึ่งการศึกษาในระดับอุดมศึกษาโดยทั่วไปนั้น ผู้คนต่างเข้าใจและสถาปนาความศักดิ์สิทธิ์ว่า เป็นการศึกษาที่ได้สร้างหลักฐานทางผลผลิตแห่งศาสตร์และศิลป์ที่ต้องออกไปรับใช้และดูแล

บ้านเมืองให้มีความเป็นปกติสุข นั้นเป็นอีกหนึ่งของความคาดหวังที่ประชาคมแห่งรัฐชาติได้สร้างศรัทธากับ “ผู้คน” ที่จบจากสถาบันอุดมศึกษาว่าจะเป็น “ชนชั้นปัญญาปัจเจก” ที่เพียบพร้อมไปด้วยความรู้และความ สามารถ รวมทั้งเป็น “ตัวแบบ” (idol) ในการพัฒนาประเทศชาติในทุกๆ มิติได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยนุช ชันสาครกิตติ (2549: 55) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตบัณฑิตศึกษามีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ มุทิตา กุญเฑาะว์ (2552: 60) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านการจัดการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ด้านการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์เฉพาะทาง มีหลักสูตรและสาขาวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาที่ต้องการศึกษา อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้มีคุณวุฒิและความเชี่ยวชาญโดยตรงกับหลักสูตรและสาขาวิชา หลักสูตรและสาขาวิชาที่เปิดสอนเน้นปรัชญาเชิงพุทธ หลักสูตรที่เปิดทำการเรียนการสอนผ่านการประกันคุณภาพการศึกษา และหลักสูตรและสาขาวิชาที่เปิดสอนตรงกับความต้องการและความสนใจ ซึ่งนิสิตอาจเห็นว่าหลักสูตรและสาขาวิชาที่เปิดสอนอาจตรงกับความต้องการและความสนใจของตน อาจเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและสามารถนำเอาความรู้ที่ได้ศึกษาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและหน้าที่การงานได้ จึงทำให้ผู้เรียนหรือนิสิตมีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) เป็นจำนวนมาก ดังที่ พระมหาสุทัศน์ นักการเรียน และคณะ (2558: ออนไลน์) กล่าวว่า มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ภายใต้สถานะของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ได้จัดให้มีกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ขณะเดียวกัน เป็นมหาวิทยาลัยที่โครงสร้างการบริหารมีการขยายส่วนงานภายใต้สังกัดในฐานะคณะ วิทยาเขต วิทยาลัยสงฆ์ โครงการขยายห้องเรียนและหน่วยวิทยบริการ ในพื้นที่หลายจังหวัดทั่วประเทศ การมีส่วนงานภายใต้สังกัดจำนวนมากและอยู่ในลักษณะกระจาย รูปแบบการจัดการเรียนการสอนมีหลักสูตรกลางหลักสูตรเดียวแต่นำไปเปิดสอนทั่วประเทศภายใต้การบริหารจัดการของส่วนงานจัดการศึกษาแต่ละแห่ง โดยมีอาจารย์ในส่วนงานนั้นๆ เป็นผู้สอน ก่อให้เกิดความหลากหลายด้านอาจารย์ วิธีการสอน วิธีการวัดผลประเมินผล สอดคล้องกับ พระสรวิชัย อภิปัญญา (2558: ออนไลน์) กล่าวว่า การใช้รูปแบบการเรียนรู้อะไรก็ตามเป็นเอกภาพทั่วทุกหน่วยการจัดการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ เพื่อคุณภาพของการจัดการศึกษาและคุณภาพของบัณฑิต โดยมีการกำกับดูแลและเป็นที่ปรึกษาให้กับหน่วยการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้บริหารหน่วยการจัดการศึกษามีความสัมพันธ์กันและแลกเปลี่ยนแนวทางการ

พัฒนาหลักสูตร การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาที่ทันสมัยโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน (R2R=ทำงานประจำให้เป็นงานวิจัย ทำงานวิจัยให้อยู่ในงานประจำ) ในการพัฒนาด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ สามารถทำวิจัยจากงานประจำเพื่อพัฒนาตนเองและงานที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัยที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ หรือ มีประสบการณ์ด้านการบริหาร การจัดการเรียนรู้ที่ดี ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการสอนและจัดกิจกรรมเรียนรู้ให้กับนิสิตร่วมกับอาจารย์สอนประจำรายวิชาด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญกัญญ์ เกื้อนเหมือน (2551: 4) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยเชิงจิตในการเลือกเข้าศึกษาของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีปทุม พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน นักศึกษามีความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยเชิงจิตในการเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีปทุมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณิชากัทร จาวิสูตร (2555: 66) ศึกษาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาภาษาจีนคณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามความคิดเห็นของนิสิต พบว่า ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน นิสิตมีความคิดเห็นว่า เหมาะสมในระดับมาก

1.2 ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) เป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์ มีขนาดพื้นที่ของมหาวิทยาลัย มีความเหมาะสม อาคารเรียนมีความสวยงาม มหาวิทยาลัยมีสิ่งอำนวยความสะดวกครบถ้วน เช่น โรงอาหาร หอพัก หอประชุม ห้องเรียน ห้องสมุด เป็นต้น มหาวิทยาลัยมีการจัดสรรพื้นที่สำหรับใช้ในการปฏิบัติศาสนกิจ/ห้องปฏิบัติธรรมขนาดพื้นที่กว้าง และมหาวิทยาลัยมีศูนย์หรือหน่วยงานที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาเพิ่มเติมความรู้ด้านภาษาต่างประเทศให้กับนิสิต ดังนั้น ด้วยสภาพแวดล้อมเหล่านี้จึงทำให้นิสิตมีแรงจูงใจตัดสินใจมาเรียนที่มหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งนี้ ดังที่ อัจฉรา วัฒนาณรงค์ (2545: 9) กล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษาควรจัดปัจจัยเกื้อหนุน (สภาพแวดล้อม) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพ มีอาคารสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน มีห้องสมุด ตำรา หนังสือวารสาร เครื่องคอมพิวเตอร์ สื่อการเรียนการสอน และวัสดุอุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการสืบค้นและแสวงหาความรู้ทั้งภายในและ ภายนอกประเทศ มีบรรยากาศที่เสริม สร้างความคิดสร้างสรรค์ และใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียน เช่นเดียวกับ วิจารย์ พานิช (2546: 7-21) กล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษาควรสร้างบรรยากาศ สร้างสรรค์ สนับสนุนความเป็นอิสระ ความคล่องตัว และความสะดวกในการวิจัยของผู้เรียนใน ลักษณะต่างๆ สามารถใช้ห้องปฏิบัติการและเครื่องมืออุปกรณ์ในการวิจัยได้อย่างเต็มที่ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ คณะกรรมการดำเนินงานวิจัยมหาวิทยาลัยรามคำแหง (2556: 36) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) เป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์ เปิดโอกาสให้พระภิกษุ แม่ชี และคฤหัสถ์ให้เรียนรวมกันได้ มีชื่อเสียงโดดเด่นเรื่องการจัดการศึกษาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยจัดการศึกษามุ่งให้นิสิตมีความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม มีอาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความสามารถทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบัน และมีศิษย์เก่าที่มีชื่อเสียงและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีงาม ดังนั้น ด้วยภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเหล่านี้จึงทำให้นิสิตมีแรงจูงใจตัดสินใจมาเรียนที่มหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งนี้ ดังที่ นิตยา ศรีพูล (2556: ออนไลน์) กล่าวว่า การแข่งขันของมหาวิทยาลัยคือการหาว่าอะไรที่จะทำให้มีภาพลักษณ์ที่ดีที่สุดปรากฏต่อสายตาบุคคลภายนอกสถาบันของตนให้มากที่สุดเท่าที่จะปรากฏได้ เนื่องจากภาพลักษณ์เป็นความประทับใจที่บุคคลมีต่อองค์กรหรือสถาบัน โดยมีการสั่งสม พัฒนา และปรับเปลี่ยนตามประสบการณ์ที่ได้พบเห็นภาพลักษณ์เป็นได้ทั้งบวกและลบซึ่งสะท้อนให้เห็นจุดดีและจุดด้อยขององค์กรหรือสถาบันนั้นๆ ภาพลักษณ์ที่สะท้อนออกมาในด้านดีแสดงว่าองค์กรหรือสถาบันนั้นมีความแข็งแกร่งและเป็นที่ยอมรับของชุมชน ในขณะที่ภาพลักษณ์สะท้อนออกมาในด้านลบก็จำเป็นต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้องค์กรหรือสถาบันนั้นมีคุณภาพและพัฒนาภาพลักษณ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคม จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ รักชนก สมศักดิ์ (2559: ออนไลน์) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการสำรวจภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ในทัศนะของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ในจังหวัดเพชรบูรณ์ส่วนใหญ่เห็นว่า ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์อยู่ในระดับดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิระศักดิ์ สารรัตน์ (2559: ออนไลน์) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยรังสิตในทัศนะของนักเรียนและครูระดับมัธยมศึกษา ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนและครูที่ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยรังสิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก

2. ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและเป็นรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย และด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย จำแนกตามตัวแปร สถานะขณะที่ศึกษา แหล่งที่มาของค่าเล่าเรียน วุฒิการศึกษา ก่อนเข้าเรียน ผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

2.1 นิสิตที่มีสถานะต่างกัน มีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ด้านการจัดการศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย และด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย และโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากที่นิสิตที่เป็นพระภิกษุสามเณรตัดสินใจเข้ามาเรียนที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพราะมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์ เป็นมหาวิทยาลัยเฉพาะทาง จัดการเรียนการสอนเน้นวิชาการ ความรู้ด้านพระพุทธศาสนา สอดคล้อง

กับปณิธานของมหาวิทยาลัยที่ว่า ศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูง ทำหน้าที่ในการให้บริการด้านการศึกษแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ภายใต้ปรัชญาของมหาวิทยาลัยที่ว่า “จัดการศึกษาพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ พัฒนาจิตใจและสังคม” และมหาวิทยาลัยได้เปิดบริการวิชาการความรู้ให้แก่กลุ่มผู้เรียนที่พระภิกษุสามเณรโดยเฉพาะพระภิกษุสามเณรสังกัดมหานิกายฝ่ายเถรวาสรวมถึงนักบวชนิกายอื่นๆ ที่เป็นศาสนาพุทธด้วยกันเป็นส่วนมาก ส่วนนิสิตที่เป็นคฤหัสถ์หรือกลุ่มผู้เรียนทั่วไปเลือกตัดสินใจเข้ามาเรียนที่มหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งนี้เพราะต้องการเรียนรู้วิชาการที่มีทั้งทางโลกและทางธรรม อีกอย่างหนึ่งค่าใช้จ่ายในการศึกษาไม่แพงเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยของเอกชน ดังที่ อัครนันท์ เตชไกรชนะ (2558: ออนไลน์) กล่าวว่า สำหรับการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้น ถือว่าเป็นการจัดการศึกษาในระดับที่สำคัญ เนื่องจากเป็นการศึกษาที่เตรียมบุคคลเข้าสู่อาชีพ โดยนิสิตนักศึกษาที่จบการศึกษาในระดับนี้แล้วจะเข้าสู่การประกอบอาชีพ ดังนั้น การสำเร็จการศึกษาแล้วมีอาชีพหรือมีงานทำจึงเป็นเป้าหมายของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครอง นักศึกษา และรัฐบาล ซึ่งการที่นิสิตนักศึกษาที่จบการศึกษาแล้วมีอาชีพทันที จะต้องเป็นนักศึกษาที่มีคุณลักษณะตามที่เจ้าของสถานที่ประกอบการยอมรับ ซึ่งโดยทั่วๆ ไปเราเรียกว่า นักศึกษาที่มีคุณภาพ ทำให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งจึงพยายามทุกวิถีทางที่จะให้นิสิตนักศึกษาของตน มีคุณภาพ ซึ่งเราเรียกว่า การบริหาร ในการบริหารสถาบันให้มีคุณภาพจึงเป็นหัวใจสำคัญ ยิ่งในยุคปัจจุบันนั้นเป็นยุคการแข่งขันจึงมีความจำเป็นที่ต้องเน้นคุณภาพของบัณฑิตเพื่อการแข่งขัน คงไม่ใช่เฉพาะภายในประเทศเท่านั้นแต่รวมถึงต่างประเทศด้วยเช่นกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูวิสิฐพัฒนาภรณ์ (บัวศรี) (2555: ออนไลน์) ได้ศึกษา เรื่องความคิดเห็นของนิสิตต่อปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2555 พบว่า การเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและในแต่ละด้าน ไม่พบความแตกต่างกัน

2.2 นิสิตที่มีคณะที่ศึกษาต่างกัน มีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนิสิตแต่ละคณะมีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าเรียนต่างกันออกไป ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากคณะที่ศึกษามีบริบท การจัดการเรียนการสอน วิชาที่เรียน และสภาพแวดล้อมไม่เหมือนกัน เช่น คณะพุทธศาสตร์ เน้นการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับวิชาพระพุทธศาสนา ศาสนา และปรัชญามากกว่าคณะอื่น คณะครุศาสตร์ เน้นการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับวิชาครู การเป็นครู และวิชาชีพครู เพื่อผลิตครูพระไปสอนตามโรงเรียนต่างๆ คณะมนุษยศาสตร์ เน้นการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ประวัติศาสตร์ จิตวิทยา เป็นต้น คณะสังคมศาสตร์ เน้นการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง การจัดการเชิงพุทธ เป็นต้น จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า นิสิตคณะมนุษยศาสตร์ มีความคิดเห็นแตกต่างจากนิสิตคณะพุทธศาสตร์และนิสิตคณะครุศาสตร์ ในด้านการจัดการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนิสิตคณะครุศาสตร์ มีความคิดเห็นแตกต่างจากนิสิตคณะสังคมศาสตร์ ใน

ด้านการจัดการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นิสิตคณะมนุษยศาสตร์ มีความคิดเห็นแตกต่างจากนิสิตคณะครุศาสตร์ ในด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนิสิตคณะครุศาสตร์ มีความคิดเห็นแตกต่างจากนิสิตคณะสังคมศาสตร์ ในด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนิสิตคณะมนุษยศาสตร์ มีความคิดเห็นแตกต่างจากนิสิตคณะครุศาสตร์ ในด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนิสิตคณะครุศาสตร์ มีความคิดเห็นแตกต่างจากนิสิตคณะสังคมศาสตร์ ในด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ วิทยากร เชิงกุล (2548: 14-15) กล่าวว่า iva ปัจจุบันที่เป็นตัวกำหนดทัศนะของบุคคลเกิดจากความแตกต่างส่วนบุคคล เช่น ผู้ที่มีระดับการศึกษาหรือชั้นปีที่ต่างกัน อาจมีทัศนะหรือประสบการณ์ต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งต่างกันตามสิ่งที่ได้เรียนรู้มา และเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2558: ออนไลน์) กล่าวว่า ที่ผ่านมามีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายกับการจัดการอุดมศึกษาไทย ต่างแสดงความเป็นห่วงในเรื่องแรงจูงใจของผู้เรียนไทยในการเรียนต่อระดับมหาวิทยาลัยว่า มีผู้เรียนจำนวนมากเลือกเรียนเพียงเพื่อให้ได้ปริญญาเป็นใบเบิกทางเข้าสู่ตำแหน่งงานโดยไม่ได้ให้ความสนใจในสาขาวิชาที่เรียนจนอาจนำไปสู่ปัญหาแรงงานระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษาที่ไม่มีคุณภาพ และเกิดภาวะล้นตลาด ซึ่งหากนักศึกษาจำนวนมากเรียนโดยที่ไม่มีความรักในสิ่งที่เรียน ย่อมไม่สามารถเข้าถึงแก่นความรู้ในสาขาวิชานั้นๆ ซึ่งยากในการต่อยอดองค์ความรู้และไม่สามารถประยุกต์ที่เรียนมาใช้พัฒนาประเทศ ในทางตรงข้ามกับนักศึกษาที่มีแรงจูงใจในการเรียน เพื่อได้วิชาความรู้ที่สำคัญต่อการก้าวเข้าสู่โลกของการทำงาน หรือโลกของนักวิชาการ จะมีพฤติกรรมที่แสดงออกแตกต่างจากข้างต้นคือ นักศึกษาจะมีเป้าหมายว่าต้องการเรียนในสาขาวิชาหรือคณะใด โดยตั้งใจอย่างแน่วแน่ที่จะเชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้นๆ เพื่อไปเป็นนักวิชาการหรือทำงานในบริษัทหรือหน่วยงานที่รับคนที่จบในสาขาดังกล่าว ในการเรียนจะมีความตั้งใจมากกว่า นักศึกษาที่มีแรงจูงใจอยู่ที่ใบปริญญา ดังนั้น การมีแรงจูงใจเพื่อการแสวงหาटकดวงความรู้ รวมถึงการมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการเข้าเรียนระดับมหาวิทยาลัยเป็นสิ่งสำคัญ ย่อมจะได้จากประโยชน์การเรียนให้ตนเอง มีความสุขในการเรียนรู้ในสาขานั้นๆ และสามารถเข้าสู่โลกของการทำงานในภาคธุรกิจหรือโลกของนักวิชาการได้อย่างมีคุณภาพ ผลงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิชาภัทร จาวิสูตร (2555: 64) ที่ศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามความคิดเห็นของนิสิต พบว่า นิสิตที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนหลักสูตรศิลป ศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนโดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของ ชูผิง เป๋ย (2557: 45) ที่ศึกษาทัศนะของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน มหาวิทยาลัยการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม พบว่า นักศึกษาที่อยู่ในชั้นปีต่างกันมีทัศนะต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนวิทยาลัยการแพทย์ทางเลือกมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการจัดการศึกษา นิสิตคณะมนุษยศาสตร์ มีความคิดเห็นแตกต่างจากนิสิตคณะพุทธศาสตร์และนิสิตคณะครุศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนิสิตคณะครุศาสตร์ มีความคิดเห็นแตกต่างจากนิสิตคณะสังคมศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนิสิตของแต่ละคณะได้เรียนในหลักสูตรและสาขาวิชาที่แตกต่างกัน เพราะแต่ละคณะได้เปิดทำการเรียนการสอนแตกต่างกัน ในเรื่องของหลักสูตรและสาขาวิชา เช่น คณะพุทธศาสตร์เปิดให้บริการวิชาการด้านวิชาพระพุทธศาสนาและปรัชญา คณะครุศาสตร์เปิดให้บริการวิชาการด้านการเป็นครู คณะมนุษยศาสตร์เปิดให้บริการวิชาการด้านภาษาและจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์เปิดให้บริการวิชาการด้านการเมืองการปกครองและการบริหาร เป็นต้น ดังที่ จิตติรัตน์ แสงเลิศอภัย (2557:139) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อสาขาวิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อในสาขาวิชาชีพครูตัวแปรที่รับการคัดเลือกเข้าสมการ คือ หลักสูตรการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย นิสิตคณะมนุษยศาสตร์ มีความคิดเห็นแตกต่างจากนิสิตคณะครุศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนิสิตคณะครุศาสตร์ มีความคิดเห็นแตกต่างจากนิสิตคณะสังคมศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่มีความเห็นแตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนิสิตของแต่ละคณะมีมุมมองแตกต่างกัน เพราะอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการของสาขาวิชาต่าง ๆ บรรยากาศในห้องเรียน หรือการบริการอื่นๆ การเดินทางมาเรียน รวมถึงกฎ ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ แตกต่างกัน ดังที่ อุทุมพร จามรمان (2556: 41) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบด้านปัจจัยเกื้อหนุนที่สำคัญไว้ว่า อาคารเรียนและห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน คือ ห้องเรียนเพียงพอ ห้องเรียนมีอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ประจำและอยู่ในสภาพดี พร้อมให้ใช้ตลอดเวลา ผลงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของคณะกรรมการดำเนินงานวิจัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง (2556: 59) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานวิจัยของปัทมาสน์ บุญทรง (2555: 126) ที่ศึกษาเรื่องการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ด้านอาหารสถานที่ สื่ออุปกรณ์การสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย นิสิตคณะมนุษยศาสตร์ มีความคิดเห็นแตกต่างจากนิสิตคณะครุศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนิสิตคณะครุศาสตร์ มีความคิดเห็นแตกต่างจากนิสิตคณะสังคมศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่นิสิตมีความเห็นแตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนิสิตของแต่ละคณะมีมุมมองแตกต่างกัน เพราะนิสิตส่วนมากตัดสินใจเลือกเรียนที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอาจเป็นเพราะชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ครู

อาจารย์หรือศิษย์เก่ารุ่นในมหาวิทยาลัยมีชื่อเสียง บทบาทของมหาวิทยาลัย โอกาสที่จะเข้าถึงการศึกษา ค่าใช้จ่ายอื่นๆ หรืออาจมีความภาคภูมิใจว่าได้เรียนในมหาวิทยาลัยสงฆ์ที่ไม่เหมือนมหาวิทยาลัยอื่นๆ เป็นต้น ดังที่ นิตยา ศรีพล (2556: ออนไลน์) กล่าวว่า การแข่งขันของมหาวิทยาลัยคือการทำอะไรที่จะทำให้มีภาพลักษณ์ที่ดีที่สุดปรากฏต่อสายตาบุคคลภายนอก สถาบันของตนให้มากที่สุดเท่าที่จะปรากฏได้ เนื่องจากภาพลักษณ์เป็นความประทับใจที่บุคคลมีต่อองค์กรหรือสถาบัน โดยมีการส่งเสริม พัฒนา และปรับเปลี่ยนตามประสบการณ์ที่ได้พบเห็น ภาพลักษณ์เป็นได้ทั้งบวกและลบซึ่งสะท้อนให้เห็นจุดดีและจุดด้อยขององค์กรหรือสถาบันนั้นๆ ภาพลักษณ์ที่สะท้อนออกมาในด้านดีแสดงว่าองค์กรหรือสถาบันนั้นมีความแข็งแกร่งและเป็นที่ยอมรับของชุมชน ในขณะที่ภาพลักษณ์ได้สะท้อนออกมาในด้านลบก็จำเป็นต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้องค์กรหรือสถาบันนั้นมีคุณภาพและพัฒนาภาพลักษณ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ รักชนก สมศักดิ์ (2559: ออนไลน์) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการสำรวจภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ในทัศนะของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ในจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ด้านภาพลักษณ์ของสถาบัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 นิสิตที่มีแหล่งที่มาของค่าเล่าเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากที่นิสิตที่เป็นพระภิกษุสามเณร และนิสิตที่เป็นคฤหัสถ์ตัดสินใจเข้ามาเรียนที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพราะมหาวิทยาลัยแห่งนี้เป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์ มีการเก็บค่าใช้จ่ายในการศึกษาไม่แพงเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยของรัฐบางแห่งและมหาวิทยาลัยของเอกชน ดังที่ พระสรวิชัย อภิปัญญา (2558: ออนไลน์) กล่าวว่า การอุดมศึกษา ต้องเป็นการจัดการศึกษาเพื่อประชาชน ประชาชนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงการศึกษาได้ โดยไม่มีเหตุผลด้านการเงินหรือวัฒนธรรม เป็นการเปิดโอกาสทางการศึกษาโดยไม่มีกำแพงกันด้วยระบบค่าใช้จ่ายที่แพงและรูปแบบการเรียนรู้ที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะตามที่สังคมต้องการพัฒนาคนเพื่อให้คนเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนความเจริญก้าวหน้าของสังคมต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาณุวัฒน์ สว่างแสง และ นุชนา เหลืองอังกูร (2555: 172) ได้ศึกษา เรื่องแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ระบบรับตรงมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2554 พบว่า ด้านค่าใช้จ่าย ไม่พบความแตกต่าง และงานวิจัยของพระครูวิสิฐพัฒนารณ (บัวศรี) (2555: ออนไลน์) ได้ศึกษา เรื่องความคิดเห็นของนิสิตต่อปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2555 จำแนกตามรายได้ โดยรวมไม่พบแตกต่าง

2.4 นิสิตที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้าเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่

สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากที่นิสิตที่เป็นพระภิกษุสามเณร และนิสิตที่เป็นคฤหัสถ์ตัดสินใจเข้ามาเรียนที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพราะเห็นว่ามหาวิทยาลัยเปิดโอกาสทางการศึกษาให้กับผู้เรียนที่จบจากการศึกษาชั้นพื้นฐานด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสายนักธรรม-บาลี สายปริยัติสามัญ และกศน. รวมถึงการศึกษาชั้นพื้นฐานที่เป็นสายอาชีพอื่น ๆ สามารถที่จะมาสมัครเรียนต่อได้ที่มหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งนี้ ดังที่ พระสรวิชัย อภิปัญญา (2558: ออนไลน์) กล่าวว่า การอุดมศึกษา ต้องเป็นการจัดการศึกษาเพื่อประชาชน ประชาชนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงการศึกษาได้โดยไม่มีเหตุผลด้านการเงินหรือวัฒนธรรม เป็นการเปิดโอกาสทางการศึกษาโดยไม่มีกำแพงกันด้วยระบบค่าใช้จ่ายที่แพงและรูปแบบการเรียนรู้ที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะตามที่สังคมต้องการ พัฒนาคนเพื่อให้คนเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนความเจริญก้าวหน้าของสังคมต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณิชภัทร จาวิสูตร (2555: 74) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามความคิดเห็นของนิสิต พบว่า นิสิตที่มีพื้นฐานทางการศึกษาก่อนเข้าเรียน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากการศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) พบว่า แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านการจัดการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สาขาที่เปิดสอนมีรายวิชาเกี่ยวกับการปฏิบัติการ (workshop) ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และมหาวิทยาลัยจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ มีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ เมื่อเทียบกับข้อคำถามอื่นภายในด้านการจัดการศึกษา ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรวางแผน จัดการเรียนการสอนในรายวิชาเกี่ยวกับการปฏิบัติการ (workshop) ตามสาขาต่างๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของนิสิต และควรปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนตามที่นิสิตร้องเรียนหรือร้องขอ

2. ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มหาวิทยาลัยอยู่ในที่ตั้งที่มีความสะดวกในการเดินทาง และมหาวิทยาลัยมีห้องเรียนและห้องปฏิบัติการของสาขาวิชาต่างๆ พอเพียงกับความต้องการของนิสิต มี

คะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ เมื่อเทียบกับข้อคำถามอื่นภายในด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรจัดรถบริการโดยสารหรือหาแนวทางในการเพิ่มช่องทางการบริการเพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางไปเรียนให้กับนิสิตอย่างทั่วถึงเพียงพอ และจากข้อเสนอนี้เพิ่มเติมแสดงให้เห็นว่า นิสิตมีความต้องการห้องเรียนและห้องปฏิบัติการของสาขาวิชาต่างๆ มาก ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรจัดห้องเรียนและห้องปฏิบัติการของสาขาวิชาต่างๆ ให้เพียงพอสำหรับนิสิต

3. ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มหาวิทยาลัยเก็บค่าใช้จ่ายในการศึกษาเหมาะสมไม่แพงเกินไปเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ และนโยบายและการพัฒนามหาวิทยาลัยของผู้บริหารมีความชัดเจน มีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรพิจารณาเรื่องค่าใช้จ่ายในการศึกษาให้เหมาะสมกับนิสิต และให้นิสิตได้เข้าถึงนโยบายและการพัฒนาของผู้บริหารในเรื่องที่เป็นประโยชน์กับนิสิต

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) กับนิสิตชาวต่างชาติที่เข้ามาศึกษาในหลักสูตรภาษาอังกฤษ
2. ควรมีการศึกษาตัวแปรที่มีผลต่อแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย)

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤษฎา จินตมโย. (2558, 5 พฤศจิกายน). สัมภาษณ์โดย จายเหยน ลายแสง ที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย).
- กนกกาญจน์ ศรีสุรินทร์; กนิษฐา คุณมี; และ ศุภชัย จันทรงาม. (2557). 30-31 พฤษภาคม 2551). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ มหาวิทยาลัยราชธานี. การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*. 6 สืบค้นเมื่อ 9 กรกฎาคม 2558, จาก eng.rtu.ac.th/files/r12.pdf
- กัญกมณู เกื้อนเหมือน. (2551). มกราคม-มิถุนายน 2551). *ปัจจัยเชิงการเลือกเข้าศึกษาของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีปทุม. วารสารศรีปทุมปริทัศน์*. 8 (1). สืบค้นเมื่อ 9 มิถุนายน 2558, จาก <http://dlibrary.spu.ac.th:8080/dspace/handle/123456789/1474>.
- กรรช อยุธยา. (2558). *แรงจูงใจและปัจจัยในการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา*. สืบค้นเมื่อ 7 มิถุนายน 2558, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/581868>
- กาญจนา พุทธนิมิตต์. (2558) *แรงจูงใจในการเรียน*. สืบค้นเมื่อ 6 ตุลาคม 2558, จาก library.rtna.ac.th/opac/servlet/Search?...T.
- กานดา จันทร์แย้ม. (2556). *จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ*. กรุงเทพฯ: โอ. เอส. พริ้นติ้ง เฮาส์.
- กิ่งแก้ว ทรัพย์พระวงศ์. (2556). *จิตวิทยาทั่วไป*. พิมพ์ครั้งที่ 21. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2558: *เรียนมหาวิทยาลัย สำคัญที่แรงจูงใจ*. สืบค้นเมื่อ 9 มิถุนายน 2558, จาก <http://www.kriengsak.com/node/1415>
- คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. (2554). *การคิดและการตัดสินใจ*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เสมาธรรม.
- คณะกรรมการดำเนินงานวิจัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2556: *ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา*. สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2558, จาก http://www.nst.ru.ac.th/index.php?option=com_content&view=article&id=20:kkk&catid=9&Itemid=179.
- คมสัน ขจรพันธุ์งาม. (2556). *50 วิธีแก้ปัญหาและการตัดสินใจอย่างฉลาด*. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- จิราภรณ์ ตั้งกิตติภาภรณ์. (2557). *จิตวิทยาทั่วไป*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- จิระศักดิ์ สารรัตน์. (2554). ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยรังสิตในทัศนะของนักเรียนและครูระดับมัธยมศึกษา. นิเทศศาสตร์ปริทัศน์. 15 (1). สืบค้นเมื่อ 5 เมษายน 2559, จาก <http://www.rsu.ac.th/jca/viewarticle.php?id=52>
- จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย. (2557, มกราคม-มีนาคม). ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อสาขาวิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. บัณฑิตศึกษา. 11 (52). สืบค้นเมื่อ 9 มิถุนายน 2558, จาก <http://www.tcithaijo.org/index.php/SNGSJ/article/view/26754>
- จุฑามาศ ชูจินดา; กิตติยานภลัย ภูตระกูล; และ ฌภัทร โชคธนนิกุล. (2558, กุมภาพันธ์-กรกฎาคม). แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ในเขตจังหวัดนนทบุรี. วิจัยทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 9 (2). สืบค้นเมื่อ 10 ธันวาคม 2558, จาก <http://ejournals.swu.ac.th/index.php/jre/article/view/6619>.
- จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. (2553). จิตวิทยาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชลัยรัตน์ จิรัชัยเขาวนนท์. (2554, กรกฎาคม-ธันวาคม). การศึกษาทัศนคติและสื่อประชาสัมพันธ์ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. ราชภัฏเพชรบูรณ์สาร. 13 (2). สืบค้นเมื่อ 9 กรกฎาคม 2558, จาก http://research.pcru.ac.th/journal_pcru/index.php/re/article/view/59
- ชูผิง เปีย. (2557). ทัศนะของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน วิทยาลัยการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. ปริญญาโท กศ.ม. (การบริหารและการจัดการการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ฐชาติ เตชปัญญา. (2558, 5 พฤศจิกายน). สัมภาษณ์โดย จายเหยน ลายแสง ที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย).
ณัฐยา สันตระการผล. (2554). การตัดสินใจทางธุรกิจ. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- ณิชาภัทร จาวีสูตร. (2555). การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามความคิดเห็นของนิสิต. การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) การอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ตุลา มหาพสุธานนท์. (2555). หลักการจัดการ. กรุงเทพฯ: พี เอ็น เค แอนด์ สกายพรีนติ้งส์.
- เต็มศักดิ์ คทวณิช. (2546). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- เทพ สงวนกิตติพันธุ์. (2558). การตัดสินใจ. สืบค้นเมื่อ 7 มิถุนายน 2558, จาก <http://www.stou.ac.th/Offices/rdec/udon/upload/socities.html>

- เทพฤทธิ์ ศรีช่วย. (2558, 5 พฤศจิกายน). สัมภาษณ์โดย จายเหยน ลายแสง ที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย).
- ธงชัย สมบูรณ์. (2560). *อุดมศึกษาไทยจะสร้างศักดิ์นาถาปัญญาปัจเจก*. สืบค้นเมื่อ 9 เมษายน 2560, จาก <http://www.edu.ru.ac.th/index.php/2015-01-05-04-42-21>
- ชนกฤต ยืนยงเดชา. (2554). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นอันดับหนึ่งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่*. สืบค้นเมื่อ 9 มิถุนายน 2558, จาก library.cmu.ac.th/faculty/econ/Exer751409/2554/Exer2554_no95
- ธัญชนก แสงส่ง. (2549). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การจัดการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิตยา ศรีพล. (2556, พฤษภาคม). *ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยในจังหวัดสงขลาตามทัศนะของประชาชน*. การวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมไทย. (4) สืบค้นเมื่อ 9 มิถุนายน 2558 จาก www.hu.ac.th/conference2013/Proceedings2013/pdf/.../414_28-36.pdf
- นิสากร หิรัญญะวณิชย์. (2557, กันยายน-ธันวาคม). *ภาพลักษณ์ของสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชียมหาวิทยาลัยมหิดลในมุมมองของบุคลากรและนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล*. Veridian E-Journal. 7 (3). สืบค้นเมื่อ 11 กันยายน 2558, จาก <https://www.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/.../23740>
- ปัทมาสน์ บุญทรง. (2555). *การจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปรีชญา เวสารัชช์. (2558). *หลักการจัดการศึกษา*. สืบค้นเมื่อ 9 มิถุนายน 2558, จาก suthep.crru.ac.th/book6/1.pdf
- ปัญญา คณะเสือ. (2558, 5 พฤศจิกายน). สัมภาษณ์โดย จายเหยน ลายแสง ที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย).
- ปริญญา ญาณโกษณ์. (2545). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโท สถาบันราชภัฏมหาสารคาม*. รายงานการศึกษาอิสระ กศ.ม. (สถิติประยุกต์). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- ปิยะนุช เหลืองงาม. (2558) *ทฤษฎีการตัดสินใจ*. สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2558, จาก www.research-system.siam.edu/.../7.บทที่_2.pdf

- ปิยะนุช ชันสาครกิตติ. (2549). แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม.(การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พระครูนิพัทธ์สมาจาร; และชาญชัย อาจิมสมาจาร. (2558). การวางแผนและการตัดสินใจ. กรุงเทพฯ: สถาบันเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ.
- พระสรวินธุ์ อภิปัญญา. (2558) การอุดมศึกษา : การศึกษาเพื่อประชาชน (HIGHER EDUCATION EDUCATION FOR PEOPLE). สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2559, จาก http://www.mcu.ac.th/site/articlecontent_desc.php?article_id=&menutype=1&articlgroup_id=287.
- พระมหาสุทัศน์ นักการเรือน และคณะ. (2558) แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ : ปัญหา อุปสรรค การแก้ไขและแนวทางการพัฒนา. สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2559, จาก http://www.mcu.ac.th/site/articlecontent_desc.php?article_id=2099&menutype=1&articlgroup_id=330
- พระครูวิสิฐพัฒนภรณ์ (บัวศรี) ม.ค.-ม.ย. 2557. ความคิดเห็นของนิสิตต่อปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2555. พิษณุพนธ์. 9 (1) สืบค้นเมื่อ 18 เมษายน 2560, จาก www.graduate.ubru.ac.th/ubru-journal/assets/onlinefile/1436255739.pdf
- พิมลพรรณ หิรัญยเอกภาพ. (2558). เข้าใจสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย. สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2558, จาก <https://www.l3nr.org/posts/220833>.
- พิทักษ์ อัครราช. (2558, 8 พฤศจิกายน). สัมภาษณ์โดย จายเหยน ลายแสง ที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย).
- พรพรรณนภา สอนดา. (2558, 5 พฤศจิกายน). สัมภาษณ์โดย จายเหยน ลายแสง ที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย).
- พวงรัตน์ บำรุงพันธ์. (2550). องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อวิชาเอกการแนะแนวของนิสิตระดับปริญญาตรีวิชาเอกการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไพรินทร์ สระแก้ว. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการเพชรเกษม. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ภาณุวัฒน์ สว่างแสง; และนุชวนา เหลืองอังกูร. (2555. มกราคม-มิถุนายน). แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีระบบรับตรง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2554. ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามปีที่ 9 (1) สืบค้นเมื่อ 9 กรกฎาคม 2558, จาก journal-edu.com/home/pdf/journal/195.pdf
- มุกิตา คุษเพียภูมิ. (2552). แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มุกดา ศรียงค์ และคณะ. (2558). จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2556). คู่มือนิสิตระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2556. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2558ก). แผนพัฒนามหาวิทยาลัยฯ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559). สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2558, จาก <http://plandiv.mcu.ac.th/?pageid=109.pdf>
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2558ข). เกี่ยวกับมหาวิทยาลัย. สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2558, จาก http://www.mcu.ac.th/site/in_mcu.php,
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2559). สถิตินิสิต. สืบค้นเมื่อ 6 มีนาคม 2559, จาก http://reg.mcu.ac.th/?page_id=1242
- รักษนก สมศักดิ์. (2554, มกราคม-มิถุนายน). การสำรวจภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ในทัศนะของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์. ราชภัฏเพชรบูรณ์สาร. 13 (1). สืบค้นเมื่อ 6 เมษายน 2559, จาก http://research.pcru.ac.th/journal_pcru/index.php/re/article/view/32/33
- รัชตนันท์ หมั่นมานะ; และ รุจามา แฝงเกษร. (2557. เมษายน-มิถุนายน). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ. การเงินการลงทุนการตลาดและการบริหารธุรกิจ. 4 (2) สืบค้นเมื่อ 6 ตุลาคม 2558, จาก thaiejournal.com/journal/2557volumes2/34.pdf
- วัชร โสมา. (2558, 5 พฤศจิกายน). สัมภาษณ์โดย จายเหยน ลายแสง ที่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย).
- วิเชียร วิทยอดม. (2556). พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพฯ: ธนธการพิมพ์.
- วิไลวรรณ ศรีสงคราม และคณะ. (2549). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: ทริปปี้ล เอ็ดดูเคชั่น.
- วิจารณ์ พานิช. (2546). การพัฒนาการวิจัยในมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิทยากร เชียงกุล. (2548). เรียนรู้ไว ใช้สมองอย่างมีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.

- วรพจน์ บุษราคัมวดี. (2558). *วิชาองค์การและการจัดการ*. สืบค้นเมื่อ 6 มิถุนายน 2558, จาก <http://fms.vru.ac.th/research/vorapot.html.pdf>
- ศิรินภา ศรีโคกล่าม. (255). *แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสถาบันการพลศึกษาของ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในเขตภาคกลาง ปีการศึกษา 2555*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การจัดการเรียนรู้พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศักดิ์ไทย สุรกีจาวร. (2545). *จิตวิทยาสังคม ทฤษฎีและปฏิบัติการ*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พระเสถียร เกรงขาม. (2553). *แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนิสิต ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- สมศักดิ์ ประเสริฐสุข. (2554). *จิตวิทยาการจัดการองค์การอุตสาหกรรม*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส. พรีนติ้ง เฮ้าส์.
- สิริอร วิชชาวุธ และคณะ. (2556). *จิตวิทยาทั่วไป*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์.
- สุวีรี ศิวะแพทย์. (2549). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: โอ. เอส. พรีนติ้ง เฮ้าส์.
- สุภาณี สนธิรัตน์ และคณะ. (2545). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักท์.
- สุพรรณิ เพชระ. (2552). *ทัศนะของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมคิด บางโม. (2558). *องค์การและการจัดการ*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: วิทยวัฒน์.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2551). *กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565)*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553). *สถาบันอุดมศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: หจก. อรุณการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2556). *แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ไทย ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). *แนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการ เตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สกศ.
- สำราญ บุญเจริญ. (2558). *ทฤษฎีการตัดสินใจ*. สืบค้นเมื่อ 24 กันยายน 2558, จาก <http://pknow.edupol.org>.

- อรอินทร์ ไทยกกล้า. (2558, 5 พฤศจิกายน). สัมภาษณ์โดย จายเหยน ลายแสง ที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย).
- อนุภาพ พลจันทร์. (2558, 5 พฤศจิกายน). สัมภาษณ์โดย จายเหยน ลายแสง ที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย).
- อัคนันท์ เตชไกรชนะ. (2558). การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาคุณภาพอุดมศึกษาไทย. สืบค้นเมื่อ 9 มิถุนายน 2558, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/285169>
- อัจฉรา วัฒนางรงค์. (2545). เอกสารประกอบการบรรยายวิชา อษ661 สัมมนาปัญหาด้านวิชาการในระดับอุดมศึกษา(เอกสารประกอบการสอน). กรุงเทพฯ: ภาควิชาการอุดมศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อริสรา บุญรัตน์. (2558) มีนาคม-มิถุนายน 2558. แนวทางการพัฒนาภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย. เทคโนโลยีภาคใต้. 8 (1) สืบค้นเมื่อ 5 เมษายน 2559, จาก http://journal.sct.ac.th/?option=journalcontent_list&content_id=16
- อภิชาต พูลสวัสดิ์. (2555). การสำรวจภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติศึกษาเฉพาะกรณี 25 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดสมุทรปราการ. การประชาสัมพันธ์และการโฆษณา. 5 (2) สืบค้นเมื่อ 9 กรกฎาคม 2558, จาก <http://www.jprad.commart.chula.ac.th/index.php/jprad/article/view/58>
- อาภรณ์ เชื้อวชาญเกษตร. (2551). เหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาปริญญาโท คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อุบลรัตน์ เฟื่องสถิต. (2556). จิตวิทยาการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อุทุมพร จามรมาน (2556). วิธีทำการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อำพล ทาดี. (2558, 5 พฤศจิกายน). สัมภาษณ์โดย จายเหยน ลายแสง ที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย).
- Cronbach, Lee J. (1990). *Essentials of Psychological Testing*. 5th ed. New York: Harper.
- Ferguson, George A. (1981). *Statistical Analysis in Psychology and Education*. 5th ed. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Krejcie, R. V; & Morgan, D. W. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities". *Educational and Psychological Measurement*, New York: McGraw Hill.
- Likert, R.A. (1932). "A Technique for the Measurement of Attitudes," *Arch Psychological*. 25(140): 1-55.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
(วังน้อย) ปีการศึกษา 2559

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้ เป็นแบบสำรวจความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ปีการศึกษา 2559 โดยแบบสอบถามประกอบด้วยคำถาม 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตัวนิสิต

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ปีการศึกษา 2559 ใน 3 ด้าน คือ

1. ด้านการจัดการศึกษา
2. ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย
3. ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตัวนิสิต

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าของที่ตรงกับความเป็นจริงให้ครบทุกข้อ

1. สถานะ

- () พระภิกษุ
- () สามเณร
- () คฤหัสถ์

2. คณะที่ศึกษา

- () คณะพุทธศาสตร์
- () คณะครุศาสตร์
- () คณะมนุษยศาสตร์
- () คณะสังคมศาสตร์

3. แหล่งที่มาของค่าเล่าเรียน

- () บิดามารดา
- () ญาติพี่น้อง
- () ญาติโยม
- () ทุนการศึกษาจากวัด-เจ้าอาวาส/หน่วยงานอื่น

4. วุฒิการศึกษาก่อนเข้าเรียน

- () สายนักธรรม-บาลี
 () ปริญญาตรี
 () ม.6/กศน.

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย)

คำชี้แจง การให้ระดับของข้อความในแต่ละข้อนั้นหมายถึง ดังนี้

- 5 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยในระดับมากที่สุด
 4 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยในระดับมาก
 3 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยในระดับปานกลาง
 2 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยในระดับน้อย
 1 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย)

ข้อ	รายละเอียด	ระดับแรงจูงใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1	ด้านการจัดการศึกษา หลักสูตรและสาขาวิชาที่เปิดสอนตรงกับความต้องการและความสนใจ					
2	โครงสร้างหลักสูตรมีความชัดเจนเหมาะสมกับความต้องการ					
3	หลักสูตรที่เปิดสอนมีความทันสมัยและเป็นที่ต้องการของสังคมปัจจุบัน					
4	เนื้อหารายวิชาในหลักสูตรสามารถนำไปบูรณาการได้กับทุกวิชา					
5	หลักสูตรและสาขาวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาที่ต้องการศึกษา					
6	หลักสูตรและสาขาวิชาที่เปิดสอนเน้นปรัชญาเชิงพุทธ					
7	หลักสูตรที่ศึกษาสามารถเพิ่มพูนความรู้ที่ตนสนใจได้					
8	เนื้อหารายวิชาของหลักสูตรมีความชัดเจน					

ข้อ	รายละเอียด	ระดับแรงจูงใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
9	หลักสูตรที่เปิดทำการเรียนการสอนผ่านการประกันคุณภาพการศึกษา					
10	สาขาที่เปิดสอนมีรายวิชาเกี่ยวกับการปฏิบัติการ (workshop) ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					
11	มหาวิทยาลัยมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องเหมาะสมกับหลักสูตร					
12	มหาวิทยาลัยจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ					
13	อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้มีคุณวุฒิและความเชี่ยวชาญโดยตรงกับหลักสูตรและสาขาวิชา					
14	ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ขนาดพื้นที่ของมหาวิทยาลัย มีความเหมาะสม					
15	อาคารเรียน มีความสวยงาม					
16	มหาวิทยาลัยมีความร่มรื่นและสะอาด					
17	มหาวิทยาลัยมีสิ่งอำนวยความสะดวกครบถ้วน เช่น โรงอาหาร หอพัก หอประชุม ห้องเรียน ห้องสมุด ฯลฯ					
18	มหาวิทยาลัยมีห้องเรียนและห้องปฏิบัติการของสาขาวิชาต่าง ๆ พอเพียงกับความต้องการของนิสิต					
19	บรรยากาศภายในและภายนอกห้องเรียนส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้					
20	มหาวิทยาลัยมีการจัดสรรพื้นที่สำหรับการปฏิบัติศาสนกิจ/ห้องปฏิบัติธรรม					
21	มหาวิทยาลัยอยู่ในที่ตั้งที่มีความสะดวกในการเดินทาง					
22	มหาวิทยาลัยมีการควบคุมแหล่งอบายมุข แหล่งมั่วสุม และยาเสพติดให้โทษให้ห่างไกลได้ดี					
23	มหาวิทยาลัยมีศูนย์หรือหน่วยงานที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาเพิ่มเติมความรู้ด้านภาษาต่างประเทศให้กับนิสิต					

ข้อ	รายละเอียด	ระดับแรงจูงใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปาน	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
24	กฎระเบียบ ข้อบังคับ และนโยบายของมหาวิทยาลัยที่ใช้กับนิสิตมีความเหมาะสม					
25	มหาวิทยาลัยมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ให้บริการได้ทั่วถึง					
ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย						
26	มหาวิทยาลัยมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของสังคม					
27	มหาวิทยาลัยมีชื่อเสียงโดดเด่นเรื่องการจัดการศึกษาด้านวิชาพระพุทธศาสนา					
28	นโยบายและการพัฒนามหาวิทยาลัยของผู้บริหารมีความชัดเจน					
29	มหาวิทยาลัยมีบทบาทในการสร้างและพัฒนาความเจริญให้กับสังคม					
30	มหาวิทยาลัยมีชื่อเสียงในการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับของสังคมไทย					
31	มหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและมีความเชื่อมั่นในการสร้างคุณภาพทางการศึกษา					
32	มหาวิทยาลัยจัดการศึกษามุ่งให้นิสิตมีความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม					
33	มหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้พระภิกษุ แม่ชี และคฤหัสถ์ให้เรียนรวมกันได้					
34	มหาวิทยาลัยเก็บค่าใช้จ่ายในการศึกษาเหมาะสมไม่แพงเกินไปเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ					
35	อาจารย์มีความรู้ความสามารถและมีชื่อเสียงสังกัดในมหาวิทยาลัยแห่งนี้					
36	อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความสามารถทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบัน					
37	คณาจารย์มีเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้อย่างมีคุณภาพ และเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ					

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญและรายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเที่ยงตรง

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 15644

ที่ ศธ 0519.12/ 4/34

วันที่ ๒1

กรกฎาคม 2559

เรื่อง ขอเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย พระมหากษัตริย์มหาจักรีบรมราชูปถัมภ์ ทรงมีพระกรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ข้าพเจ้าเป็นคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานพนธ์เรื่อง “แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย)” โดยมีอาจารย์ ดร.ประภัสรา ธโนศวรรย์ และ อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปฏิญานพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087 554 3764

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้พระมหากษัตริย์มหาจักรีบรมราชูปถัมภ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร. จิตพร อภิธรรม)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่ ศธ 0519.12/ 4133

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๒๑ กรกฎาคม 2559

เรื่อง ขอเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เนื่องด้วย พระมหาจายเหยน ลายแสง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา(การบริหารการอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย)” โดยมีอาจารย์ ดร.ประภัสรา ธโนศวรรย์ และ อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญเลิศ จีรภัทร์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้พระมหาจายเหยน ลายแสง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปรินทร์ ชัยวิสุทธางกูร)

คณะบดีคณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087 554 3764

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 15644

ที่ ศธ 0519.12/ 413 2

วันที่ ๒1 กรกฎาคม 2559

เรื่อง ขอเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย พระมหากษัตริย์มหาจักรีบรมราชูปถัมภ์ ทรงมีพระกรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ข้าพเจ้าเป็นอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการจัดการศึกษา(การบริหารการอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญยานิพนธ์เรื่อง “แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย)” โดยมีอาจารย์ ดร.ประภาศรา ธีโนสุวรรณย์ และ อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปฏิญยานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.อรอุมา เจริญสุข เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087 554 3764

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้พระมหากษัตริย์มหาจักรีบรมราชูปถัมภ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปิ่นทร์ ชัยวิสุทธิทางกูร)

คณบดีคณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

1. ชื่อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี
ตำแหน่ง อาจารย์/หัวหน้าสาขาวิชาการอุดมศึกษา
สังกัด คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ชื่อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญเลิศ จีรภัทร์
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน
สังกัด คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
3. ชื่อ อาจารย์ ดร.อรอุมา เจริญสุข
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาการวัดและวิจัยการศึกษา
สังกัด คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

ที่ ศธ 0519.12/ 5938

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๒๖ ตุลาคม 2559

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เนื่องด้วย พระมหาจายเหยน ลายแสง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา(การบริหารการอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย)” โดยมีอาจารย์ ดร.ประภัศรา ธโนศวรรย์ และ อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขออนุญาตเคราะห้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 – ชั้นปีที่ 4 ทุกสาขาวิชา ตอบแบบสอบถามเรื่อง “แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย)” เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2559 ถึงเดือนมกราคม 2560 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

เรียน อธิการบดี

เห็นควร... อ.อมร. กอ. วิจิตร

ขอแสดงความนับถือ

(พระศรีคัมภีร์ญาณ)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อ.อมร. กอ. วิจิตร

อ.อ. วิจิตร

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087 554 3964

(พระมหาธิติ อนุภทโท)

ผู้อำนวยการกองวิชาการ

๑๓/๕๐/๕๕

(พระพรหมบัณฑิต)

อธิการบดี

อ.อ. วิจิตร

สำเนา

ที่ ศธ 0519.12/ 5736

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

งานสารบรรณ
คณบดีคณะพุทธศาสตร์
เลขที่ ๒๔ พย. ๕๙
วันที่ ๒๕ พย. ๕๙

๒๖ ตุลาคม 2559

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เนื่องด้วย พระมหาจายเหยน ลายแสง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา(การบริหารการอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย)” โดยมีอาจารย์ ดร.ประภัศรา ธโนศวรรย์ และ อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขออนุญาตเคราะห้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 – ชั้นปีที่ 4 ทุกสาขาวิชา ตอบแบบสอบถามเรื่อง “แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย)” เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2559 ถึงเดือนมกราคม 2560 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087 554 3964

(พระสุธีธรรมานุวัตร, ผศ.ดร.)
คณบดีคณะพุทธศาสตร์
๒๕/๑๐/๕๙

ที่ ศธ 0519.12/ 5736

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

คณะครุศาสตร์	
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	
รับที่	๒๕๖๕
รับวันที่	๒๕/๑๐/๕๖
เวลา	๑๐.๐๖ น.

๒๕ ตุลาคม 2559

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบเพื่อการวิจัย

เรียน คณะบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เนื่องด้วย พระมหาจายเหยน ลายแสง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา(การบริหารการอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย)” โดยมีอาจารย์ ดร.ประภัศรา ธโนศวรรย์ และ อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 – ชั้นปีที่ 4 ทุกสาขาวิชา ตอบแบบสอบถามเรื่อง “แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย)” เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2559 ถึงเดือนมกราคม 2560 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานันท์สกุล)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

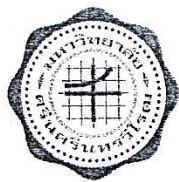
สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087 554 3964

(พระครูโสภณพุทธศาสตร์,ดร.)
คณบดีคณะครุศาสตร์

ที่ ศธ 0519.12/ 5116

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

แผนกการบรรณ	
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	
วันที่ 20/10/59	
เวลา 15.00 น.	
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	

๒๕ ตุลาคม 2559

เรื่อง ขออนุมัติโครงการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณะบดีคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เนื่องด้วย พระมหาจายเหยน ลายแสง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา(การบริหารการอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย)” โดยมี อาจารย์ ดร.ประภัสรา ธิโนสุวรรณ และ อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 – ชั้นปีที่ 4 ทุกสาขาวิชา ตอบแบบสอบถามเรื่อง “แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย)” เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2559 ถึงเดือนมกราคม 2560 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

☒ กราบ☐ มอบหมายให้.....

ขอแสดงความนับถือ

(พระครูเพ็ญรักย์เอกภร อภินุโท, ผศ.ดร.)

คณะบดีคณะมนุษยศาสตร์

๒๕/ ๑๒ / ๕๙

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087 554 3964

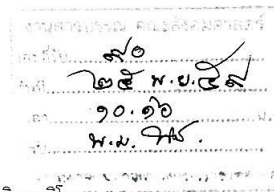
ที่ ศธ 0519.12/ 5738

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๑๖ ตุลาคม 2559

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบเพื่อการวิจัย

เรียน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เนื่องด้วย พระมหาจายเหยน ลายแสง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา(การบริหารการอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย)” โดยมีอาจารย์ ดร.ประภัศรา ธโนศวรรย์ และ อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความเห็นชอบเพื่อการวิจัย โดยขอให้ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 - ชั้นปีที่ 4 ทุกสาขาวิชา ตอบแบบสอบถามเรื่อง “แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย)” เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย) ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2559 ถึงเดือนมกราคม 2560 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087 554 3964

อุมการพ

(พระสุปรีดีชิตติพงษ์, คณ.ศษ.)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

๒๕ ต.ค. ๕๙

ภาคผนวก ง

ค่าความเชื่อมั่นและค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับและค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ

1. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.954
2. ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย)

ตาราง 20 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย)

ข้อ	ด้านการจัด การศึกษา	ข้อ	ด้านสภาพแวดล้อมของ มหาวิทยาลัย	ข้อ	ด้านภาพลักษณ์ของ มหาวิทยาลัย
1.	4.11	1.	4.03	1.	3.28
2.	2.64	2.	6.31	2.	3.71
3.	2.02	3.	3.69	3.	5.62
4.	5.59	4.	3.04	4.	4.67
5.	3.49	5.	3.57	5.	5.70
6.	2.00	6.	4.86	6.	5.07
7.	2.78	7.	1.80	7.	3.34
8.	3.21	8.	2.14	8.	2.25
9.	3.69	9.	3.62	9.	6.31
10.	5.13	10.	4.64	10.	4.06
11.	4.57	11.	3.18	11.	1.76
12.	4.81	12.	3.32	12.	1.88
13.	3.92			13.	3.42
				14.	4.59
				15.	2.32
				16.	5.04

หมายเหตุ: ในกรณีที่ข้อคำถามมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อต่ำกว่า 1.75 ผู้วิจัยได้ตัดข้อคำถามนั้นออก ดังนั้นจึงได้ข้อคำถามทั้งสิ้นจำนวน 41 ข้อ

ภาคผนวก จ
ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence:IOC)

คำชี้แจง เกณฑ์การประเมินความสอดคล้อง (Index of consistency: IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ มีดังนี้

ให้คะแนนเท่ากับ +1 หมายถึง แน่ใจว่าถูกต้อง สอดคล้องตรงกับวัตถุประสงค์

ให้คะแนนเท่ากับ 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้อง

ให้คะแนนเท่ากับ -1 หมายถึง ยังไม่ถูกต้อง ไม่สอดคล้อง ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์

ข้อ	แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย)	ผู้เชี่ยวชาญคนที่				IOC
		1	2	3		
1	ด้านการจัดการศึกษา หลักสูตรและสาขาวิชาที่เปิดสอนตรงกับความต้องการและ ความสนใจ	1	1	1	3	1
2	โครงสร้างหลักสูตรมีความชัดเจนเหมาะสมกับความต้องการ	1	1	1	3	1
3	หลักสูตรที่เปิดสอนมีความทันสมัยและเป็นที่ต้องการของ สังคมปัจจุบัน	1	1	1	3	1
4	เนื้อหารายวิชาในหลักสูตรสามารถนำไปบูรณาการได้กับทุก วิชา	1	1	1	3	1
5	หลักสูตรและสาขาวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยเกี่ยวข้องกับ พระพุทธศาสนาที่ต้องการศึกษา	1	1	1	3	1
6	หลักสูตรและสาขาวิชาที่เปิดสอนเน้นปรัชญาเชิงพุทธ	1	1	1	3	1
7	หลักสูตรที่ศึกษาสามารถเพิ่มพูนความรู้ที่ตนสนใจได้	1	0	1	2	0.67
8	เนื้อหารายวิชาของหลักสูตรมีความชัดเจน	1	1	0	2	0.67
9	หลักสูตรที่เปิดทำการเรียนการสอนผ่านการประกันคุณภาพ การศึกษา	1	1	1	3	1
10	สาขาที่เปิดสอนมีรายวิชาเกี่ยวกับการปฏิบัติการ (workshop) ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	1	1	1	3	1
11	มหาวิทยาลัยมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนได้ สอดคล้องเหมาะสมกับหลักสูตร	1	0	1	2	0.67
12	มหาวิทยาลัยจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ	1	1	1	3	1
13	อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้มีคุณวุฒิและความเชี่ยวชาญโดยตรงกับ หลักสูตรและสาขาวิชา	1	1	1	3	1

ข้อ	แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย)	ผู้เชี่ยวชาญคนที่				IOC
		1	2	3		
	ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย					
14	ขนาดพื้นที่ของมหาวิทยาลัย มีความเหมาะสม	1	1	1	3	1
15	อาคารเรียน มีความสวยงาม	1	1	1	3	1
16	มหาวิทยาลัยมีความร่มรื่นและสะอาด	1	1	1	3	1
17	มหาวิทยาลัยมีสิ่งอำนวยความสะดวกครบถ้วน เช่น โรง อาหาร หอพัก หอประชุม ห้องเรียน ห้องสมุด ฯลฯ	1	1	1	3	1
18	มหาวิทยาลัยมีห้องเรียนและห้องปฏิบัติการของสาขาวิชา ต่างๆ พอเพียงกับความต้องการของนิสิต	1	1	1	3	1
19	บรรยากาศภายในและภายนอกห้องเรียนส่งเสริมให้เกิดการ เรียนรู้	1	1	1	3	1
20	มหาวิทยาลัยมีการจัดสรรพื้นที่สำหรับการปฏิบัติ ศาสนกิจ/ห้องปฏิบัติธรรม	1	1	1	3	1
21	มหาวิทยาลัยอยู่ในที่ตั้งที่มีความสะดวกในการเดินทาง	1	1	1	3	1
22	มหาวิทยาลัยมีการควบคุมแหล่งอบายมุข แหล่งมั่วสุม และยา เสพติดให้โทษให้ห่างไกลได้ดี	1	1	1	3	1
23	มหาวิทยาลัยมีศูนย์หรือหน่วยงานที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาเพิ่ม เติมความรู้ด้านภาษาต่างประเทศให้กับนิสิต	1	1	1	3	1
24	กฎระเบียบ ข้อบังคับ และนโยบายของมหาวิทยาลัยที่ใช้กับ นิสิต มีความเหมาะสม	1	1	1	3	1
25	มหาวิทยาลัยมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ให้บริการได้ ทั่วถึง	1	0	1	2	0.67
	ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย					
26	มหาวิทยาลัยมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของสังคม	1	1	1	3	1
27	มหาวิทยาลัยมีชื่อเสียงโดดเด่นเรื่องการจัดการศึกษาด้านวิชา พระพุทธศาสนา	1	1	1	3	1
28	นโยบายและการพัฒนามหาวิทยาลัยของผู้บริหารมีความ ชัดเจน	1	1	1	3	1

ข้อ	แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย)	ผู้เชี่ยวชาญคนที่				IOC
		1	2	3		
29	มหาวิทยาลัยมีบทบาทในการสร้างและพัฒนาความเจริญให้กับสังคม	1	1	1	3	1
30	มหาวิทยาลัยมีชื่อเสียงในการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับของสังคมไทย	1	0	1	2	0.67
31	มหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและมีความเชื่อมั่นในการสร้างคุณภาพทางการศึกษา	1	1	1	3	1
32	มหาวิทยาลัยจัดการศึกษามุ่งให้นิสิตมีความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม	1	1	1	3	1
33	มหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้พระภิกษุ แม่ชี และคฤหัสถ์ให้เรียนรวมกันได้	1	1	1	3	1
34	มหาวิทยาลัยเก็บค่าใช้จ่ายในการศึกษาเหมาะสมไม่แพงเกินไป เมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ	1	1	1	3	1
35	อาจารย์มีความรู้ความสามารถและมีชื่อเสียงสังกัดในมหาวิทยาลัยแห่งนี้	1	1	1	3	1
36	อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความสามารถทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบัน	1	1	0	2	0.67
37	คณาจารย์มีเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้อย่างมีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ	1	1	0	2	0.67
38	มหาวิทยาลัยมีศิษย์เก่าที่มีชื่อเสียงและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีงาม	1	0	1	2	0.67
39	มหาวิทยาลัยผ่านการประกันคุณภาพการศึกษา	1	0	1	2	0.67
40	มหาวิทยาลัยทำให้นิสิตเกิดความรู้สึกรักภาคภูมิใจว่าตนมีความเชี่ยวชาญตรงตามสาขาที่ศึกษา	1	1	0	2	0.67
41	มหาวิทยาลัยทำให้นิสิตมีความมั่นใจในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา	1	1	1	3	1

ภาคผนวก ฉ

หนังสือขอเชิญเป็นกรรมการสอบปากเปล่าปริญญาโท

คำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่ 0499 /2560

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

เพื่อให้การทำปริญญานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 29 และมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ.2559 และคำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ 2410/2559 ลงวันที่ 24 สิงหาคม 2559 เรื่อง การมอบอำนาจของอธิการบดีให้ผู้บริหารปฏิบัติการแทนแต่งตั้ง คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ (สอบปากเปล่า) ของ พระมหาจายเห่น ลายแสง นิสิตระดับปริญญาโท รหัสประจำตัว 56199110002 หลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอุดมศึกษา) ดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล	ยงศรี	ประธาน (กรรมการบริหารหลักสูตร)
2. อาจารย์ ดร.ประภัศรา	ธโนศวรรย์	กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก)
3. อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์	โปณะทอง	กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม)
4. อาจารย์ ดร.ประภาศรี	พรหมประกอบ	กรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย)

กำหนดวันสอบปริญญานิพนธ์วันที่ 13 กรกฎาคม 2560 เวลา 09.30 น. สถานที่สอบ ห้อง 301 อาคารเรียนรวมเอนกประสงค์

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์มีหน้าที่ดังนี้

1. พิจารณาความรู้ความสามารถของนิสิตในการทำปริญญานิพนธ์ โดยประเมินความรู้พื้นฐานในสาขาวิชา ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ตลอดจนการนำเสนอและตอบคำถาม
2. ประธานกรรมการทำหน้าที่ควบคุมการสอบให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2554 และสรุปผลการสอบตามมติของคณะกรรมการสอบ พร้อมส่ง รายงานผลการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์/สารนิพนธ์ (บว.432) ให้กับบัณฑิตวิทยาลัยภายใน 30 วัน หลังสอบ แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ภายในวันสุดท้ายของการส่งเล่มปริญญานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ ตามปฏิทิน การศึกษาที่ประกาศโดยบัณฑิตวิทยาลัย
3. ประธานกรรมการ และกรรมการ ติดตามการแก้ไขปริญญานิพนธ์ตามคำแนะนำของกรรมการสอบ (ถ้ามี) และควบคุมการจัดทำรูปเล่มปริญญานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ให้เป็นไปตามรูปแบบที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 13 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2560 เป็นต้นไป จนเสร็จสิ้นหน้าที่กรรมการเมื่อนิสิตสำเร็จการศึกษา

สั่ง ณ วันที่ 16 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2560

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานันท์สกุล)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติการแทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล

พระมหาฉายเหยน ลายแสง (ฉายา ฐิติปัญญา)

วันเดือนปีเกิด

วันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2528

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

วัดเทพธิดาราม วรวิหาร 70/4 แขวงสำราญราษฎร์
เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2552

เปรียญธรรม 6 ประโยค วัดเทพธิดาราม วรวิหาร

พ.ศ. 2555

พธ.บ. คณะครุศาสตร์ การสอนภาษาไทย

จาก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พ.ศ. 2560

การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารและการจัดการการศึกษา)

จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

